

Základní škola a mateřská škola Rokytnice, okres Zlín, příspěvková organizace
Rokytnice 100
763 21 Slavičín
IČO: 70981582
Tel.: 778 493 468
E-mail: zs.rokytnice@seznam.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ŠKOLA S ÚSMĚVEM

Motto: „Pomoz mi, abych to dokázal sám.“

Maria Montessori

Zpracovala: Mgr. Šárka Končická, ředitelka školy
a kolektiv ZŠ a MŠ Rokytnice

„Pomoz mi, abych to dokázal sám.“

— *Maria Montessori*

Toto motto vyjadřuje základní myšlenku naší školy – vést děti k samostatnosti, odpovědnosti a radosti z poznávání. Věříme, že každé dítě je jedinečná osobnost s přirozenou touhou učit se, objevovat a rozvíjet své schopnosti vlastním tempem. Úlohou pedagoga je být průvodcem, který vytváří bezpečné a podnětné prostředí, poskytuje podporu a respektuje individuální potřeby každého žáka.

Naše škola s prvky Montessori staví na partnerském přístupu, vzájemném respektu a důvěře mezi dětmi i dospělými. Usilujeme o to, aby se žáci učili nejen poznatkům, ale také spolupráci, sebehodnocení a odpovědnosti za své jednání. Vytváříme prostředí, ve kterém mohou děti zažít úspěch, rozvíjet své silné stránky a postupně přebírat odpovědnost za vlastní učení.

OBSAH

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ZÁKLADNÍ ŠKOLE	6
	ÚDAJE O ZŘIZOVATELI	7
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	8
2.1	TYP A PROFILACE ŠKOLY	8
2.2	METODICKÉ PILÍŘE PROFILACE	8
2.3	UMÍSTĚNÍ A LOKALITA ŠKOLY	9
2.4	VELIKOST A KAPACITA ŠKOLY	10
2.5	MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ VYBAVENÍ	11
2.6	DOSTUPNOST A INKLUZE	12
3	CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ	13
3.1	HODNOCENÍ, SEBEHODNOCENÍ A PRÁCE S CHYBOU	13
3.2	KONTINUITA VZDĚLÁVÁNÍ: PROPOJENÍ ZŠ A MŠ	14
3.3	SOCIÁLNÍ KLIMA	15
4	VIZE, KULTURA A PROSTŘEDÍ ŠKOLY	16
4.1	VIZE ŠKOLY: „CESTA K SAMOSTATNOSTI A RADOSTI Z UČENÍ“	16
4.2	MISE A PILÍŘE VZDĚLÁVÁNÍ	16
4.3	PROFIL ABSOLVENTA	17
5	PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ	18
5.1	MATERIÁLNÍ A PROSTOROVÉ PODMÍNKY	18
5.2	PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	19
5.3	HYGIENICKÉ PODMÍNKY A BEZPEČNOST	19
5.4	REŽIM ŠKOLY A ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL	20
5.5	VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ KLIMA	20
6	SPOLUPRÁCE S RODIČI A DALŠÍMI PARTNERY	22
6.1	SPOLUPRÁCE S RODIČI A ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI	22
6.2	SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY A INSTITUCEMI	23
6.3	AUTONOMIE A PARTICIPACE ŽÁKŮ NA ŽIVOTĚ ŠKOLY	24
6.4	KOMUNITNÍ KRUH A TŘÍDNÍ SAMOSPRÁVA	24
6.5	CELOŠKOLNÍ SETKÁVÁNÍ	24
6.6	MECHANISMY ZPĚTNÉ VAZBY A BEZPEČÍ	25
7	DLOUHODOBÉ PROJEKTY	26

7.1	CELOROČNÍ PROJEKT ŠKOLY	26
7.2	REGIONÁLNÍ PROJEKTY A TRADICE	26
7.3	ENVIRONMENTÁLNÍ PROJEKTY	27
7.4	SPECIFICKÉ METODICKÉ PROJEKTY.....	27
7.5	EVALUACE A REFLEXE PROJEKTŮ	27
7.6	SYMBOLIKA A VIZUÁLNÍ IDENTITA ŠKOLY	28
8	CHARAKTERISTIKA ŠVP	29
8.1	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	30
9	VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE NA ÚROVNI ŠKOLY	33
9.1	PLÁNOVÁNÍ A ORGANIZACE VZDĚLÁVACÍHO PROCESU	33
9.2	SPECIFICKÉ PEDAGOGICKÉ METODY A METODICKÉ SYSTÉMY	33
9.3	DIDAKTICKÉ PRINCIPY A MODERNÍ PŘÍSTUPY	34
9.4	ROZVOJ KLÍČOVÝCH GRAMOTNOSTÍ	34
10	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A PERSOVNÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	35
10.1	STRATEGIE A KRITÉRIA HODNOCENÍ ŽÁKŮ	35
10.2	KRITÉRIA HODNOCENÍ (JAK POZNÁME ÚSPĚCH)	35
10.3	NÁSTROJE A FORMY HODNOCENÍ	36
10.4	PARTNERSTVÍ ŠKOLY, RODINY A KOMUNITY	37
11	VÝCHOVNĚVZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	38
11.1	FILOSOFIE A VÝCHODISKA STRATEGIÍ	38
11.2	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	39
11.3	ORGANIZAČNÍ FORMY A METODY VÝUKY	43
12	STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ A FORMY VÝUKY	46
12.1	ORGANIZAČNÍ FORMY VÝUKY	46
12.2	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	46
13	SPECIFIKA VÝUKY V JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTECH	48
14.1	ŽÁCI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI (SVP).....	49
14.2	ŽÁCI NADANÍ A MIMOŘÁDNĚ NADANÍ.....	49
15	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A JEJICH INTEGRACE.....	51
15.1	REALIZACE PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	51
15.2	VAZBA NA VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY A GRAMOTNOSTI	51
15.2.1	Multikulturní výchova	52
15.2.2	Mediální výchova	53

15.2.3 Environmentální výchova	54
15.2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	56
15.2.5 Výchova demokratického občana	57
15.2.6 Osobnostní a sociální výchova (OSV)	58
15.3 INTEGRACE CIZÍHO JAZYKA (METODA CLIL)	59
16 STRATEGIE A KRITÉRIA HODNOCENÍ.....	61
17 UČEBNÍ PLÁN.....	63
17.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	65
17.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	73
PRAKTICKÁ UKÁZKA INTEGRACE DO UČEBNÍCH TÉMAT (1. STUPEŇ)	77
17.3 ANGLICKÝ JAZYK	84
17.4 KOSMICKÁ VÝCHOVA (KV)	93
17.5 INFORMATIKA.....	102
17.6 HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	111
17.7 VÝTVARNÁ VÝCHOVA	120
17.8 TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	129
17.9 PRACOVNÍ ČINNOSTI (PČ)	138
18 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ.....	147
18.1 PRAVIDLA A FILOZOFIE HODNOCENÍ	147
18.2 SEBEHODNOCENÍ A PRÁCE S CHYBOU	147
18.3 ZPŮSOBY HODNOCENÍ.....	148
18.4 VYSVĚDČENÍ	148
18.5 HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI (SVP)	150
18.6 FORMY A NÁSTROJE HODNOCENÍ	150
18.7 KRITÉRIA PRO SLOVNÍ HODNOCENÍ (DLE OBDOBÍ)	151
19 PLÁN AUTOEVALUACE ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY	154
19.1 SYSTÉM, TERMÍNY A PERIODICITA HODNOCENÍ	154
19.2 OBLASTI, KRITÉRIA A NÁSTROJE AUTOEVALUACE	155
OBLAST 1: PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ (SPOLEČNÉ PRO ZŠ A MŠ)	155
19.3 MECHANISMUS NAKLÁDÁNÍ S VÝSLEDKY AUTOEVALUACE	160

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Základní údaje o škole

Název školy	Základní škola a mateřská škola Rokytnice, okres Zlín, příspěvková organizace
Adresa školy	Rokytnice 100, 763 21 Slavičín
Identifikační číslo (IČ)	70981582
RED-IZO	650 005 023
Datová schránka	h49mg6s
Právní forma	Příspěvková organizace

Kontakty na školu

Telefon	+420 778 493 468
E-mail	zs.rokytnice@seznam.cz
Webové stránky	www.zs-msrokytnice.cz
Facebook	ZŠ a MŠ Rokytnice, okres Zlín
Instagram	zsmsrokytnice

Údaje o zřizovateli

Název zřizovatele	Obec Rokytnice
Právní forma	Obec (ve smyslu zákona č. 128/2000 Sb., o obcích)
Adresa zřizovatele	Rokytnice 150, 763 21 Slavičín
IČO zřizovatele	00568708
Datová schránka	nsubb3b
Webové stránky	www.obec-rokytnice.cz

Název ŠVP ZV: „ŠKOLA S ÚSMĚVEM“

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2026

Účinnost dokumentu: 1. 9. 2026

Podpis ředitele školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Typ a profilace školy

Základní škola Rokytnice je neúplnou školou rodinného typu (malotřídní škola), která poskytuje základní vzdělávání na 1. stupni (1.–5. ročník). Škola se profiluje jako moderní vzdělávací instituce s výraznou integrací **Montessori pedagogiky**, jejíž principy tvoří základní metodický a koncepční rámec výuky.

Naším cílem je rozvíjet autonomii žáka, jeho vnitřní motivaci a zodpovědnost za vlastní proces učení. Organizačním základem školy je **připravené prostředí**, které umožňuje individualizaci a diferenciaci vzdělávání v bezpečném a podnětném klimatu.

2.2 Metodické pilíře profilace

Montessori didaktický systém a práce s materiálem

Stěžejním prvkem výuky je práce s autentickým vývojovým materiálem. Tyto certifikované pomůcky umožňují žákům přecházet od konkrétního smyslového prožitku k abstraktnímu pochopení zákonitostí a obsahují prvek sebekontroly, který rozvíjí schopnost sebereflexe.

- **Matematika:** Využívání materiálů pro pochopení desítkové soustavy, geometrie a aritmetických operací (např. zlatý perlový materiál, známková hra).
- **Jazyková komunikace:** Rozvoj čtenářské gramotnosti pomocí pohyblivé abecedy, gramatických symbolů a metodiky Sfumato (splývavé čtení). Výuka anglického jazyka je podpořena poslechy rodilého mluvčího.
- **Kosmická výchova:** Integrovaný přístup k přírodovědným a společenským tématům prostřednictvím časových os a experimentů, směřující k pochopení globálních souvislostí.

Věkově smíšené skupiny

Výuka probíhá ve třídách sdružujících žáky různých ročníků. Toto uspořádání vytváří přirozenou sociální komunitu, podporuje **vzájemné učení** a rozvíjí sociální a personální kompetence napříč věkovými skupinami.

Formativní přístup a slovní hodnocení

V souladu s koncepcí školy a trendy v moderním vzdělávání nevyužíváme sumativní klasifikaci (známky).

- **Průběžné i závěrečné hodnocení (vysvědčení) je realizováno formou slovního hodnocení.**
- Hodnocení je založeno na principech **formativní zpětné vazby**, která popisuje aktuální pokrok žáka vzhledem k jeho osobnímu maximu a stanovuje další cíle učení.
- Důraz je kladen na rozvoj **procesu sebehodnocení** žáka, což posiluje jeho autonomii a duševní pohodu.

Hodnotové ukotvení

Do vzdělávacího procesu je systematicky začleněna metodika **Karet cností**, která slouží jako nástroj pro kultivaci školního klimatu, etickou výchovu a formování charakteru žáků. Podpora duševního zdraví a bezpečného prostředí je prioritou všech pedagogických aktivit.

Environmentální a digitální rozměr

Škola efektivně využívá svou polohu k realizaci **venkovní výuky**. Praktická environmentální výchova vede žáky k naplňování kompetencí k udržitelnosti. Současně integrujeme **digitální technologie** jako funkční nástroje bádání a tvorby, čímž rozvíjíme digitální kompetence žáků v souladu s novou informatikou.

2.3 Umístění a lokalita školy

Základní škola Rokytnice se nachází v klidné a bezpečné části stejnojmenné obce. Škola je situována v centru obce a je přirozeným centrem místní komunity, což umožňuje úzké propojení vzdělávání s reálným životem obce a rozvoj **občanských kompetencí** žáků prostřednictvím projektů zaměřených na regionální historii a současnost.

Kontinuita vzdělávání

Unikátnost instituce spočívá ve sdílení budovy s mateřskou školou. Toto uspořádání je klíčovým pilířem pro:

- **Plynulý přechod:** Minimalizaci adaptačního stresu u dětí přecházejících do 1. ročníku, která podporuje prevenci školní neúspěšnosti.
- **Vertikální prostupnost:** Metodickou spolupráci pedagogů, která zajišťuje návaznost vzdělávacího obsahu a individuální podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných.

- **Sdílení zdrojů:** Efektivní využívání společných prostor (zahrada, tělocvična) pro rozvoj sociálních dovedností napříč věkovými skupinami.

Lokalita jako učební zdroj

Klidné venkovské prostředí a bezprostřední blízkost přírody jsou integrální součástí výuky. Škola využívá okolní krajinu jako:

- **Terénní laboratoř:** Pro praktické naplňování **kompetence k udržitelnosti** (environmentální výchova, badatelsky orientovaná výuka).
- **Prostor pro wellbeing:** Venkovní prostředí využíváme k podpoře duševního zdraví, relaxaci a pohybovým aktivitám, které jsou v souladu s moderními standardy zdravé školy.
- **Regionální zakotvení:** Spolupráce s místními organizacemi a využívání infrastruktury obce posiluje u žáků vědomí sounáležitosti a rozvíjí kulturní povědomí.

Vzdělávací proces tak maximálně využívá místní potenciál k tomu, aby učení probíhalo v reálném kontextu a směřovalo k prakticky využitelným dovednostem žáka.

2.4 Velikost a kapacita školy

Základní a mateřská škola Rokytnice je školou rodinného typu, která poskytuje vzdělávání v rámci předškolního stupně a 1. stupně základní školy. Kapacita školy je stanovena v souladu s údaji v rejstříku škol a školských zařízení tak, aby zajišťovala bezpečné a podnětné klima:

Součást školy	Kapacita součásti (podle rejstříku)
Základní škola	52
Mateřská škola	20
Školní družina	20
Školní jídelna	70

Individuální kapacita tříd umožňuje důslednou **individualizaci a diferenciaci** výuky v heterogenních skupinách. Malý kolektiv je zásadním faktorem pro zajištění **wellbeingu**, efektivní prevenci rizikového chování a budování pevných sociálních vazeb. Výuka probíhá ve dvou věkově smíšených třídách:

I. třída (1.–3. ročník): Zaměřena na 1. období, s prioritou adaptace na školní prostředí, rozvoje základních gramotností a formativního doprovázení žáka.

II. třída (4.–5. ročník): Zaměřena na 2. období, s důrazem na rozvoj autonomie v učení, projektové vyučování a integraci digitálních kompetencí do všech vzdělávacích oblastí.

K dispozici je další malá učebna.

2.5 Materiální a technické vybavení

Vnitřní i vnější prostory školy jsou koncipovány jako „**připravené prostředí**“, které splňuje přísné hygienické a bezpečnostní normy a zároveň stimuluje žáky k samostatné činnosti.

Vnitřní zázemí a učební zóny

Uspořádání tříd reflektuje moderní pedagogické trendy a principy Montessori pedagogiky:

- **Diferencované pracovní zóny:** Třídy jsou členěny na zóny pro individuální práci (soustředění), týmovou kooperaci (sdílení) a komunitní kruh (reflexe a budování hodnot). Vybavení je ergonomické a plně výškově stavitelné, což podporuje zdravý fyzický rozvoj žáků.
- **Didaktické zdroje:** Stěžejním prvkem jsou certifikované Montessori pomůcky volně dostupné v otevřených policích. Tyto materiály umožňují přechod od konkrétního k abstraktnímu poznávání a podporují **badatelsky orientovanou výuku**.
- **Digitální infrastruktura:** Škola disponuje vysokorychlostním připojením a mobilními zařízeními (tablety/notebooky), která jsou využívána jako přirozený nástroj pro vyhledávání informací, tvorbu a rozvoj **digitální gramotnosti**.

Venkovní zázemí

Exteriér školy chápeme jako „třídu bez stěn“:

- **Školní zahrady:** Slouží k rozvoji hrubé motoriky i k praktické environmentální výchově. Vyvýšené záhony a bylinková zahrada jsou nástrojem pro rozvoj **kompetence k udržitelnosti**.
- **Sportovní plocha:** Využití přilehlého obecního hřiště zajišťuje vysokou úroveň pohybových aktivit, což je v souladu se strategií podpory zdravého životního stylu.

2.6 Dostupnost a inkluze

Díky stabilní dopravní obslužnosti Zlínského kraje je škola dostupná i pro žáky z okolních obcí. Nabízíme rodičům alternativu v podobě kvalitního vzdělávání v komunitním prostředí s důrazem na respektující přístup. Škola je plně otevřena inkluzivnímu vzdělávání; malý počet žáků ve třídě umožňuje pedagogům poskytovat nadstandardní podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami i žákům nadaným.

3 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

Vzdělávání na naší škole vychází z principu **individualizace, vnitřní motivace a respektu k vývojovým potřebám dítěte**. Vzhledem k malotřídnímu charakteru školy a uplatňování principů Montessori pedagogiky je žakovský kolektiv přirozeně heterogenní.

- **Věkově smíšené skupiny (Trojročí):** Žáci jsou vzděláváni v heterogenních skupinách, což vytváří přirozené sociální prostředí. Tato struktura umožňuje žákům zažívat různé sociální role – od přijímání pomoci v roli mladšího až po zodpovědnost a mentorování v roli staršího. Dochází tak k spontánnímu rozvoji klíčových kompetencí sociálních a personálních.
- **Individuální vzdělávací trajektorie:** Naše škola je otevřena všem dětem bez rozdílu. Systematicky pracujeme s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) i s žáky nadanými. Díky připravenému prostředí a nízkému počtu žáků ve třídách je vzdělávací obsah diferencován tak, aby každý žák mohl postupovat podle svého osobního maxima.

3.1 Hodnocení, sebehodnocení a práce s chybou

V souladu s moderními trendy pedagogiky klademe důraz na **formativní přístup k hodnocení**, který podporuje wellbeing žáka a jeho chuť k učení.

- **Kritériální slovní hodnocení:** Namísto tradiční klasifikace využíváme popisné slovní hodnocení. To poskytuje žákovi i rodičům jasnou zprávu o tom, jakých konkrétních cílů žák dosáhl, v čem se zlepšil a na co je třeba se v dalším období zaměřit. Hodnocení vychází z individuální vztahové normy (porovnání žáka s jeho vlastním předchozím výkonem).
- **Rozvoj autonomie skrze sebehodnocení:** Žáci jsou vedeni k pravidelné reflexi své práce - závěrečné kruhy. Schopnost objektivně posoudit vlastní pokrok a naplánovat si další kroky je jednou z klíčových dovedností, které si naši žáci osvojují.
- **Pozitivní pojetí chyby:** V našem systému je chyba vnímána jako přirozený informační zdroj v procesu poznávání. Montessori didaktický materiál s vestavěnou kontrolou chyby umožňuje žákům samostatně identifikovat nedostatek a najít řešení, což posiluje jejich sebevědomí a nezávislost na vnější autoritě.

3.2 Kontinuita vzdělávání: Propojení ZŠ a MŠ

Specifikem ZŠ a MŠ Rokytnice je úzká vazba mezi oběma stupni, která zajišťuje stabilitu a pocit bezpečí pro děti i jejich zákonné zástupce.

- **Plynulý přechod do základního vzdělávání:** Díky sdílení společných prostor a jednotné pedagogické filozofii mizí bariéra mezi mateřskou a základní školou. Předškoláci se pravidelně účastní práce v "připraveném prostředí" základní školy, seznamují se s pomůckami i budoucími průvodci (pedagogy). Tento proces eliminuje adaptační obtíže a zajišťuje kontinuitu ve vzdělávacím stylu.
- **Společné projekty a komunitní život:** Pořádáme společné tematické slavnosti, projektové dny a výpravy do přírody. Tyto aktivity tmelí školní komunitu a umožňují dětem z MŠ i žákům ZŠ spolupracovat na reálných úkolech, čímž se přirozeně rozvíjí jejich občanské kompetence a vztah k místu, kde žijí.
- **Jazyková kontinuita a MIU – metoda instrumentálního uvědomování**

Nedílnou součástí našeho vzdělávacího konceptu je zajištění plynulosti v rozvoji specifických dovedností od mateřské školy až po ukončení docházky v ZŠ:

- **Jazyková průprava (Anglický jazyk):** Již v rámci předškolního vzdělávání v MŠ se děti hravou formou seznamují s anglickým jazykem. Kroužek je postaven na metodě přirozeného osvojování jazyka s důrazem na **poslechové aktivity s rodilým mluvčím**. Na tuto ranou expozici jazyku koncepčně navazuje výuka v základní škole, která využívá již vytvořené sluchové vzorce a plynule přechází k aktivní komunikaci.
- **Metoda instrumentálního obohacování (MIU – Metoda instrumentálního uvědomování):** V obou složkách naší školy (ZŠ i MŠ) implementujeme principy Feuersteinovy metody (MIU vychází z Feuersteinovy metody -FIE), která se zaměřuje na rozvoj kognitivních funkcí a schopnost "učit se učit".
 - V **MŠ** se zaměřujeme na základní stimulaci a rozvoj orientace v prostoru a čase.
 - V **ZŠ** na tento základ navazujeme systematictější práci s instrumenty, které žákům pomáhají v rozvoji kritického myšlení, vnitřního klidu a schopnosti řešit komplexní problémy. Tato metoda je klíčovým pilířem pro budování sebevědomí žáka při zvládání nových výzev.

3.3 Sociální klima

Škola v Rokytnici je koncipována jako bezpečné místo, kde je kladen důraz na duševní zdraví a sociální pohodu.

- **Respektující komunikace:** Mezi žáky a pedagogy panuje partnerství založené na vzájemné úctě a dodržování společně nastavených pravidel.
- **Podpora samostatnosti:** Žáci mají vliv na podobu svého vzdělávání (volba práce, organizace času), což vede k vysoké míře angažovanosti a spokojenosti v procesu učení.

4 VIZE, KULTURA A PROSTŘEDÍ ŠKOLY

Základní škola Rokytnice profiluje svou vzdělávací koncepci jako cestu k vnitřní motivaci a komplexnímu rozvoji osobnosti žáka. Vzdělávání vnímáme jako dynamický proces, v němž škola tvoří bezpečné a podnětné prostředí pro kultivaci individuálního potenciálu. Strategie rozvoje se opírá o propojování osvědčených postupů **Montessori pedagogiky** s požadavky národní strategie vzdělávání.

Naším cílem je škola jako **otevřené učící se společenství**, které klade důraz na:

- **Individualizaci a diferenciaci** výuky s ohledem na vzdělávací potřeby všech žáků.
- **Inkluzivní kulturu**, která respektuje odlišná tempa učení.
- **Aktivní učení**, kde žák není pasivním příjemcem, ale spolutvůrcem vzdělávacího procesu.

4.1 Vize školy: „Cesta k samostatnosti a radosti z učení“

Vize školy směřuje k výchově sebevědomého jedince připraveného na život v globální společnosti. Naplňování vize stojí na třech pilířích:

1. **Smysluplnost:** Žáci konstruují poznatky v mezioborových souvislostech a propojují teorii s praxí.
2. **Kultura chyby:** V souladu s principy **formativního hodnocení** vnímáme chybu jako přirozenou součást procesu učení a diagnostický nástroj pro další růst.
3. **Rezilience:** Podporujeme v žácích odolnost, odvahu čelit výzvě a schopnost hledat inovativní řešení.

4.2 Mise a pilíře vzdělávání

Posláním školy je poskytovat kvalitní základní vzdělávání, které harmonizuje kognitivní rozvoj, rozvoj charakteru a duševní pohodu.

- **Badatelsky orientovaná výuka:** Podporujeme zvědavost a potřebu rozumět mechanismům světa skrze pozorování, experiment a analýzu.
- **Samostatnost a odpovědnost:** Aplikujeme principy Montessori „Pomoz mi, abych to dokázal sám“. Vedeme žáky k plánování práce, sebeorganizaci a přijímání odpovědnosti za výsledky svého učení.
- **Heterogenita a peer-learning:** Organizace výuky v **trojročích (1.–3. r.)** a **dvojročích (4.–5. r.)** simuluje reálnou společnost, umožňuje vrstevnické učení a rozvíjí sociální kompetence.
- **Etická výchova a hodnoty:** Systematicky pracujeme s **Kartami ctností** ke kultivaci vnitřní integrity, vzájemného respektu a prevenci rizikového chování.

- **Maximální individuální potenciál:** Každý žák má definovány osobní vzdělávací cíle, které mu umožňují zažívat úspěch a rozvíjet své nadání i silné stránky.

4.3 Profil absolventa

Absolvent ZŠ Rokytnice je vnitřně integrovaná osobnost vybavená **klíčovými kompetencemi**:

- **Informační a digitální gramotnost:** Efektivně, bezpečně a eticky využívá technologie k řešení problémů a tvorbě obsahu.
- **Komunikační a kooperační dovednosti:** Dokáže konstruktivně řešit konflikty, naslouchat a efektivně spolupracovat v týmu.
- **Hodnotová integrita a udržitelnost:** Jedná na základě morálních hodnot, projevuje úctu k lidem i životnímu prostředí (kompetence k udržitelnosti).
- **Celoživotní učení:** Vnímá vzdělávání jako proces, je adaptabilní a připraven na plynulý přechod do dalšího stupně vzdělávání.

5 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání v ZŠ a MŠ Rokytnice vychází z principu celostního rozvoje osobnosti v bezpečném a podnětném prostředí. Podmínky školy jsou koncipovány tak, aby podporovaly autonomii žáka, formativní přístup k učení a wellbeing všech aktérů vzdělávání.

5.1 Materiální a prostorové podmínky

Škola disponuje prostředím, které je definováno jako „**připravené prostředí**“. Toto uspořádání podněcuje žáky k aktivitě, samostatnosti a zodpovědnosti za vlastní učení.

Organizace tříd:

- **I. třída (1.–3. ročník):** Zaměřuje se na 1. období RVP. Prostor je koncepčně propojen se školní družinou, což umožňuje plynulý přechod mezi formálním vzděláváním a volnočasovými aktivitami v duchu celodenního učení.
- **II. třída (4.–5. ročník):** Zaměřuje se na 2. období RVP. Třída je vybavena pro intenzivní rozvoj digitálních kompetencí a plynule navazuje na specializovanou PC učebnu.
- **Členění prostoru a zóny:** Třídy jsou členěny na pracovní zóny pro individuální práci, týmovou kooperaci a komunitní kruh. Veškerý nábytek je ergonomický a výškově stavitelný, což odpovídá fyziologickým potřebám dětí.
- **Montessori didaktika:** Žáci mají volný přístup k specifickým vývojovým pomůckám v otevřených policích. Materiály jsou logicky uspořádány tak, aby umožňovaly sebekontrolu a samostatný postup v učení.
- **Digitální zdroje:** Vysokorychlostní internet a mobilní zařízení (tablety/notebooky) jsou využívány jako badatelské nástroje. Důraz je kladen na digitální gramotnost, tvorbu a kritické myšlení.
- **Specializované a venkovní prostory:** Škola disponuje vlastní tělocvičnou, jídelnou a „malou učebnou“ pro individuální podporu (logopedie, speciální pedagog) či skupinovou práci. Školní zahrada a hřiště slouží jako plnohodnotné učebny pod širým nebem.

5.2 Personální podmínky

Personální zajištění je klíčovým faktorem pro realizaci Montessori pedagogiky a inkluzivního vzdělávání.

- **Odborná kvalifikace:** Pedagogický sbor splňuje zákonné požadavky na odbornou kvalifikaci. Učitelé si soustavně doplňují vzdělání v oblasti Montessori pedagogiky, Metoda instrumentálního uvědomování (MIU) a moderních diagnostických metod.
- **Specializované služby:** Externě spolupracujeme s PPP a SPC pro zajištění kvalitní podpory žákům se SVP.
- **Průběžný rozvoj:** Pedagogové se pravidelně účastní supervizí a kolegiálních sdílení, což přispívá k udržení zdravého klimatu a prevenci vyhoření.

5.3 Hygienické podmínky a bezpečnost

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví je nedílnou součástí režimu školy.

- **Bezpečnostní standardy:** Budova školy je zabezpečena proti vstupu neoprávněných osob. Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují aktuální hygienické normy a bezpečnostní předpisy (ČSN).
- **Dohled nad žáky:** Je zajištěn pedagogickými pracovníky tak, aby byla garantována bezpečnost, ale zároveň nebyla narušena autonomie žáka a jeho schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání.
- **Psychosociální bezpečnost:** Klima školy je postaveno na absenci zvonění, což eliminuje stres a podporuje hluboké soustředění. Respektující komunikace a systém vrstevnického učení (starší pomáhá mladšímu) minimalizuje riziko sociálně patologických jevů.

5.4 Režim školy a zdravý životní styl

Režim dne je nastaven s ohledem na biorytmy dětí a potřebu střídání činností.

- **Časový harmonogram:**
 - Provoz školy: 7:10 – 15:30 hod. (včetně odpolední družiny).
 - Začátek výuky: 7:30 hod.
- **Struktura přestávek a regenerace:**
 - **Kultura stolování:** Po 1. hodině probíhá společná svačina v jídelně, která slouží i k rozvoji sociálních kontaktů a sebeobsluhy.
 - **Pohyb a relaxace:** Hlavní přestávka (20 min) po 2. hodině je realizována přednostně na čerstvém vzduchu (zahrada/hřiště).
 - **Flexibilita:** Ostatní přestávky (10–15 min) jsou zařazovány dle aktuální potřeby a úrovně koncentrace žáků.
 - **Polední pauza:** 60minutový prostor mezi dopoledním a odpoledním blokem slouží k plnohodnotné regeneraci a klidnému obědu.
- **Pitný a stravovací režim:** Škola zajišťuje nutričně vyvážené stravování. Žáci mají po celý den přístup k pitné vodě a jsou vedeni k dodržování zásad zdravého životního stylu.

5.5 Výchovně-vzdělávací klima

Klima naší školy je založeno na partnerství, vzájemném respektu a podpoře vnitřní motivace žáka. Vytváříme prostředí, kde se chyba nepovažuje za selhání, ale za přirozený krok v procesu učení.

- **Absence zvonění a flow:** Výuka není fragmentována zvoněním. Tento přístup umožňuje žákům dosáhnout stavu hlubokého soustředění, dokončit započatou práci a učit se vnitřnímu managementu času. Respektujeme individuální rytmus každého dítěte.
- **Vrstevnické učení a spolupráce:** V heterogenních třídách cíleně podporujeme kooperaci namísto kompetice. Starší žáci v roli mentorů upevňují své znalosti tím, že pomáhají mladším, což přirozeně posiluje empatii a komunikační dovednosti.
- **Respektující komunikace:** Pedagog vystupuje v roli průvodce. Komunikace mezi dospělým a dítětem je vedena na horizontální úrovni (oční kontakt, naslouchání, popisná zpětná vazba). Pravidla soužití ve škole jsou spoluvytvářena žáky, což vede k jejich vyšší míře přijetí a dodržování.

- **Kognitivní a emocionální podpora (MIU):** Díky implementaci - **Metoda instrumentálního uvědomování**, která vychází z **Feuersteinovy metody**, aktivně pracujeme s emocemi spojenými s učením. Učíme žáky reflektovat své myšlenkové procesy, pracovat s impulzivitou a budovat si zdravé sebevědomí skrze prožitek vlastního úspěchu.
- **Bezpečné prostředí a prevence:** Malý kolektiv malotřídní školy umožňuje včasnou identifikaci rizikového chování. Každé ráno začínáme **komunitním kruhem**, který slouží k naladění na den, sdílení pocitů a řešení případných konfliktů v počátečním stádiu.
- **Outdoor education (Propojení s přírodou):** Školní zahrada a blízkost přírody jsou využívány pro posílení psychické odolnosti a environmentálního citění. Pobyt venku a učení se v reálném kontextu přispívá k celkové spokojenosti žáků a snižuje hladinu stresu.

6 SPOLUPRÁCE S RODIČI A DALŠÍMI PARTNERY

6.1 Spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci

Škola v Rokytnici vnímá rodinu jako primární vzdělávací instituci a rodiče jako klíčové partnery. Naším společným cílem je vytvořit funkční „vzdělávací trojúhelník“ (**učitel – rodič – žák**), postavený na vzájemné důvěře, otevřenosti a sdílených hodnotách.

Formy interakce a partnerství

V souladu s principy respektující pedagogiky a moderními trendy využíváme tyto formy spolupráce:

- **Individuální konzultace (Triády):** Namísto tradičních třídních schůzek preferujeme setkání ve složení učitel–rodič–žák. Žák je zde aktivním partnerem, který prezentuje své portfolio, reflektuje svůj pokrok a za podpory dospělých si stanovuje další cíle. Tento formát posiluje zodpovědnost žáka za vlastní učení.
- **Informační otevřenost:** K operativní komunikaci využíváme informační systém **EduPage**, který zajišťuje rychlý přenos informací o organizaci výuky. Život školy a výsledky práce žáků pravidelně prezentujeme na webových stránkách a sociálních sítích školy.
- **Aktivní zapojení do života školy:** Rodiče nejsou pouze pasivními pozorovateli, ale jsou zváni k přímé účasti na projektových dnech a komunitních slavnostech (např. vynášení Morany, školní jarmarky, zahradní slavnosti). Po předchozí dohodě nabízíme rodičům možnost **náslechu ve výuce**, aby mohli přímo navnímat principy Montessori pedagogiky v praxi.
- **Vzdělávání rodičů:** Škola pořádá tematické semináře či besedy zaměřené na principy naší výuky (Montessori, MIU, formativní hodnocení), čímž sjednocujeme výchovné působení školy a rodiny.
- **Bezpečnost a diskrétnost:** Striktně dbáme na ochranu soukromí a osobních údajů (GDPR). Veškerá komunikace ohledně specifických potřeb žáka probíhá v diskrétní a bezpečné atmosféře.

6.2 Spolupráce s dalšími subjekty a institucemi

Otevřenost školy vůči okolí a propojování teoretického vzdělávání s reálným světem je jednou z priorit naší koncepce.

Klíčoví partneři v regionu

- **Obec Rokytnice:** Úzká spolupráce se zřizovatelem je základem pro rozvoj školy jako kulturního a společenského centra obce. Žáci se aktivně podílejí na obecních akcích, čímž budují svůj vztah k regionu.
- **Regionální spolky a nadace:** Spolupracujeme s **Nadací Jana Pivečky**, která podporuje kreativitu a mladé talenty. Vazba na **TJ Sokol Rokytnice** a další místní spolky umožňuje rozvíjet pohybové aktivity a dobrovolnictví. Spolupráce je i se **ZŠ Slavičín a GJP**, kde žáci odcházejí po pátém ročníku.
- **Místní komunita:** Využíváme okolí Rokytnice a místní zdroje pro badatelsky orientovanou výuku a environmentální výchovu.

Odborná a metodická podpora

- **Poradenská zařízení:** Intenzivně spolupracujeme s **PPP a SPC Zlín (pracoviště Slavičín)** při diagnostice a nastavování podpůrných opatření pro žáky se SVP.
- **Centrum HELP Uherský Brod:** Tato spolupráce je klíčová pro zajištění odborné podpory v oblasti sociální a speciálně-pedagogické péče.
- **Inovace ve vzdělávání:** Spolupracujeme s **NPI ČR** (Národní pedagogický institut) a **Střediskem služeb školám** v oblasti implementace nových metod, metodických materiálů a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

6.3 Autonomie a participace žáků na životě školy

Vzhledem k malotřídnímu charakteru školy je participace žáků založena na principu **přímé demokracie** a úzké komunitní vazbě mezi třídami. Žáci se aktivně podílejí na tvorbě pravidel, organizaci prostředí i obsahu vzdělávání.

6.4 Komunitní kruh a třídní samospráva

Základním pilířem pro vyjadřování názorů a řešení společných záležitostí je **komunitní kruh**, který probíhá v obou heterogenních skupinách (1.–3. ročník i 4.–5. ročník) každý den.

- **Řešení problémů a konfliktů:** Problémy související se soužitím ve třídě jsou řešeny společně v kruhu za mediace průvodce. Žáci se učí pojmenovávat potřeby, hledat konstruktivní řešení a přijímat společné dohody.
- **Role a odpovědnost:** Každý žák má ve třídě svou specifickou roli (péče o pomůcky, knihovnu, květiny, přípravu svačin apod.). Tyto role jsou pravidelně obměňovány, čímž žáci rozvíjejí kompetenci k pracovní činnosti a odpovědnost za celek.
- **Plánování výuky:** Žáci mají vliv na podobu výuky. Spolurozhodují o prioritách své práce a v rámci tematických bloků navrhuji oblasti, které chtějí hlouběji prozkoumat (individuální projekty).

6.5 Celoškolní setkávání

Namísto formálního parlamentu využíváme model **celoškolního setkávání**, který je pro naši velikost školy efektivnější:

- **Sdílení napříč ročníky:** Žáci obou tříd se pravidelně setkávají ke společné reflexi celoškolních akcí nebo k řešení podnětů, které přesahují rámec jedné třídy.
- **Delegování mluvčích:** V případě potřeby komunikace s vedením školy (např. nákup nových pomůcek na zahradu, organizace výletu) si každá třída zvolí své dočasné mluvčí, kteří podnět přednesou ředitelce školy. Tím se žáci učí základy zastupitelské role v praxi.

6.6 Mechanismy zpětné vazby a bezpečí

Škola vytváří bezpečný prostor pro vyjádření nespokojenosti nebo nových nápadů skrze:

- **Karty ctností a reflexe:** Pravidelná práce s emocemi v rámci etické výchovy učí žáky kultivovaně vyjadřovat svůj názor.
- **Schránka důvěry a přání:** Pro žáky je k dispozici fyzické místo (schránka), kam mohou vkládat své náměty, připomínky nebo dotazy. Ty jsou následně v pravidelných intervalech otevírány a diskutovány v komunitních kruzích.
- **Autoevaluace a dotazníky:** Každoročně škola realizuje zjednodušené anonymní šetření (přizpůsobené věku dětí), které zjišťuje míru spokojenosti žáků s prostředím a výukou. Výsledky jsou žákům prezentovány a je s nimi diskutováno, jaké kroky škola na základě jejich odpovědí podnikne.

7 DLOUHODOBÉ PROJEKTY

Dlouhodobé projekty jsou pevnou součástí naší výuky a představují klíčový nástroj pro rozvoj klíčových kompetencí žáků. V souladu s Montessori pedagogikou vedou tyto projekty žáky k samostatnosti, badatelskému přístupu a schopnosti vidět svět v souvislostech.

7.1 Celoroční projekt školy

Celoroční projekt je ústředním vzdělávacím pilířem, který sjednocuje tematickou výuku napříč celou školou.

- **Koncepce a autonomie:** Téma projektu je voleno dynamicky na základě pedagogické reflexe učitelského týmu a aktuálních zájmů dětí. Tato flexibilita umožňuje pedagogům tvůrčím způsobem propojovat učivo s reálnými událostmi a inovacemi.
- **Propojení s výukou:** Projekt není doplňkovou aktivitou, ale hlavním prostředkem pro naplňování očekávaných výstupů ŠVP. Skrze něj žáci aplikují teoretické poznatky v praxi a rozvíjejí kompetence k řešení problémů, komunikaci a spolupráci.
- **Věková heterogenita a kontinuita:** Projekt prostupuje oběma věkově smíšenými třídami ZŠ a zahrnuje i mateřskou školu. Společné dny a aktivity v rámci projektu posilují bezpečné klima a usnadňují předškolákům plynulý přechod do 1. ročníku.
- **Výstupy:** Každý projekt vrcholí veřejným výstupem (např. slavností, výstavou, jarmarkem či komunitní akcí), který slouží k prezentaci práce žáků rodičům a obci Rokytnice.

7.2 Regionální projekty a tradice

Zaměřujeme se na budování vztahu k místu, kde děti žijí, a na rozvoj občanských kompetencí.

- **Slavnosti roku:** Pravidelné projekty spojené s kalendářním rokem (např. Svatomartinská slavnost, Vynášení Morany, Vánoční jarmark). Žáci se podílejí na jejich přípravě od plánování rozpočtu až po realizaci.
- **Partnerství:** Projekty realizované ve spolupráci s obcí Rokytnice, Nadací Jana Pivečky, TJ Sokol a dalšími místními spolky. Tyto aktivity učí žáky aktivnímu zapojení do veřejného života.

7.3 Environmentální projekty

Využíváme polohu naší školy k rozvoji environmentální gramotnosti.

- **Zahrada jako učebna:** Dlouhodobý projekt péče o školní zahradu a blízké okolí. Žáci pozorují přírodní cykly, pěstují vlastní plodiny a učí se principům udržitelnosti v praxi.
- **Badatelské bloky:** Terénní výuka zaměřená na zkoumání místní biodiverzity a ochranu přírodních zdrojů regionu.

7.4 Specifické metodické projekty

Projekty zaměřené na hlubší rozvoj kognitivních a komunikačních dovedností.

- **Kosmická výchova (Montessori):** Dlouhodobé bloky zkoumající vznik a provázanost světa. Žáci vyšších ročníků využívají v těchto projektech digitální technologie k vyhledávání dat a tvorbě prezentací.
- **Jazykové a komunikační mosty:** Projekty propojující předškolní angličtinu s rodilým mluvčím a výuku v ZŠ. Společné divadelní, hudební nebo pohybové projekty v cizím jazyce posilují přirozené osvojování jazyka.

7.5 Evaluace a reflexe projektů

Základním prvkem projektové výuky je proces sebehodnocení.

- **Portfolio:** Žáci si ukládají výstupy svých projektů do osobních portfolio, která slouží jako podklad pro slovní hodnocení.
- **Zpětná vazba:** Po ukončení každé etapy projektu probíhá společná reflexe v komunitním kruhu, kde žáci pojmenovávají své úspěchy i oblasti, ve kterých se chtějí dále zlepšovat.

7.6 Symbolika a vizuální identita školy

Kultura školy je vyjádřena skrze sjednocené symboly, které navenek i uvnitř komunikují naše zaměření a hodnoty.

Oblast	Konkrétní vyjádření symboliky
Identita	Název školy a název ŠVP "Škola s úsměvem".
Grafika	Logo školy, hlavičkové a dopisní papíry
Budova	Vnější vzhled, informační systém.
Reprezentace	Zaměstnanci a žáci využívají na akcích pro veřejnost jednotné oblečení v barvách školy s logem .
Sport	Sportovní dresy žáků a oblečení instruktorů kurzů s logem školy.
Historie	Příběh školy , který zachycuje naši historii a vývoj (dostupný na webových stránkách).

Hodnotový význam:

Společné oblečení a vizuální symboly nejsou jen formální záležitostí. Pomáhají žákům cítit se součástí týmu, snižují sociální bariéry a posilují hrdost na „svou“ školu. Každý rituál, od pasování prvňáčků po zahradní slavnost, je příležitostí k prožití úspěchu a sounáležitosti v bezpečném prostředí naší komunity.

8 CHARAKTERISTIKA ŠVP

Název vzdělávacího programu: „Škola s úsměvem“

Předkladatel: Základní škola a mateřská škola Rokytnice, okres Zlín

Školní vzdělávací program (ŠVP) „Škola s úsměvem“ představuje ucelenou koncepci vzdělávání. Program integruje povinné vzdělávací obsahy s osvědčenými metodickými prvky **pedagogiky Marie Montessori**, čímž vytváří unikátní vzdělávací cestu respektující individuální tempo, senzitivní období a specifické potřeby každého dítěte (tzv. **adaptivní vzdělávání**).

Vize a strategie rozvoje

Naši školu vnímáme jako „**dílnu lidskosti**“. Vzdělávání pro nás není pouhým předáváním izolovaných znalostí, ale komplexní přípravou na život. Strategie rozvoje školy stojí na čtyřech základních pilířích:

- **Aktivní a badatelské učení:** Žák je v našem pojetí aktivním spolutvůrcem poznání. Skrze připravené prostředí a práci s materiálem přechází od konkrétního k abstraktnímu, učí se klást otázky a hledat řešení (metoda *Learning by doing*).
- **Well-being a bezpečné klima:** Duševní zdraví a vnitřní spokojenost žáků i pedagogů jsou pro nás prioritou. Budujeme prostředí založené na vzájemném respektu, absenci vnějšího tlaku a zbytečného soutěžení, což umožňuje rozvoj zdravého sebevědomí.
- **Jazyková připravenost a globální kompetence:** Anglický jazyk integrujeme již od 1. ročníku. Využíváme prvků metody **CLIL** (Content and Language Integrated Learning), kdy je cizí jazyk přirozeně včleňován do nejazykových předmětů a běžných denních rituálů. Tím odbouráváme jazykovou bariéru v raném věku.
- **Inkluzivní kultura a diferenciaci:** Vytváříme podmínky pro maximální rozvoj osobního potenciálu všech žáků. Naše pedagogika umožňuje efektivní práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami i s žáky mimořádně nadanými v rámci jedné heterogenní skupiny.

8.1 Zaměření školy

Hlavním cílem Základní školy a mateřské školy Rokytnice je komplexní rozvoj osobnosti žáka v **respektujícím a podnětném prostředí**, které přirozeně propojuje vzdělávání s reálným životem. Naše pedagogická koncepce integruje osvědčené alternativní prvky do moderního vzdělávacího rámce s důrazem na **individualizaci, vnitřní motivaci a praktickou zkušenost**. Zaměření školy definujeme skrze následující klíčové pilíře:

8.1.1 Montessori pedagogika jako metodický základ

Stěžejním nástrojem výuky je využívání autentického Montessori materiálu, který prostupuje všemi vzdělávacími oblastmi. Tento přístup umožňuje naplňovat principy **adaptivního vzdělávání**.

- **Činnostní učení:** Žáci pracují s pomůckami, které umožňují přechod od konkrétního smyslového prožitku k abstraktnímu myšlení. To vede k hlubokému porozumění zákonitostem namísto mechanického učení.
- **Rozvoj samostatnosti a zodpovědnosti:** Skrze svobodnou volbu práce a plánování v osobních denících rozvíjejí žáci schopnost sebereflexe a zodpovědnost za své výsledky.
- **Průvodcovství:** Pedagog vystupuje jako facilitátor a pozorovatel, který citlivě reaguje na vývojové fáze (senzitivní období) každého dítěte.

8.1.2 Charakterové vzdělávání a well-being

V oblasti duševního zdraví a sociálních dovedností systematicky pracujeme s metodikou **Karet cností**, která tvoří základ našeho preventivního programu a budování bezpečného klimatu.

- **Kultivace klimatu:** Cíleně budujeme prostředí založené na vzájemném respektu a empatii, kde je kladen důraz na bezpečné sociální vztahy.
- **Etické rozhodování:** Pomocí reflexe cností (např. odvaha, laskavost, vytrvalost) rozvíjíme u žáků emoční inteligenci, vnitřní integritu a schopnost konstruktivně řešit konflikty.

8.1.3 Jazyková komunikace a globální kompetence

Cizí jazyk vnímáme jako přirozený nástroj komunikace v multikulturním světě.

- **Přirozené osvojování:** Výuka anglického jazyka probíhá formou smyslového učení s důrazem na komunikační kompetenci (využití metody CLIL).
- **Autentický kont**
- **akt:** Pravidelné zapojení **rodilého mluvčího** a využívání poslechových aktivit již od předškolního věku odbourává komunikační bariéry a připravuje žáky na reálné využití jazyka.

8.1.4 Environmentální výchova a Outdoor Education

Poloha školy v regionu Bílých Karpat nám umožňuje realizovat systematickou **výuku venku**, která je pilířem rozvoje kompetence k udržitelnosti.

- **Badatelsky orientovaná výuka:** Přírodní prostředí (louky, lesy, zahrada) využíváme jako živou laboratoř pro pokusy a pozorování, což posiluje kritické myšlení.
- **Zodpovědnost za okolí:** Péče o školní zahradu a pěstování vlastních plodin vede žáky k úctě k manuální práci a k pochopení principů udržitelného rozvoje v praxi.

8.1.5 Rozvoj čtenářské gramotnosti

Pro dosažení vysoké kvality čtenářství využíváme v primárním vzdělávání metodiku **Sfumato (Splývavé čtení)**.

- **Prevence a porozumění:** Tato metoda efektivně předchází vzniku specifických poruch učení (dyslexie) a zajišťuje, že žáci od počátku čtou s porozuměním a správnou intonací.
- **Radost ze čtení:** Důraz na hlasovou hygienu a prožitkové čtení buduje u dětí
- celoživotní kladný vztah k literatuře.

8.1.6 Digitální gramotnost a informatické myšlení

Integrujeme digitální technologie jako přirozený a bezpečný nástroj učení napříč předměty.

- **Technologie jako badatelský nástroj:** Žáci využívají mobilní zařízení pro sběr dat, dokumentaci projektů a rozvoj algoritmického myšlení.
- **Digitální bezpečnost:** Prioritou je kritické posuzování informací, mediální gramotnost a etické chování v digitálním prostoru.

8.1.7 Kognitivní rozvoj (MIU – Metoda instrumentálního uvědomování)

Implementujeme metodu **Instrumentálního uvědomování (MIU)**.

- **Učit se učit:** Metoda rozvíjí kognitivní funkce žáků, pomáhá jim strukturovat myšlení, pracovat s impulzivitou a hledat strategie pro řešení komplexních úkolů, což je klíčové pro jejich další akademický i osobní růst

9 VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE NA ÚROVNI ŠKOLY

Vzdělávací strategie ZŠ a MŠ Rokytnice představují ucelený a vnitřně provázaný systém metod, forem a postupů, které jsou sdíleny celým pedagogickým sborem. Tyto strategie přímo směřují k naplňování klíčových kompetencí a očekávaných výstupů. Naše strategie reflektují principy Montessori pedagogiky, důraz na wellbeing a formativní přístup k hodnocení jako nástroje k rozvoji autonomního žáka.

9.1 Plánování a organizace vzdělávacího procesu

Plánování výuky staví do centra **individuální učební pokrok** žáka a rozvoj jeho osobního potenciálu v rámci společného vzdělávání (tzv. adaptivní vzdělávání).

- **Organizace času a podpora soustředění (Flow):** Pro zachování klidného pracovního prostředí a podporu schopnosti hlubokého soustředění škola **nevyužívá školní zvonění**. Začátek a konec učebních bloků určuje pedagog na základě aktuální fáze učebního procesu a potřeb skupiny. Tento přístup umožňuje plynulé dokončení aktivit, učí žáky vnitřnímu managementu času a eliminuje zbytečný stres, čímž naplňuje standardy wellbeingu.
- **Heterogenní skupiny a sociální učení:** Organizace do věkově smíšených skupin (tzv. trojročí: 1.–3. ročník a 4.–5. ročník) je klíčovým pilířem. Umožňuje přirozenou **vnitřní diferenciaci výuky** – žáci pracují na úlohách odpovídajících jejich zóně nejbližšího rozvoje. Systém podporuje **vrstevnické učení (peer-learning)**, kdy žáci přirozeně spolupracují a posilují své sociální a personální kompetence.
- **Aktivizační metody a řízená samostatnost:** Žák je vnímán jako aktivní subjekt vzdělávání. Pedagogové využívají metody, které vedou žáky k přebírání odpovědnosti za výsledky učení. Práce s chybou a podpora vnitřní motivace jsou pevnou součástí každého školního dne.

9.2 Specifické pedagogické metody a metodické systémy

Využíváme ověřené metodické systémy, které tvoří unikátní a odborně podložený profil naší školy:

- **Montessori systém a připravené prostředí:** Práce s didaktickým materiálem, který izoluje vlastnosti jevů a umožňuje senzomotorickou zkušenost. Mechanická kontrola chyby v pomůckách posiluje nezávislost žáka na autoritě dospělého a rozvíjí kompetenci k učení.
- **Metoda Sfumato (Splývavé čtení):** Strategie zaměřená na rozvoj čtenářské gramotnosti a prevenci poruch učení skrze specifickou práci s dechem, hlasem a zrakem, což zajišťuje čtení s okamžitým porozuměním.

- **Karty ctností a charakterové vzdělávání:** Program systematicky integrovaný do každodenního života školy. Slouží k rozvoji hodnotových postojů, kultivaci bezpečného klimatu a prevenci rizikového chování.

9.3 Didaktické principy a moderní přístupy

- **Badatelsky orientovaná výuka (BOV):** Výuku stavíme na integrovaných tematických celcích. Žáci formulují hypotézy, provádějí experimenty a analýzy, čímž rozvíjejí kritické myšlení a porozumění světu v souvislostech (tzv. kosmická výchova).
- **Formativní přístup a popisná zpětná vazba:** Učitel v roli průvodce (facilitátora) poskytuje průběžnou zpětnou vazbu, která žákovi pomáhá identifikovat, čeho již dosáhl a jaké jsou jeho další kroky. Kultura chyby je vnímána jako nezbytný a pozitivní prvek procesu poznání.
- **Inkluze a individualizace:** Díky variabilitě materiálů a metod vzděláváme společně žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i žáky mimořádně nadané, přičemž každému umožňujeme zažívat úspěch na základě jeho individuální vztahové normy.

9.4 Rozvoj klíčových gramotností

- **Digitální gramotnost:** Technologie integrujeme jako funkční nástroj pro badatelství, tvorbu a komunikaci. Rozvíjíme informatické myšlení s důrazem na kyberbezpečnost, etické využívání AI a prevenci digitálního přetížení.
- **Kompetence k udržitelnosti:** Skrze praktické aktivity, péči o školní zahradu a environmentální projekty vedeme žáky k odpovědnosti za životní prostředí a pochopení lokálních i globálních ekosystémů.
- **Wellbeing a sociální bezpečí:** Systematicky pracujeme s emocemi, seberegulací a sociálním bezpečím. Absence vnějšího srovnávání a podpora vnitřní motivace jsou klíčové pro duševní pohodu všech aktérů vzdělávání.

10 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

A PERSOVNÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

10.1 Strategie a kritéria hodnocení žáků

V souladu s principy Montessori pedagogiky přecházíme od tradičního sumativního hodnocení k důsledně **formativnímu přístupu**. Hodnocení chápeme jako proces, který podporuje učení, nikoliv jako rozsudek nad výsledkem.

Principy hodnocení

- **Formativní zpětná vazba:** Žák dostává popisnou informaci o tom, co již zvládl, v čem se zlepšil a jaké konkrétní kroky má podniknout k dosažení dalšího cíle. Namísto číselné značky používáme popisný jazyk, který pojmenovává kvalitu výkonu.
- **Individuální vztahová norma:** Základem je sledování individuálního pokroku (osobního maxima) žáka. Nesrovnáváme děti mezi sebou, což vytváří bezpečné prostředí pro rozvoj vnitřní motivace.
- **Chyba jako učební materiál:** Chyba je vnímána jako přirozený ukazatel v procesu poznávání. Díky mechanické kontrole chyby v Montessori materiálech si žák buduje schopnost sebekontroly a kognitivní autonomie.

10.2 Kritéria hodnocení (Jak poznáme úspěch)

Při hodnocení se opíráme o jasně stanovená kritéria, která jsou žákům známa předem (např. formou checklistů nebo gradovaných zadání). Hodnotíme ve třech rovinách:

Míra naplnění očekávaných výstupů:

- *Zvládnuto:* Žák dovednost/znalost používá samostatně a v souvislostech.
- *Nácvik:* Žák s učivem pracuje, ale potřebuje dopomoc materiálu nebo pedagoga.
- *Seznámení:* Žák se s tématem setkal (prezentace materiálu), začíná s ním pracovat.

Kvalita procesu učení (Kompetence):

- Schopnost zvolit si vhodnou pomůcku a pracovní místo.
- Míra soustředění a dokončování započaté práce.
- Schopnost spolupracovat v týmu a respektovat dohodnutá pravidla.
- Úroveň sebehodnocení a schopnost reflexe vlastní chyby.

Kvalita výstupů:

- Věcná správnost, logická provázanost a estetická úroveň zpracování (v sešitech, projektech či portfoliu).

10.3 Nástroje a formy hodnocení

- **Sebehodnoticí portfolio:** Soubor prací, které si žák sám vybírá jako důkaz svého pokroku. Portfolio je základem pro tripartitní schůzky (učitel–žák–rodič).
- **Pravidelná reflexe:** Probíhá denně v uzavíracím kruhu a týdně v individuálním rozhovoru s průvodcem (učitelem).
- **Vysvědčení:** Na konci klasifikačního období vydáváme **slovní hodnocení**, které je komplexním popisem rozvoje osobnosti žáka, jeho kompetencí a míry dosažení výstupů v jednotlivých vzdělávacích oblastech.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

U žáků se SVP (a žáků nadaných) se kritéria hodnocení individuálně upravují v souladu s jejich **Plánem pedagogické podpory (PLPP)** nebo **Individuálním vzdělávacím plánem (IVP)**. Důraz je kladen na podporu silných stránek a využívání kompenzačních strategií, které žákovi umožňují zažít úspěch.

10.4 Partnerství školy, rodiny a komunity

Škola funguje jako otevřený komunitní uzel, kde spolupráce s rodinou a regionem tvoří přirozené učební prostředí.

- **Triády (Učitel – Rodič – Žák):** Jsou stěžejním prvkem naší komunikace. Na těchto setkáních žák sám prezentuje své pokroky skrze portfolio. Rodič a učitel vystupují v roli podporovatelů, kteří společně s žákem plánují další vzdělávací strategii. Tento formát posiluje partnerský vztah a důvěru.
- **Regionální vazby a síťování:** Propojujeme formální vzdělávání s reálným životem obce a regionu. Aktivně spolupracujeme s partnery:
 - **Obec Rokytnice:** Společné akce a participace žáků na životě obce.
 - **Vzdělávací síť Slavičínska:** Spolupráce se ZŠ Vlára, GJP Slavičín a ZUŠ Slavičín (přechody na další stupně škol, sdílení odbornosti).
 - **Kultura a nadace:** Pravidelná spolupráce s Knihovnou Slavičín a **Nadací Jana Pivečky**, která umožňuje realizaci projektů zaměřených na kreativitu a regionální identitu.

11 VÝCHOVNĚVZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výchovně vzdělávací strategie ZŠ a MŠ Rokytnice představují ucelený a vnitřně provázaný soubor metodických postupů, forem práce a postojů, které sdílí celý pedagogický sbor. Tyto strategie jsou klíčovým nástrojem pro naplňování vizí programu „Škola s úsměvem“ a směřují k dosahování očekávaných výstupů a rozvoji klíčových kompetencí.

11.1 Filosofie a východiska strategií

Naše strategie neřeší pouze proces předávání znalostí, ale zaměřují se na celkový rozvoj osobnosti žáka v souladu s jeho individuálními potřebami a zónou nejbližšího rozvoje. Vycházíme z přesvědčení, že vzdělávání je procesem sebeutváření, který vyžaduje bezpečné prostředí, respektující komunikaci a smysluplné podněty.

Hlavní principy našich strategií jsou:

- **Autonomie a zodpovědnost:** Skrze prvky Montessori pedagogiky vedeme žáky k tomu, aby se stali subjektem vlastního učení. Podporujeme jejich schopnost volby, plánování a vyhodnocování vlastních výsledků.
- **Propojenost a smysluplnost:** Učivo nepředkládáme izolovaně, ale v integrovaných blocích a projektech. Využíváme reálný kontext obce Rokytnice a přírody Bílých Karpat k budování funkčních souvislostí (kosmická výchova).
- **Inkluzivita a wellbeing:** Strategie jsou nastaveny tak, aby vytvářely prostor pro úspěch každého dítěte – od žáků se speciálními vzdělávacími potřebami po žáky mimořádně nadané. Absencí vnějšího tlaku a srovnávání budujeme psychickou odolnost a duševní zdraví.
- **Aktivní partnerství:** Strategie zahrnují úzkou spolupráci s rodinou (formát triád) a komunitou, čímž stíráme hranici mezi školou a reálným životem.

Tyto strategie jsou závazné pro všechny pedagogické pracovníky a jsou průběžně evaluovány na základě pedagogické reflexe a pokroku žáků.

11.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence	Strategie realizace v ZŠ Rokytnice
K učení	Rozvíjíme gramotnosti skrze reálné situace a Montessori materiály. Vedeme žáky k sebehodnocení a vědomému řízení vlastního učení.
K řešení problémů	Podporujeme kritické myšlení a analýzu informací. Využíváme metodu „pokusů a omylu“ v bezpečném prostředí (chyba jako zdroj informací).
Komunikativní	Klademe důraz na nenásilnou komunikaci. Využíváme digitální nástroje pro autentickou prezentaci výsledků bádání.
Sociální a personální	Věkově smíšené třídy (1.–3. a 4.–5. roč.) stimulují peer-learning . Žáci spoluvytvářejí „třídní ústavu“ (sdílená pravidla).
Občanská	Rozvíjíme vztah k regionu (Valašsko) a environmentální odpovědnost skrze péči o školní ekosystém a udržitelný provoz.
Digitální (Akcent 2026)	Technologie jako nástroj tvorby a řešení problémů. Budujeme základy digitální etiky, bezpečnosti a AI gramotnosti od nejnižšího věku.
Pracovní a podnikavost	Rozvíjíme manuální zručnost v „praktickém životě“. Podporujeme schopnost proměnit nápad v čin (např. organizace jarmarku).

Kompetence k učení

V Montessori pojetí: *Žák jako aktivní tvůrce vlastního vzdělávání (self-directed learning).*

Klíčová kompetence (žák):

- **KU1:** Vybírá si pro svou práci vhodné Montessori materiály a zdroje informací; uvědomuje si smysl a cíl svého učení.
- **KU2:** Plánuje a organizuje si vlastní učení v rámci „volné práce“, dokončuje započaté úkoly a nese zodpovědnost za svůj pokrok.
- **KU3:** Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí a propojuje poznatky z různých oborů (princip Kosmické výchovy).
- **KU4:** Kriticky hodnotí výsledky svého učení skrze kontrolu chyby v materiálu a pravidelnou sebereflexi; dokáže si stanovit další cíle rozvoje.

Výchovné a vzdělávací strategie (Kroky školy):

- Poskytujeme **přípravené prostředí** s logicky navazujícími pomůckami, které žákovi umožňují přecházet od konkrétního k abstraktnímu.
- Vedeme žáka k **vědomému řízení času** (time-management).
- Namísto vnější motivace (známky, odměny) budujeme **vnitřní motivaci** tím, že žákovi umožňujeme zažívat úspěch z nově nabytých dovedností.

- Využíváme **formativní hodnocení** a pravidelné individuální schůzky (učitel–žák), kde společně reflektujeme dosažené milníky a plánujeme další cestu.
- Podporujeme badatelský přístup – učíme žáky pracovat s encyklopediemi, digitálními zdroji i odbornou literaturou tak, aby se stali nezávislými na učiteli jako jediném zdroji pravdy.

Kompetence k řešení problémů

V Montessori pojetí: *Chyba jako přítel a cesta k poznání skrze vlastní zkušenost.*

Klíčové kompetence (žák):

- **KŘP1:** Všimá si problémů a nesrovnalostí v prostředí třídy i v okolním světě. Analyzuje je a hledá jejich příčiny.
- **KŘP2:** Vytrvale hledá řešení, nenechá se odradit nezdarem a využívá Montessori pomůcky k ověření svých hypotéz (kontrola chyby).
- **KŘP3:** Kriticky posuzuje informace, zvažuje různé varianty řešení a dokáže zdůvodnit svůj postup logickými argumenty.
- **KŘP4:** Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a dokáže zhodnotit dopad zvoleného řešení na sebe i na skupinu.

Výchovné a vzdělávací strategie (Kroky školy):

- Vytváříme bezpečné prostředí, kde je **chyba vnímána jako přirozený a nezbytný zdroj informací** pro další učení.
- Předkládáme žákům **reálné výzvy** (např. péče o školní zahradu, organizace jarmarku), které vyžadují propojení znalostí z více oblastí.
- Využíváme badatelsky orientovanou výuku a vědecké experimenty, kde žáci sami formulují otázky a hledají odpovědi.
- Podporujeme využívání **metody pokusu a omylu** při práci s Montessori materiálem, který žákovi poskytuje okamžitou zpětnou vazbu bez zásahu učitele.

Kompetence komunikativní

V Montessori pojetí: *Nenásilná komunikace a digitální stopa jako součást projevu.*

Klíčové kompetence (žák):

- **KK1:** Formuluje své myšlenky kultivovaně a srozumitelně. Využívá k tomu bohatou slovní zásobu a různé formy vyjádření (text, obraz, digitální výstup).
- **KK2:** Naslouchá druhým s empatií, respektuje odlišné názory a v diskusi používá věcnou argumentaci (princip Respektovat a být respektován).
- **KK3:** Rozumí různým typům textů a multimediálních sdělení; kriticky vyhodnocuje jejich věrohodnost (mediální gramotnost).
- **KK4:** Využívá digitální technologie k efektivní a bezpečné komunikaci a k prezentaci výsledků své práce světu.

Výchovné a vzdělávací strategie (Kroky školy):

- Pravidelně zařazujeme **komunitní a diskusní kruhy**, kde se žáci učí aktivnímu naslouchání a kultivovanému sdílení názorů.
- Vedeme žáky k prezentaci svých projektů s využitím moderních technologií, přičemž klademe důraz na **estetiku i pravdivost sdělení**.
- Učíme žáky principům **nenásilné komunikace** při řešení každodenních konfliktů ve třídě.
- Integrujeme cizí jazyk do běžných situací třídy, čímž bouráme bariéry v komunikaci.

Kompetence sociální a personální

V Montessori pojetí: *Svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého.*

Klíčové kompetence (žák):

- **KSP1:** Účinně spolupracuje v týmu, přijímá různé role a přispívá k dosažení společného cíle.
- **KSP2:** Podílí se na tvorbě a dodržování „třídní ústavy“. Je ohleduplný k potřebám druhých a nabízí pomoc tam, kde je potřeba.
- **KSP3:** Buduje si zdravé sebevědomí na základě reálného sebehodnocení a vědomí vlastního pokroku.
- **KSP4:** Rozvíjí svou emoční inteligenci, učí se zvládat stres a regulovat své emoce v interakci s ostatními.

Výchovné a vzdělávací strategie (Kroky školy):

- Využíváme **věkově smíšené třídy** (trojročí), které přirozeně stimulují *peer-learning* (vzájemné učení) a ochotu pomáhat.
- Vedeme žáky k **pravidelnému sebehodnocení** a reflexi své práce v portfoliích, čímž posilujeme jejich vnitřní motivaci.
- Vytváříme prostor pro „volnou práci“, kde se žák učí hospodařit s časem a spolupracovat s vybranými partnery.
- Zajišťujeme inkluzivní prostředí, kde je jinakost vnímána jako obohacení celku.

Kompetence občanská a digitální

V Montessori pojetí: *Kosmická výchova – porozumění souvislostem světa.*

Klíčové kompetence (žák):

- **KO1:** Respektuje lidská práva, odmítá násilí a aktivně se staví proti bezpráví.
- **KO2:** Chápe ekologické souvislosti a svou roli v udržitelnosti světa. Chová se zodpovědně k přírodě i k tradicím regionu (Valašsko).
- **KD1 (Digitální):** Využívá digitální nástroje k tvorbě, bádání a sebevzdělávání. Rozumí základům bezpečnosti na síti a digitální etiky (včetně používání AI jako partnera k přemýšlení).

Výchovné a vzdělávací strategie (Kroky školy):

- V rámci **Kosmické výchovy** propojujeme historii, přírodovědu a geografii do celistvého obrazu světa, který vyžaduje naši péči.
- Podporujeme aktivní zapojení žáků do života obce a regionu skrze projekty a dobročinné akce.
- Učíme žáky **digitální rovnováze** (screen-time) a kritickému přístupu k digitálnímu obsahu již od nejnižšího věku.
- Prakticky vedeme žáky k udržitelnosti (třídění odpadu, péče o školní zahradní ekosystém, udržitelný provoz třídy).

Kompetence pracovní a podnikavost

V Montessori pojetí: *Od péče o prostředí k realizaci vlastních nápadů (zodpovědnost a tvořivost v akci).*

Klíčové kompetence (žák):

- **KPP1:** Bezpečně a účinně používá materiály, nástroje a vybavení; dodržuje vymezená pravidla a plní pracovní povinnosti vůči sobě i komunitě.
- **KPP2:** Rozvíjí své manuální dovednosti v rámci cvičení „praktického života“ (péče o sebe, o okolí, příprava jídla, zahradničení).
- **KPP3:** Dokáže identifikovat příležitosti k rozvoji (ve třídě, ve škole, v regionu) a proměnit své nápady v konkrétní výsledek (projekt, akce, výrobek).
- **KPP4:** Chápe podstatu podnikavosti jako schopnost přebírat iniciativu, plánovat a řídit projekty, přičemž zvažuje jejich etický a environmentální dopad.

Výchovné a vzdělávací strategie (Kroky školy):

- Zařazujeme **každodenní činnosti praktického života**, které vedou k naprosté samostatnosti žáka (příprava svačin, péče o květiny, údržba pomůcek).
- Podporujeme **projektové vyučování**, kde žáci sami navrhují a realizují akce pro ostatní (školní jarmarky, dobročinné bazary, výstavy, divadelní představení).
- Rozvíjíme **finanční a ekonomickou gramotnost** skrze reálné situace – žáci plánují rozpočet pro své projekty, učí se hodnotě práce a zdrojů.
- Vytváříme prostor pro **rukodělné činnosti a práci s materiálem** (dřevo, textil, hlína), čímž propojujeme intelektuální rozvoj s manuální zručností.
- Vedeme žáky k reflexi vlastních silných stránek, aby dokázali v týmu zaujmout roli, která nejlépe odpovídá jejich talentu (vůdce, organizátor, tvůrce, analytik).

11.3 Organizační formy a metody výuky

Vzdělávací proces v naší škole je koncipován jako otevřený systém, který stírá hranice mezi formálním a neformálním učením. Naším cílem je umožnit žákům získávat zkušenosti v reálném kontextu a rozvíjet klíčové kompetence skrze vlastní prožitek. Volba metod se podřizuje principům **individualizace, diferenciaci a aktivizačního přístupu**, což umožňuje efektivní vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků mimořádně nadaných.

11.3.1 Individuální práce a volba činnosti

Základní formou výuky v souladu s Montessori pedagogikou je individuální práce s didaktickým materiálem, organizovaná v rámci dopoledních tříhodinových pracovních bloků.

- **Flow a hluboké soustředění:** Absence vnějšího přerušování (zvonění) umožňuje žákům dosáhnout stavu hlubokého soustředění. Žák má svobodu ve volbě činnosti, místa i tempa, což buduje jeho vnitřní disciplínu a zodpovědnost za vlastní učení.
- **Práce s chybou a formativní přístup:** Didaktické materiály obsahují mechanickou kontrolu chyby. Žák tak získává okamžitou zpětnou vazbu, která je základem **průběžného formativního hodnocení**. Tato autonomie zbavuje žáka strachu z chyby a vnímá ji jako přirozený krok v procesu poznávání.

11.3.2 Komunitní a diskusní kruh

Ranní a závěrečné kruhy jsou klíčovým nástrojem pro budování **wellbeingu** a bezpečného sociálního klimatu.

- **Plánování a reflexe:** V kruhu žáci společně plánují den a následně reflektují svůj pokrok. Učí se formulovat myšlenky, naslouchat druhým a poskytovat i přijímat konstruktivní zpětnou vazbu.
- **Mírový stolek:** Specifická forma řešení konfliktů založená na principech nenásilné komunikace. Žáci se učí identifikovat své potřeby, emoce a hledat řešení přijatelná pro všechny strany, čímž posilují svou sociální inteligenci.

11.3.3 Badatelsky orientovaná výuka

V souladu s rozvojem přírodovědné, technické a digitální gramotnosti klademe důraz na proces objevování.

- **Vědecký přístup:** Žáci nepracují s hotovými fakty. Sami formulují hypotézy, provádějí pokusy (zejména v rámci Kosmické výchovy) a vyvozují závěry. Tento přístup rozvíjí kritické a logické myšlení.
- **Kritická práce s informacemi:** Učíme žáky efektivně využívat odbornou literaturu i digitální zdroje. Důraz klademe na ověřování věrohodnosti dat a schopnost třídit informace v digitálním prostředí.

11.3.4 Outdoor Education (Učení venku)

Přírodní prostředí v okolí Rokytnice využíváme jako plnohodnotnou učebnu, která umožňuje propojování teoretických znalostí s praxí.

- **Systematická terénní výuka:** Pravidelné lekce v lese, na louce či u potoka slouží k praktické aplikaci učiva (měření v terénu, určování druhů, environmentální pozorování).
- **Udržitelnost a environmentální kompetence:** Práce na školní zahradě a péče o vyvýšené záhony rozvíjí vztah k přírodě, odpovědnost za životní prostředí a úctu k manuální práci.

11.3.5 Projektové vyučování a integrované bloky

Projekty propojují různé vzdělávací oblasti do smysluplných celků a reflektují komplexnost reálného světa.

- **Mezioborové souvislosti a podnikavost:** Projekty rozvíjejí schopnost žáků naplánovat, zrealizovat a prezentovat ucelené dílo. Tím
- je posilována jejich iniciativa a kreativita.
- **Věkově smíšené skupiny (Týmová spolupráce):** V rámci projektů dochází k intenzivní kooperaci napříč ročníky (ZŠ i MŠ), což umožňuje přirozené předávání zkušeností, rozvoj empatie a schopnost přijímat různé role v týmu.

11.3.6 Digitální technologie jako nástroj bádání

Digitální technologie integrujeme jako funkční nástroj napříč předměty, nikoliv jako izolovanou aktivitu.

- **Digitální tvorba a informatické myšlení:** Žáci využívají ICT k dokumentaci svých pokusů, tvorbě prezentací, digitálnímu kreslení nebo základům robotiky a programování.
- **Bezpečnost a etika:** Součástí výuky je soustavné budování návyků bezpečného chování v kyberprostoru a respektování etických pravidel digitální komunikace.

12 STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

A FORMY VÝUKY

V naší škole neoddělujeme vzdělávací obsah od způsobu jeho předávání. Níže uvedené formy výuky jsou v přímém souladu s principy adaptivního vyučování a respektují individuální vzdělávací potřeby každého žáka. Cílem je, aby žák nebyl pasivním příjemcem, ale aktivním subjektem svého vzdělávání.

12.1 Organizační formy výuky

Forma výuky	Popis a přínos pro žáka
Individuální práce	Práce s Montessori pomůckou dle vlastního tempa a senzitivního období. Rozvíjí polaritu pozornosti (flow), vnitřní disciplínu a schopnost samostatně dokončit úkol. Podporuje autonomii a zodpovědnost za vlastní učební pokrok.
Komunitní kruh	Ranní rituál pro nastavení klimatu a wellbeingu . Slouží k demokratickému plánování dne, řešení konfliktů (Mírový stůl) a rozvoji socio-emočních dovedností a komunikační gramotnosti.
Badatelská výuka	Žáci formulují hypotézy, provádějí experimenty a analyzují výsledky. Rozvíjí kritické myšlení, informační gramotnost a vědecký přístup k řešení problémů.
Outdoor Education	Pravidelná výuka v terénu (zahradu, les, obec). Propojuje teoretické poznatky s autentickou praxí, pohybem a rozvíjí kompetence k udržitelnosti skrze přímý kontakt s ekosystémem.
Projektové bloky	Mezioborové projekty (např. „Od zrna k chlebu“). Integrují dílčí gramotnosti do smysluplných celků a rozvíjejí podnikavost – schopnost proměnit nápad v realizovatelný výstup.

12.2 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Klademe důraz na učení se skrze proces a sledování **individuálního pokroku žáka** (individuální vztahová norma) bez srovnávání s ostatními.

- **Kritéria úspěchu:** Žák předem dostává jasná kritéria („Co musím udělat, abych úkol splnil?“). To vede k budování odpovědnosti za výsledky (**seberegulace učení**).
- **Formativní zpětná vazba:** Průběžné slovní hodnocení, které pojmenovává aktuální stav dovedností („Kde jsi teď?“), cíl („Kam jdeš?“) a navrhuje konkrétní kroky k dalšímu zlepšení („Jak se tam dostaneš?“).
- **Žákovské portfolio:** Klíčový nástroj pro triády (učitel–rodič–žák). Dokumentuje vzdělávací cestu, progres a sebereflexi žáka. Slouží jako podklad pro slovní hodnocení na konci pololetí.

- **Kultura chyby:** Chyba je vnímána jako cenný ukazatel a nezbytný krok v procesu učení, nikoliv jako důvod k sankci. Žáci jsou vedeni k její identifikaci a samostatné opravě.

13

SPECIFIKA VÝUKY V JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTECH

Vyučovací předmět	Organizační formy a metody
Český jazyk a literatura	Individuální práce s jazykovým materiálem, komunitní kruh (sdílení četby), kooperativní učení. Důraz na čtenářskou gramotnost (metoda Sfumato) a psaní v reálných situacích. Čtenářské dílny pro rozvoj kritické práce s textem.
Matematika a její aplikace	Práce s konkrétním materiálem (perlový materiál, geometrické tvary) – cesta od konkrétní k abstrakci. Matematická gramotnost rozvíjená skrze individuální bádání a aplikaci v praktických situacích (měření, vážení, výpočty v projektech).
Informatika	Rozvoj informatického myšlení a algoritmizace. Individuální tvorba na digitálním zařízení, základy programování a robotiky. Silný akcent na digitální bezpečnost , etiku v digitálním prostředí a mediální gramotnost.
Člověk a jeho svět	Badatelská výuka, integrované tematické celky (Kosmická výchova). Učení venku, práce s primárními prameny a mapami. Rozvíjení vztahu k regionu a odpovědnosti za životní prostředí (péče o zahradu).
Umění a kultura	Ateliérová forma výuky, prožitkové semináře. Propojování výtvarné a hudební tvořivosti s regionálními tradicemi Rokytnice a Valašska. Rozvoj estetického vnímání a kulturního povědomí.
Člověk a svět práce	Cvičení praktického života (péče o prostředí, příprava pokrmů). Práce v dílně a na zahradě. Rozvoj podnikavosti skrze plánování a realizaci školních jarmarků a charitativních akcí.
Tělesná výchova	Přirozený pohyb v přírodě i v tělocvičně. Pohybové hry, týmové aktivity podporující fair-play. Zařazování relaxačních technik a jógy pro podporu psychického wellbeingu a zdravého držení těla.
Cizí jazyk (Angličtina)	Přirozené osvojování jazyka skrze písňe, dramatizaci a situační dialogy. Využití metody CLIL (integrovaná výuka předmětu a jazyka) a pravidelný kontakt s rodilým mluvčím. Důraz na komunikativní odvahu.

14 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI (SVP) A ŽÁKŮ NADANÝCH

V souladu s legislativou platnou pro rok 2026 zajišťuje ZŠ a MŠ Rokytnice rovný přístup ke vzdělávání a maximální rozvoj potenciálu každého žáka. Naše Montessori orientace a malotřídní uspořádání jsou přirozeným nástrojem pro **individualizaci a diferenciaci výuky**.

14.1 Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Za žáky se SVP považujeme ty, kteří k naplnění svých možností potřebují podpůrná opatření (PO). Naším cílem je identifikovat a odstraňovat **bariéry v učení**.

- **Plán pedagogické podpory (PLPP):** Sestavuje třídní učitel pro žáka s potřebou podpory v 1. stupni. Zaměřuje se na metodické úpravy, práci s chybou a úpravu organizace (např. delší čas na práci s materiálem). Vyhodnocuje se minimálně jednou za 3 měsíce.
- **Individuální vzdělávací plán (IVP):** Sestavuje se na základě doporučení ŠPZ. V naší škole IVP plně integruje Montessori principy – upravujeme připravené prostředí a volbu pomůcek tak, aby žák mohl pracovat samostatně a zažíval úspěch.
- **Úprava očekávaných výstupů:** U žáků s lehkým mentálním postižením nebo jiným doporučením ŠPZ vycházíme z **minimální doporučené úrovně (MDÚ)**.

Specifikace podpůrných opatření:

1. **Metody a formy výuky:** Důraz na **formativní hodnocení**, které mapuje posun žáka vůči jeho vlastním možnostem (nikoliv srovnávání). Využíváme asistentů pedagoga jako partnerů pro celou třídu, čímž předcházíme izolaci žáka se SVP.
2. **Well-being:** Zařazujeme senzorické přestávky a relaxační techniky. Respektujeme potřebu střídání aktivity a klidu.
3. **Materiální a digitální podpora:** Využíváme specifické Montessori pomůcky (hmatová písmena, korálkové materiály...).

14.2 Žáci nadaní a mimořádně nadaní

Naše věkově smíšené skupiny (1.–3. a 4.–5. ročník) vytvářejí ideální podmínky pro nadané žáky, kterým standardní tempo nevyhovuje.

- **Identifikace nadání:** Probíhá kontinuálně skrze pedagogické pozorování, analýzu žakovských portfolií a diagnostiku ŠPZ. Sledujeme nejen kognitivní nadání, ale i kreativní a sociální lídrovství.

- **Akcelerate:** Žák má volný přístup k učivu a materiálům vyšších ročníků v rámci své třídy. Může docházet na vybrané bloky do vyšší skupiny.
- **Obohacování:** Žákům nabízíme tzv. „**bohaté úkoly**“ (open-ended tasks), které vyžadují vyšší úroveň kritického myšlení, syntézy a aplikace v nových souvislostech.
- **Vrstvenické učení:** Starší nadaní žáci mohou v roli „expertů“ prezentovat svá témata ostatním, čímž rozvíjejí své prezentační a sociální dovednosti.
- **Individuální projekty:** V rámci „volné práce“ žák realizuje hloubkový průzkum vlastního tématu, který zakončuje veřejnou prezentací nebo vytvořením digitálního produktu (video, model).

15 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A JEJICH INTEGRACE

Průřezová témata (PT) tvoří základ našich badatelských projektů. Jsou klíčem k rozvoji funkčních gramotností (čtenářské, matematické, digitální a občanské) a propojují teoretické poznatky s reálným životem žáků.

15.1 Realizace průřezových témat

Průřezové téma	Forma realizace a konkrétní dopad na žáka
Osobnostní a sociální výchova	Každodenní komunitní kruhy. Využití „Mírového stolku“ k řešení konfliktů (nenásilná komunikace). Rozvoj socio-emočních dovedností skrze roli mentora (starší pomáhá mladšímu).
Kulturní a multikulturní vědomí	Regionální tradice Valašska (folklór, řemesla) v kontextu globálního světa. Výchova k otevřenosti vůči jinakosti skrze „Velké příběhy“ Kosmické výchovy.
Environmentální výchova	Udržitelnost v praxi: Žáci spravují školní zahradu, kompostují a monitorují zdroje. Rozvoj ekologické gramotnosti v rámci bloků Kosmické výchovy.
Demokratické občanství	Žákovská samospráva a spolutvorba „Třídní ústavy“. Diskuse o etických otázkách a fungování společnosti v historických souvislostech (aktivní občanství).
Mediální a digitální výchova	Kritická analýza informací. Tvorba vlastního obsahu (portfolio, badatelský deník) s důrazem na autorské právo, etiku a digitální bezpečnost.

15.2 Vazba na vyučovací předměty a gramotnosti

Průřezové téma	1. období (1.–3. roč.)	2. období (4.–5. roč.)	Klíčové gramotnosti
OSV	Kosmická výchova, TV, VV	Napříč předměty, projekty	Sociální, Komunikační
VDO	Kosmická výchova, ČJ	Kosmická výchova, ČJ, Inf	Občanská, Etická
EV	Kosmická výchova, PČ	Kosmická výchova, PČ, VV	Přírodovědná, Ekologická
MV	ČJ (pohádky vs. realita)	ČJ, Informatika	Digitální, Čtenářská
MKV / VMEGS	Kosmická výchova, AJ	Kosmická výchova, AJ, HV	Jazyková, Kulturní

15.2.1 Multikulturní výchova

V Montessori pedagogice vnímáme multikulturní výchovu jako přirozenou součást Kosmické výchovy. Žáci skrze poznávání jiných kultur, zvyků a jazyků rozvíjejí smysl pro toleranci a chápou bohatství lidské rozmanitosti jako základní princip fungování světa.

Tematické okruhy a realizace

Kulturní difference a etnický původ

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** Téma se prolíná předměty Člověk a jeho svět, Český jazyk, Výtvarná výchova a Anglický jazyk. Žáci pracují s Montessori mapami a „Culture folders“ (kulturními složkami), porovnávají pohádky a zvyky různých národů a účastní se Dne evropských jazyků.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Integrace v předmětech Člověk a jeho svět, Český jazyk, Anglický jazyk a Výtvarná výchova. Žáci hlouběji studují realie zemí (příroda, gastronomie, hudba) a v rámci sebepoznání diskutují o kořenech vlastní rodiny a specifiku svého regionu.

Lidské vztahy a solidarita

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** Realizace v předmětech Český jazyk, Člověk a jeho svět a Etická výchova. Klíčové je řešení konfliktů na elipse, pomoc nově příchozím spolužákům (včetně dětí z odlišného kulturního prostředí) a zapojení do projektů Jeden svět na školách.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Součást předmětů Český jazyk, Člověk a jeho svět, Anglický jazyk a Etická výchova. Žáci pracují na projektech podporujících inkluzi a sociální smír a učí se chápat princip vzájemné pomoci v globálním měřítku.

Podpora multikulturality

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** V rámci předmětů Člověk a jeho svět, Anglický jazyk a Hudební výchova se žáci seznamují s hudbou a tanci národů světa, hrají cizojazyčné hry a poznávají tradice v obci.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** V předmětech Člověk a jeho svět, Anglický jazyk, Český jazyk a Informatika žáci využívají technologie k virtuálním návštěvám jiných zemí, korespondují s dětmi v zahraničí a připravují multikulturní programy pro mladší spolužáky.

15.2.2 Mediální výchova

Klademe důraz na rozvoj digitální a informační gramotnosti. Mediální výchova vede žáky k bezpečnému a etickému využívání technologií a k pěstování kritického odstupu od informací.

Tematické okruhy a realizace

Kritické vnímání a interpretace

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** V předmětech Český jazyk, Člověk a jeho svět a Umění a kultura se žáci učí rozlišovat mezi realitou a fikcí (pohádka, reklama) a osvojují si základy bezpečného prohlížení webového obsahu určeného dětem.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Prolíná se předměty Český jazyk, Člověk a jeho svět, Informatika a Anglický jazyk. Stěžejní je rozpoznávání dezinformací, ověřování informací z více zdrojů a korektní práce s citacemi v rámci ročníkových prací.

Stavba a vliv mediálních sdělení

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** V rámci Českého jazyka a Člověka a jeho světa žáci zkoumají vznik knihy a časopisu, roli ilustrace a vnímání emocí v audiovizuálních dílech.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** V předmětech Český jazyk, Informatika a Umění a kultura žáci analyzují reklamní triky, vliv médií na nákupní rozhodování a diskutují o digitální stopě a ochraně soukromí.

Tvorba mediálního sdělení

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** V předmětech Český jazyk, Člověk a jeho svět a Informatika žáci tvoří třídní nástěnky, píší dopisy a dokumentují projekty pomocí fotografie.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Integrace v Informatice, Českém jazyce a Světě práce. Žáci pracují v realizačních týmech (školní časopis, blog), tvoří digitální prezentace a videa k ročníkovým pracím a učí se základům grafiky a střihu.

• Specifika realizace a digitální bezpečnost

- **Digitální etiketa:** Již od 1. ročníku zařazujeme základy bezpečného chování na internetu jako součást Montessori lekcí „Milosti a zdvořilosti“.
- **Respekt k autorství:** Ve 2. trojročí jsou žáci vedeni k povinnému uvádění zdrojů u všech projektů, čímž si osvojují respekt k autorským právům a intelektuálnímu vlastnictví.
- **Filmová výchova:** Aktivně využíváme dokumentární filmy jako základ pro následné diskuse o celospolečenských tématech.

- **Informační hygiena a well-being:** V souladu s moderními trendy vzdělávání dbáme na rovnováhu (tzv. digitální balanc). Žáci jsou vedeni k tomu, aby vyvažovali čas strávený s digitálními technologiemi prací s konkrétním Montessori materiálem, pohybem a pobytem v přírodě.

Multikulturní a mediální výchova

Klademe důraz na rozvoj digitálních kompetencí a kritického myšlení v kontextu globální společnosti.

Multikulturní výchova Škola vede žáky k respektu k rozmanitosti a k chápání kulturních hodnot. Využíváme věkově smíšených tříd k podpoře tolerance a vnímání jinakosti jako obohacení. Prostřednictvím projektů (např. Den jazyků, Jeden svět) a práce s reálnými prameny žáci poznávají různé kultury a učí se žít v pluralitní společnosti bez předsudků.

Mediální výchova a digitální kompetence Vzdělávání směřuje k bezpečnému a kritickému využívání médií a technologií. Žáci jsou vedeni k rozlišování faktů od názorů a k pochopení role médií v každodenním životě. V rámci informatiky a projektového vyučování je kladen důraz na:

- Bezpečnost v digitálním prostředí a ochranu soukromí.
- Schopnost vyhledávat a ověřovat informace z různých zdrojů.
- Etiku digitální komunikace.
- Tvorbu vlastního mediálního obsahu (např. v rámci prezentací ročníkových prací).

Tento přístup směřuje k formování zodpovědných osobností, které se orientují v informační společnosti a dokáží konstruktivně spolupracovat s lidmi z různých prostředí.

15.2.3 Environmentální výchova

Environmentální výchova je v naší škole integrována přímo do Montessori materiálů, projektových bloků a každodenního života v souladu s principy udržitelnosti. V Montessori pedagogice toto téma tvoří základ Kosmické výchovy, kde si žáci uvědomují své místo v čase a prostoru a budují si vztah k planetě jako ke společnému domovu.

Tematické okruhy a realizace

Ekosystémy

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** Téma je součástí předmětů Člověk a jeho svět, Svět práce a Matematika (měření). Žáci pozorují biotopy v okolí školy a na zahradě, pracují s Montessori časovou osou Země a účastní se škol v přírodě zaměřených na přímou zkušenost v terénu.

- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Prolíná se předměty Člověk a jeho svět, Matematika a Informatika. Žáci využívají badatelsky orientovanou výuku k hlubšímu pochopení ekosystému lesa a louky, používají pokročilé botanické klíče a v rámci informatiky provádějí sběr dat o přírodních procesech.

Základní podmínky života

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** Realizuje se v předmětech Člověk a jeho svět a Svět práce. Aktivit zahrnují pokusy s klíčením, péči o třídní zvířata a rostliny a projekt zaměřený na kvalitu životního prostředí v prostorách školy.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Integrováno do předmětů Člověk a jeho svět a Tělesná výchova. Žáci studují fotosyntézu a koloběh vody, analyzují kvalitu ovzduší v okolí obce a v rámci outdoorových aktivit zkoumají vliv čistého prostředí na zdraví člověka.

Lidské aktivity a životní prostředí

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** V předmětech Člověk a jeho svět a Svět práce je kladen důraz na praktickou péči o prostředí – třídění odpadu, exkurze do sběrného dvora a zapojení do sběru druhotných surovin.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Součástí předmětů Člověk a jeho svět, Informatika a Matematika. Žáci řeší problematiku obnovitelných zdrojů a udržitelné spotřeby, přičemž matematické dovednosti využívají k tvorbě grafů spotřeby energie a vody.

Vztah člověka k prostředí

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** Rozvíjí se v předmětech Člověk a jeho svět, Svět práce a Cizí jazyk. Žáci objevují lokální tradice a krajinu Rokytnice, budují si estetický vztah k okolí a učí se pojmenovávat přírodní jevy v anglickém jazyce.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Prolíná se předměty Člověk a jeho svět, Etická výchova a Svět práce. Žáci pracují na projektech týkajících se klimatické změny a v rámci Dne evropských jazyků zkoumají přírodní bohatství Evropy. Důraz je kladen na osobní odpovědnost za pořádek a bezpečnost v obci.

Specifika realizace v Montessori systému

- **Kosmická výchova:** Environmentální témata netvoří izolované hodiny, ale jsou součástí velkých Montessori příběhů o vzniku vesmíru a života. Tyto příběhy propojují poznatky z biologie, geografie a historie do logického celku.
- **Učebna pod širým nebem:** Školní zahrada a okolí obce Rokytnice jsou klíčovým „připraveným prostředím“. Žáci se zde aktivně podílejí na údržbě zeleně a pozorování přírodních cyklů.

- **Věková smíšenost a peer-learning:** V rámci projektů (např. Den Země) starší žáci v roli expertů připravují stanoviště a vzdělávací aktivity pro mladší spolužáky, čímž dochází k přirozenému upevňování hodnot v oblasti ochrany přírody.
- **Využití digitálních technologií:** Žáci 2. trojročí využívají technologie k dokumentaci přírodních jevů. Používají určovací aplikace a dostupné přístroje.
- **Udržitelnost v praxi:** Škola vede žáky k minimalismu, šetrnému nakládání s materiálem a k vědomí, že každé lidské jednání má dopad na celý ekosystém. Tento postoj je součástí formativního hodnocení žáka, kde se sleduje jeho vztah a ohleduplnost k prostředí.

15.2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Toto téma rozvíjí u žáků vědomí sounáležitosti s evropským kulturním prostorem a porozumění globálním souvislostem skrze respekt k jinakosti a objevování společných civilizačních kořenů.

Tematické okruhy a realizace

Evropa a svět nás zajímají

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** Téma je integrováno do předmětů Člověk a jeho svět a Anglický jazyk. Žáci se učí pozdravy v různých jazycích, poznávají vlajky a symboly států a skrze příběhy dětí z jiných zemí si budují první představu o rozmanitosti světa.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Prolíná se předměty Člověk a jeho svět, Anglický jazyk a Umění a kultura. Žáci pracují s mapou a atlasem, studují realie anglicky mluvících zemí a porovnávají životní styl v různých částech světa.

Objevujeme Evropu a svět

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** Realizuje se v předmětu Člověk a jeho svět. Žáci mapují cestu ze své obce do Evropy, sdílejí zážitky z cestování a poznávají společné evropské tradice a svátky (Vánoce, Velikonoce).
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Součást předmětů Člověk a jeho svět a Informatika. Žáci využívají digitální nástroje k virtuálnímu cestování, studují evropskou geografii a seznamují se s významnými osobnostmi vědy a umění, které formovaly evropskou identitu.

Jsme Evropané

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** Integrováno v předmětech Člověk a jeho svět a Etická výchova. Žáci chápou pravidla třídy jako model společenského soužití, učí se pomoci druhým a poznávají lidovou slovesnost a pohádky národů Evropy.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** V předmětech Člověk a jeho svět, Etická výchova a Anglický jazyk žáci diskutují o lidských právech, demokratických hodnotách a ochraně kulturního dědictví v kontextu aktuálního dění.

Metody realizace a digitální propojení v Montessori prostředí

- **Multikulturní materiály:** V připraveném prostředí využíváme Montessori vkládací mapy kontinentů, vlajky světa a tzv. „Culture Folders“, které u žáků pěstují úctu k rozmanitosti.
- **Velké příběhy Kosmické výchovy:** Skrze vyprávění o rozvoji písma, čísel a civilizací žáci chápou globální propojenost historie lidstva.
- **Digitální kompetence:** Žáci 2. trojročí využívají digitální technologie k vyhledávání informací a tvorbě prezentací, čímž rozvíjejí informační gramotnost v globálním kontextu.

15.2.5 Výchova demokratického občana

Cílem je formovat žáka, který si uvědomuje svá práva i povinnosti, respektuje názory druhých a aktivně se podílí na rozhodování a životě komunity.

- **Tematické okruhy a realizace**

Občanská společnost a škola

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** V předmětech Člověk a jeho svět a Etická výchova je základem rituál elipsy (komunitní kruh) pro řešení konfliktů, společná tvorba třídních pravidel a péče o prostředí třídy.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Součástí předmětů Člověk a jeho svět, Informatika a Matematika. Žáci se podílejí na samosprávě třídy, organizují společné projekty a využívají statistiku pro třídní průzkumy. V informatice se zaměřují na etiku digitální komunikace.

Občan, občanská společnost a stát

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** V předmětech Člověk a jeho svět a Jazyková komunikace žáci poznávají roli místní samosprávy v obci Rokytnice a skrze projekt Jeden svět na školách rozvíjejí empatii.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Integrováno v předmětech Člověk a jeho svět, Informatika a Matematika (finanční gramotnost). Žáci studují státní symboly, roli demokratických institucí a učí se kriticky ověřovat informace v digitálním prostředí.

Formy participace a principy demokracie

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** V předmětech Člověk a jeho svět a Dramatická výchova si žáci osvojují princip hlasování, pochopení role většiny a respektu k menšině při simulacích rozhodovacích procesů.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** V předmětech Člověk a jeho svět a Etická výchova žáci pracují na projektech zaměřených na změnu svého okolí, učí se základy volebního systému a kriticky reflektují vliv reklamy.

Specifika demokratické výchovy v ZŠ Rokytnice

- **Třídní shromáždění:** Elipsa slouží jako praktický nácvik demokracie, kde každý hlas má svou váhu.
- **Svoboda a odpovědnost:** Žáci mají svobodu volby práce, ale nesou odpovědnost za její dokončení a respektování klidu ostatních.
- **Digitální občanství:** Důraz je kladen na bezpečné chování v síti, prevenci kyberšikany a pochopení hodnoty informací jako projev úcty k druhým.

15.2.6 Osobnostní a sociální výchova (OSV)

V Montessori prostředí je OSV integrována do každodenních rituálů (elipsa, společné stolování, péče o prostředí). Cílem je vést žáka k sebepoznání, seberegulaci, schopnosti spolupracovat a přijímat odpovědnost za své jednání.

- **Tematické okruhy a realizace**

Osobnostní rozvoj (Sebepoznání, seberegulace, psychohygienu)

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** Téma se prolíná předměty Člověk a jeho svět, Tělesná výchova a Cizí jazyk. Klíčovými aktivitami jsou Lekce milosti a zdvořilosti, nácvik soustředěné práce a reflexe vlastních pocitů na elipse.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** V předmětech Člověk a jeho svět, Český jazyk a Informatika žáci pracují na ročníkových pracích a vedou si portfolio pro sebehodnocení svého pokroku. V informatice se zaměřují na psychohygienu a bezpečí v síti.

Sociální rozvoj (Komunikace, kooperace, vztahy)

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** Realizuje se v předmětech Člověk a jeho svět a Dramatická výchova. Žáci využívají vrstevnické učení (starší pomáhá mladšímu) a osvojují si pravidla komunikace ve skupině.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** V předmětech Člověk a jeho svět, Cizí jazyk a Informatika žáci spolupracují na týmových projektech a učí se řešit konflikty pomocí nenásilné komunikace.

Morální rozvoj (Hodnoty, postoje, etika)

- **V 1. trojročí (1.–3. ročník):** V předmětech Člověk a jeho svět a Etická výchova žáci budují respekt k práci druhého a učí se odpovědnosti skrze péči o třídní zvířata a rostliny.
- **Ve 2. trojročí (4.–5. ročník):** Součástí předmětů Člověk a jeho svět a Etická výchova. Žáci diskutují o etických dilematech a zapojují se do dobrovolnických a celospolečenských aktivit (např. Den Země).
- **Specifika OSV v ZŠ Rokytnice (Well-being a formativní přístup)**
 - **Lekce milosti a zdvořilosti:** Praktický nácvik sociálních dovedností formou hraní rolí (pozdrav, omluva, žádost o pomůcku).
 - **Věková smíšenost:** Klíč k sociálnímu rozvoji, kde starší žáci přirozeně rozvíjejí empatii a trpělivost při pomoci mladším.
 - **Formativní přístup k chybě:** Hodnocení se soustředí na proces učení. Chyba je vnímána jako příležitost k růstu, což posiluje psychickou odolnost žáků.
 - **Samostatné práce:** Vyvrcholení osobnostního rozvoje v 5. ročníku, kde žák prokazuje samostatnost, plánování a odvahu prezentovat své téma.

15.3 Integrace cizího jazyka (metoda CLIL)

V Montessori vzdělávání vnímáme anglický jazyk jako přirozený nástroj komunikace a poznávání světa, nikoliv jako izolovaný předmět. Metoda CLIL (Content and Language Integrated Learning) je v naší škole realizována formou tzv. „soft CLIL“, kdy jsou prvky cizího jazyka integrovány do bloků Kosmické výchovy, praktických činností a rituálů školy. Cílem je, aby žáci vnímali angličtinu jako prostředek k získávání informací a k řešení každodenních situací.

Strategie integrace cizího jazyka

- **Jazykové sprchy (Language Showers):** Krátké, pravidelné vstupy v anglickém jazyce během běžných činností dne. Tato metoda buduje sluchové povědomí, pomáhá žákům zvyknout si na přirozenou intonaci a odbourává jazykovou bariéru bez tlaku na výkon.
- **Classroom Management (Provozní jazyk):** Používání anglického jazyka pro organizační pokyny a komunikaci ve třídě (např. úklid pracovního místa, příprava na společnou práci). Žák se učí reagovat na cizí jazyk v reálném kontextu a v konkrétní situaci.
- **Multisenzorické učení a TPR:** Metoda Total Physical Response (celková fyzická reakce) propojuje slovo s pohybem a gestem. Tento přístup respektuje různé učební styly žáků v heterogenní třídě a umožňuje zapojení dětí i v počáteční „tiché fázi“ osvojování jazyka.
- **Digitální podpora a autentické zdroje:** Využíváme digitální technologie k poslechu rodilých mluvčích, práci s interaktivními Montessori materiály a vyhledávání informací v anglickém jazyce pro potřeby vlastních projektů.

CLIL ve vzdělávacích oblastech

Vzdělávání probíhá formou mezipředmětového propojení, kde cizí jazyk doplňuje a rozšiřuje obsah vyučovaných témat:

- **Matematika a pracovní činnosti:** Osvojování číselných řad, pojmenování geometrických tvarů, měření a základní početní operace. Práce s konkrétním Montessori materiálem (např. zlaté perly, geometrická tělesa) s využitím anglické terminologie.
- **Kosmická výchova (Člověk a jeho svět):** Integrace témat jako vesmír, koloběh vody, části těla, rodina či počasí. Žáci pracují s anglickými verzemi tříslžkových karet a vyhledávají anglické názvy pro objekty ve svém okolí.
- **Umění a kultura:** Instrukce k výtvarným technikám, názvy barev, materiálů a hudebních nástrojů v angličtině. Poslech cizojazyčných písní a práce s texty z různých kulturních okruhů.
- **Tělesná výchova:** Angličtina jako jazyk akce – pokyny k pohybu, směrová orientace, pravidla her a principy fair-play sdělované v cizím jazyce.

Tento přístup zajišťuje, že se cizí jazyk stává pro žáka bezpečným a smysluplným prostředkem k sebevyjádření, což odpovídá moderním požadavkům na well-being a formativní přístup ve vzdělávání. Žák není hodnocen za izolovanou chybu, ale je povzbuzován v odvaze komunikovat a porozumět sdělení v kontextu.

16 STRATEGIE A KRITÉRIA HODNOCENÍ

Cílem hodnocení v naší škole je podpora učebního procesu, posilování vnitřní motivace a rozvoj autonomie žáka. V souladu s revizí RVP 2026 klademe důraz na formativní funkci hodnocení, které žákovi poskytuje srozumitelnou informaci o tom, kde se v procesu učení nachází a jak má postupovat dále. Hodnocení je neoddělitelnou součástí podpory duševního zdraví žáků.

Principy hodnocení

- **Individuální vztahová norma:** Sledujeme osobní pokrok každého žáka vzhledem k jeho předchozím výkonům. Tento přístup eliminuje nezdravou soutěživost a podporuje růstové nastavení mysli.
- **Popisná a konstruktivní zpětná vazba:** Namísto kvantifikace výkonu (známky, body) využíváme popisné vyjádření. To žákovi jasně pojmenovává zvládnuté dovednosti a identifikuje konkrétní oblasti pro další rozvoj.
- **Kultura práce s chybou:** V Montessori prostředí je chyba vnímána jako „přítel“ a nezbytný kontrolní mechanismus učení. Mechanická kontrola chyby v materiálech umožňuje žákovi okamžitou korekci bez zásahu učitele, což posiluje jeho sebedůvěru a samostatnost.
- **Podpora seberegulace:** Žáci jsou vedeni k tomu, aby si sami stanovovali cíle a vyhodnocovali jejich plnění. Hodnocení tak přechází z rukou učitele do rukou žáka.

Kritéria úspěchu a sledované oblasti

Hodnocení je založeno na transparentních a předem známých kritériích (checklisty, kompetenční rubriky). Sledujeme tři hlavní roviny:

- **Míra naplnění vzdělávacích výstupů:** Rozlišujeme fáze učení: **Seznámení** (žák se s tématem potkal), **Nácvik** (žák s tématem pracuje s podporou či chybou) a **Zvládnuto** (žák dovednost samostatně používá a dokáže ji vysvětlit druhým).
- **Pracovní návyky a kompetence k učení:** Sledujeme schopnost volby práce, hloubku soustředění (polarizaci pozornosti), vytrvalost a schopnost dokončit úkol v dohodnutém čase.
- **Sociální a občanské dovednosti:** Hodnotíme kvalitu spolupráce v heterogenní skupině, respektování společně vytvořených pravidel a aktivní podílení se na životě třídní komunity.

Formy dokumentace a prezentace pokroku

- **Portfolio (včetně digitálního):** Žák si systematicky ukládá doklady o svých pokrocích (práce, projekty, fotografie, sebehodnoticí listy). Digitální část slouží k dokumentaci multimediálních výstupů a rozvoji digitální gramotnosti.
- **Konzultační schůzky (Tripartity):** Pravidelná setkání ve formátu žák–rodič–učitel, kde je hlavním mluvčím žák. Společně hodnotíme uplynulé období a stanovujeme cíle pro další rozvoj.
- **Slovní vysvědčení:** Na konci pololetí žák získává komplexní zprávu, která mapuje rozvoj jeho osobnosti, dosaženou úroveň klíčových kompetencí a pokrok ve vzdělávacích oblastech. Text je formulován pozitivně a motivačně.

"V případě přestupu žáka na jinou školu nebo pro účely přijímacího řízení na střední školu vypracuje škola převod slovního hodnocení do klasifikačních stupňů."

17 UČEBNÍ PLÁN

Učební plán – 1. stupeň ZŠ (1.–5. ročník)

Vzdělávací oblast	Předmět	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	8	8	8	8	8	40
	Anglický jazyk	2	2	3	3	3	13
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24
Informační technologie	Informatika	0	0	0	1	1	2
Člověk a jeho svět	Kosmická výchova	2	2	2	4	4	14
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
---	---	---	---	---	---	---	---
Celková týdenní dotace		21	22	23	26	26	118

Klíčové body pro ŠVP:

Komentář k učebnímu plánu

- **Plynulý přechod z předškolního vzdělávání:** Nižší týdenní dotace v 1. a 2. ročníku (21 a 22 hodin) je zvolena záměrně pro zajištění plynulého a nestresujícího přechodu dětí z MŠ do ZŠ, což je prioritou.
- **Prioritizace klíčových gramotností:** Vysoká dotace **Českého jazyka** (8 hodin týdně) a **Matematiky** (průměrně 5 hodin) přímo naplňuje strategický cíl posílení čtenářské a matematické gramotnosti jako základu pro další učení.
- **Nová informatika a digitální kompetence:** Zařazení **Informatiky** od 4. ročníku (1 hodina týdně) plně odpovídá povinné minimální dotaci pro oblast Informační technologie na 1. stupni. Digitální kompetence jsou navíc prolínány napříč všemi ostatními předměty.
- **Integrovaná výuka (Kosmická výchova):** Předmět integruje vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět*. Navýšení dotace ve 4. a 5. ročníku na 4 hodiny reflektuje potřebu hlubšího rozvoje znalostí o společnosti a přírodě, přičemž je využito disponibilních hodin k posílení badatelsky orientované výuky.

- **Wellbeing a zdravý životní styl:** Dotace **Tělesné výchovy** (2 hodiny) je doplněna o prvky aktivního odpočinku a kompenzace zátěže v rámci celodenního režimu školy, což je v souladu s metodickými pokyny MŠMT pro podporu wellbeingu žáků.
- **Pracovní činnosti:** Předmět je zařazen v každém ročníku (1 hodina týdně), čímž je splněna zákonná podmínka kontinuální výuky oblasti *Člověk a svět práce* po celou dobu 1. stupně.
- **Hodnocení a individualizace:** Škola klade důraz na formativní hodnocení. Při případném přestupu žáka na jinou školu již není zákonnou povinností převádět slovní hodnocení na známky, což umožňuje škole plně využívat popisné hodnocení pokroku žáka.
- **Disponibilní dotace:** Celková dotace 118 hodin za první stupeň využívá disponibilní hodiny (celkem 14 hodin pro 1. stupeň) k posílení profilace školy (Montessori prvky v Kosmické výchově a posílení jazykové komunikace).

17.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk chápeme jako klíčový nástroj pro rozvoj myšlení, vyjadřování a sociální interakci. Výuka směřuje k tomu, aby žák ovládal jazyk jako prostředek k získávání informací a k budování vlastního postoje ke světu a kultuře.

Hlavní cíle vzdělávání:

- Rozvoj čtenářské gramotnosti a schopnosti kritického posuzování textů.
- Kultivace ústního i písemného projevu v souladu s normami spisovné češtiny.
- Výchova k pozitivnímu vztahu k četbě a uměleckým hodnotám.
- Využití digitálních nástrojů pro tvorbu textů a ověřování jazykových jevů.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá v heterogenním prostředí, které podporuje kooperaci a individuální rozvoj komunikačních schopností žáka.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Týdenní dotace	8	8	8	8	8

Metodické pilíře:

- **Metoda čtení – splývavé čtení / Sfumato:** (Dle metodiky školy) Důraz na prožitek z četby a správnou techniku.
- **Komunikační pojetí:** Jazyk není jen soubor pravidel, ale nástroj k dorozumění. Gramatika je vyvozována z praktických textů.
- **Tvůrčí psaní:** Podpora vlastní autorské tvorby žáků (vlastní knihy, školní časopis).
- **Čtenářské dílny:** Pravidelný čas věnovaný individuální četbě a sdílení čtenářských zážitků.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A KOMPETENCE

Vzdělávání v českém jazyce vnímáme jako základní pilíř gramotnosti. Jazyk pro nás není jen souborem pravidel, ale nástrojem k vyjádření sebe sama, k porozumění druhým a ke kritickému uchopení světa kolem nás.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A GRAMOTNOSTI

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

V rámci českého jazyka je OSV integrována skrze komunikaci jako nástroj sebepoznání a spolupráce.

- **Využití v praxi:** Pravidelné ranní (komunitní) kruhy slouží k nácviku aktivního naslouchání a kultivovaného vyjádření vlastních pocitů a postojů.
- **Kreativita a empatie:** Tvůrčí psaní a dramatizace textů umožňují žákovi prozkoumávat různé sociální role, pracovat s emocemi a rozvíjet empatii vůči druhým.

2. Mediální výchova (MeV)

Propojen s digitální a čtenářskou gramotností.

- **Kritické čtení:** Žák se učí rozlišovat mezi informací a interpretací (faktem a názorem) v digitálním i tištěném prostředí.
- **Analýza sdělení:** Interpretace vztahu mezi mediálním obrazem a realitou je klíčová pro prevenci manipulace. Žáci odhalují mechanismy přesvědčování v reklamě a zpravodajství.

3. Multikulturní výchova a globální souvislosti

Jazyk vnímáme jako most k jiným kulturám a nástroj sociálního smíru.

- **Kulturní identita:** Skrze četbu děl světových autorů a porovnávání jazykových struktur žák objevuje rozmanitost světa i hodnotu vlastních kořenů.
- **Zodpovědné občanství:** Rozvíjíme smysl pro solidaritu při diskusích nad literárními díly s etickým přesahem a globálním kontextem.

4. Environmentální výchova (EV)

V literatuře a slohu hledáme vztah člověka k jeho životnímu prostředí.

- **Reflexe přírody v literatuře:** Analýza textů s přírodní tematikou vede k hlubšímu porozumění krajině a environmentálním hodnotám.
- **Environmentální publicistika:** Tvorba vlastních textů (reportáže, úvahy) na téma udržitelnosti a ochrany přírody.

5. Výchova ke zdraví (VkZ)

Práce s textem a slovem jako nástroj duševní hygieny.

- **Biblioterapie a wellbeing:** Využití četby k porozumění vlastním krizím, rozvoji odolnosti a schopnosti pojmenovat vnitřní prožívání.
- **Etika komunikace:** Prevence komunikačních bariér a agresivního chování v mluveném i psaném projevu (kyberšikana).

6. Čtenářská gramotnost (Průřezová vazba)

Základní kompetence prostupující celým vzděláváním.

- **Strategie porozumění:** Žák využívá techniky předvídání, kladení otázek a vizualizace. Učí se pracovat s nelineárními texty a infografikami.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE (KOMPETENCE)

Naším cílem je vybavit žáka kompetencemi pro život. Strategie jsou v souladu s **Montessori principy**, kladou důraz na aktivní roli žáka a učitele jako průvodce (facilitátora).

1. Kompetence k učení

- **Formativní přístup a práce s chybou:** Chybu vnímáme jako klíčový nástroj učení. Žáky vedeme k autokorekci pomocí specifických materiálů, slovníků a kontrolních listů.
- **Rozvoj metakognice:** Žák reflektuje své učební strategie („Jak jsem se tento text naučil interpretovat? Co mi pomohlo pochopit pravopisný jev?“).

2. Kompetence k řešení problémů

- **Heuristické učení:** Konstruujeme úlohy tak, aby obsahovaly lingvistický či interpretační rozpor. Žáci samostatně vytyčují problémy a hledají řešení (badatelský přístup k jazyku).
- **Kreativní myšlení:** Využíváme brainstorming a tvůrčí psaní k hledání netradičních vyjádření a řešení komunikačních situací.

3. Kompetence komunikativní

- **Kultura dialogu:** Nahrazujeme frontální výuku diskusními fóry a komunitními kruhy, kde žáci trénují aktivní naslouchání a kultivovanou argumentaci.
- **Prezentační dovednosti:** Vedeme žáky k prezentování výsledků své práce (analogově i digitálně) s ohledem na cílové publikum.

4. Kompetence sociální a personální

- **Kooperativní učení:** Tradiční soutěživost nahrazujeme spoluprací v heterogenních skupinách (např. společná tvorba časopisu či dramatizace).
- **Emoční inteligence:** Pracujeme s emocemi jako s přirozenou součástí učení. Podporujeme vnitřní kázeň a úctu k odlišnostem.

5. Kompetence občanské

- **Projektové vyučování:** Realizujeme projekty s reálným dopadem (školní časopis, regionální ankety, charitativní akce).
- **Kritické myšlení:** Vedeme žáky k analýze informací z hlediska jejich pravdivosti a etického dopadu.

6. Kompetence digitální

- **Kritická práce se zdroji:** Žák ověřuje důvěryhodnost digitálních dat a rozlišuje fakta od manipulace.
- **Tvorba digitálního obsahu:** Využíváme technologie jako kreativní nástroj (digitální storytelling, tvorba prezentací a online slovníků).

7. Kompetence pracovní a k podnikavosti

- **Organizace a plánování:** Žák si sám plánuje rozsah své práce v blocích mateřského jazyka (týdenní plány) a nese za své výsledky odpovědnost.
- **Realizace nápadů:** Podpora schopnosti dotáhnout literární či komunikační projekt od myšlenky k realizaci (např. vydání sborníku).

Rozpis učiva a výstupů (Vzdělávací obsah)

Ročník	Tematický okruh	Konkrétní učivo (Obsah)	Očekávaný výstup (Žák...)	Klíčové kompetence
1.	Počáteční čtení a psaní	Sluchová a zraková analýza, písmena, slabiky, slova, základy psaní, hygiena psaní.	Čte s porozuměním jednoduché texty; píše správně tvary písmen; vypráví obsah krátkého příběhu.	K učení, komunikativní
2.	Základy pravopisu	Druhy vět, samohlásky, tvrdé a měkké souhlásky, párové souhlásky, ústní projev.	Rozlišuje druhy vět; aplikuje základní pravopisná pravidla; formuluje své myšlenky v krátkém celku.	Komunikativní, k řešení problémů
3.	Tvarosloví a slovní zásoba	Slovní druhy, vyjmenovaná slova, stavba slova, slovní významy, práce se slovníkem.	Odůvodňuje pravopis vyjmenovaných slov; určuje základní slovní druhy; pracuje s dětskou literaturou.	K učení, k řešení problémů
4.	Skladba a sloh	Shoda přísudku s podmětem, stavba věty, rozvoj slovní zásoby, praktické útvary (dopis, popis).	Vyhledá základní skladební dvojici; píše věcně správné krátké útvary; rozlišuje spisovnou a nespisovnou mluvu.	Komunikativní, sociální a personální
5.	Kritické čtení a analýza	Souvětí, tvary podstatných a přídavných jmen, literární žánry, práce s informacemi v digitálním prostředí.	Analyzuje text a vyvozuje závěry; píše pravopisně správně složitější celky; prezentuje svůj názor na knihu.	K učení, digitální, občanské

Očekávané výstupy na konci 5. ročníku (2. období)

Oblast	Očekávaný výstup (Žák na konci 5. ročníku...)
Čtení a literatura	Plynule čte s porozuměním texty odpovídajícího věku; rozlišuje prózu, poezii a drama; vyjadřuje svůj názor na přečtené dílo a dokáže jej zdůvodnit.
Jazyková výchova	Ovládá pravopis v rozsahu učiva 1. stupně; určuje mluvnické kategorie (pád, číslo, rod, čas); vyhledává informace v příručkách a digitálních slovnících.
Komunikační a slohová výchova	Sestaví logicky strukturovaný text (vyprávění, popis, dopis); vhodně se zapojuje do diskuse; respektuje pravidla komunikace a názory ostatních.
Kritické myšlení a média	Rozlišuje fakta od názorů v mediálních sděleních; identifikuje hlavní myšlenku textu; využívá digitální technologie k tvorbě a úpravě vlastních textů.

Výchovně vzdělávací strategie**Práce s chybou a hodnocení**

- **Chyba jako proces:** Žák je veden k autokorekci (vlastní opravě). Chyba v konceptu není penalizována, slouží k učení.
- **Formativní hodnocení:** Slovní zpětná vazba, která žákovi ukazuje "kde je" a "jak se posunout dál".
- **Portfolia:** Systematické sbírání autorských textů, diktátů a čtenářských listů pro sledování individuálního pokroku.

Specifikace pro žáky se SVP a Montessori principy

- **Individualizace:** Žák postupuje podle vlastního plánu. Využití pomůcek (písmena z pískového papíru, pohyblivá abeceda).
- **Montessori jazykové pomůcky:**
 - **Symboly pro slovní druhy:** Barevné 3D tvary a karty pro vizualizaci gramatiky.
 - **Větná analýza:** Práce s krabicemi na větný rozbor (vizuální znázornění vztahů ve větě).
- **Podpora dyslexie:** Tolerance specifických chyb, využití zvukových knih, možnost doplňovacích cvičení místo dlouhých opisů.

Digitální kompetence v Českém jazyce

- Psaní textů v textových editorech (oprava pravopisu, formátování).
- Vyhledávání informací na ověřených webech a práce s elektronickou knihovnou.
- Tvorba digitálních prezentací k vlastním čtenářským zážitkům.

CLIL a mezipředmětové vztahy

- Propojení s historií (pověsti, regionální literatura Valašska).
- Využití anglických výrazů pro porovnání jazykové struktury (např. slovní druhy v ČJ vs. AJ).
- Dramatizace literárních děl v rámci estetické výchovy.

HODNOCENÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Hodnocení v předmětu Český jazyk a literatura je v ZŠ Rokytnice koncipováno jako **formativní**. Cílem není pouze sumativní výrok, ale podpora učení a motivace žáka. V souladu s RVP 2026 hodnotíme rozvoj klíčových gramotností (čtenářské, digitální a komunikační) prostřednictvím **slovního hodnocení**.

1. Kritéria dosahování výstupů

Slovní hodnocení na vysvědčení odráží míru naplnění očekávaných výstupů v kombinaci s individuálním pokrokem žáka. Místo procentuálního průměru sledujeme kvalitu osvojených dovedností:

Kvalitativní stupeň	Charakteristika výkonu (Slovní ekvivalent)
Vynikající	Žák bezpečně ovládá učivo, tvořivě aplikuje pravidla v novém kontextu. Jeho projev je kultivovaný, čte s hlubokým porozuměním a kriticky hodnotí mediální sdělení. Sebehodnocení využívá jako přirozený nástroj k plánování dalších kroků v učení.
Velmi dobrý	Žák spolehlivě naplňuje většinu výstupů. V písemném i ústním projevu se dopouští jen drobných chyb, které po upozornění dokáže sám opravit. Aktivně pracuje s textem a úspěšně prezentuje výsledky svého bádání.
Dobrý	Žák naplňuje základní výstupy s občasnou dopomocí učitele nebo s využitím Montessori pomůcek. V pravopisu a slohu vykazuje jistou kolísavost. Sebehodnocení provádí s oporou o učitele, snaží se o nápravu chyb.
Základní	Žák dosahuje minimální úrovně očekávaných výstupů. Při práci vyžaduje časté vedení, modifikaci úkolů nebo delší časový dotaz. Porozumění textu je na povrchové úrovni, pravopisná pravidla aplikuje s obtížemi.
Nedostatečný	Žák ani s maximální podporou a úpravou podmínek nenaplňuje minimální standardy výstupů. Postrádá vnitřní motivaci k nápravě a nevyužívá nabízené strategie pro zlepšení.

2. Formy dokládání výsledků učení (Portfolio)

V Montessori systému nehodnotíme "počet napsaných písemek", ale **kvalitu důkazů o učení** shromážděných v portfolio. Pro úspěšné uzavření období žák předkládá:

- **Autorské portfolio:** Výběr nejlepších slohových prací a tvůrčích textů.
- **Čtenářský deník / Listy:** Záznamy o přečtené literatuře a jejich reflexe.
- **Průběžné výstupy:** Dokončené badatelské úkoly, gramatické analýzy a prezentace.
- **Sebehodnoticí archy:** Pravidelná reflexe vlastního pokroku (týdenní plány).

3. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- **Priorita obsahu nad formou:** U žáků s dysgrafií a dyslexií nehodnotíme chyby plynoucí přímo z poruchy (vynechaná písmena, diakritika), ale soustředíme se na obsahovou kvalitu a porozumění.
- **Individuální vztahová norma:** Žák je hodnocen vzhledem ke svému vlastnímu posunu. Úspěchem je překonání vlastní bariéry, nikoliv srovnání s ostatními.
- **Využití technologií:** Žáci se SVP mají právo využívat korektory pravopisu, diktování textu nebo audio verze knih jako legitimní nástroj k dosažení výstupů.

4. Sebehodnocení a vrstevnické hodnocení

Sebehodnocení je integrální součástí každé lekce češtiny. Žák se učí odpovídat na otázky:

1. **Co už umím?** (Identifikace úspěchu)
2. **Kde dělám chyby a proč?** (Analýza procesu)
3. **Co udělám příště jinak?** (Plánování rozvoje)

5. Postup při nehodnocení (Odklad klasifikace)

Pokud žák nemohl z objektivních důvodů (dlouhodobá nemoc) shromáždit dostatečné portfolio důkazů o svém učení, je mu stanoven náhradní termín pro doplnění konkrétních výstupů. Cílem není žáka "přezkoušet", ale umožnit mu prokázat, že dovednosti pro dané období získal.

17.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět vychází ze stejnojmenné vzdělávací oblasti dle RVP ZV 2026. V podmínkách ZŠ a MŠ Rokytnice není matematika pouze vědou o číslech, ale nástrojem k porozumění zákonitostem světa, rozvoji logického úsudku a schopnosti řešit praktické problémy. Matematiku vnímáme jako živý jazyk, který popisuje realitu kolem nás.

Hlavní cíle vzdělávání:

- Rozvoj matematické gramotnosti – schopnost využít matematiku v běžném životě (nákupy, měření, odhady).
- Budování logického, algoritmického a kritického myšlení prostřednictvím řešení problémových úloh.
- Rozvoj prostorové představivosti, geometrické přesnosti a modelování reality.
- Využívání digitálních nástrojů pro modelování, simulace a vizualizaci dat.
- **Obsahové, časové a organizační vymezení**

Výuka v heterogenních třídách umožňuje individuální postup žáka podle jeho aktuální matematické vyzrállosti. Důraz je kladen na vnitřní motivaci a radost z objevování struktur.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Týdenní dotace	4	5	5	5	5

Metodické pilíře:

- **Od konkrétní k abstrakci:** Využíváme princip "ruka je nástrojem ducha". Žák si matematické operace nejprve "osahá" na materiálu, než přejde k zápisu.
- **Badatelská matematika:** Žáci sami objevují pravidla (např. komutativnost sčítání) skrze manipulaci s předměty a diskuzi nad postupy.
- **Práce s chybou:** Chyba je vnímána jako přirozený a nezbytný kontrolní bod v procesu učení, nikoliv jako důvod k neúspěchu.
- **Heistého principy (vybrané prvky):** Důraz na radost z řešení a sdílení různých strategií při výpočtech.

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A KOMPETENCE

Vzdělávání v matematice na naší škole směřuje k tomu, aby žák získal dovednosti potřebné pro život v digitálním a globálním světě. Matematiku vnímáme jako nástroj k popisu reality a rozvoji logického myšlení.

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

V matematice je OSV integrována skrze rozvoj vytrvalosti, sebereflexe při řešení úloh a kooperativní strategie.

- **Využití v praxi:** Skupinové řešení komplexních úloh (např. projektové vyučování) vede k nácviku dělby rolí, přijetí zodpovědnosti za společný výsledek a respektování odlišných postupů spolužáků.
- **Psychohygiena a seberegulace:** Práce s chybou jako s přirozeným krokem v procesu učení pomáhá žákovi budovat odolnost vůči frustraci a posiluje jeho sebedůvěru v logické úsudky.

2. Mediální výchova (MeV)

Tento okruh je v matematice klíčový pro rozvoj datové gramotnosti a schopnost dešifrovat informace v mediálním prostoru.

- **Interpretace dat:** Žák se učí kriticky hodnotit grafy, statistiky a infografiky, které se objevují v médiích. Cílem je rozpoznat vizuální manipulaci (např. nevhodně zvolené měřítko os) a zavádějící interpretaci číselných údajů.
- **Pravděpodobnost v kontextu:** Analýza šancí a rizik v reklamách či zpravodajství umožňuje žákovi nahlédnout pod povrch marketingových sdělení a rozvíjet imunitu vůči dezinformacím založeným na „nepravdivých“ datech.

3. Multikulturní výchova a globální souvislosti

Matematika je univerzální jazyk lidstva, který překračuje hranice kultur a národů.

- **Historický kontext:** Seznamování se s původem číslic, měrných jednotek a přínosem různých civilizací (Indie, Egypt, Řecko) k rozvoji matematiky.
- **Globální data:** Práce s reálnými daty o světové populaci a spotřebě zdrojů umožňuje žákovi získat objektivní pohled na globální rozmanitost a nerovnost.

4. Environmentální výchova (EV)

Matematika poskytuje přesné nástroje pro popis ekologických procesů a rozvoj environmentální zodpovědnosti.

- **Výpočty v ekologii:** Žáci matematicky modelují dopady lidského chování na přírodu (např. výpočty spotřeby energií, vody a produkce odpadů v domácnosti či škole).
- **Statistika a příroda:** Sledování teplotních změn a srážek, jejich vynášení do grafů a pochopení dlouhodobých trendů v klimatu.

5. Čtenářská gramotnost

Základní předpoklad pro řešení problémových a aplikačních úloh.

- **Práce se zadáním:** Žák se učí aktivně číst text slovní úlohy, identifikovat klíčové informace a odfiltrout nepodstatná data.
- **Dekódování:** Rozvoj schopnosti plynule přecházet mezi textem, tabulkou, grafem a matematickým symbolem.

6. Výchova ke zdraví

Využití matematických nástrojů k porozumění zdravému životnímu stylu.

- **Kvantifikace životního stylu:** Výpočty nutričních hodnot, sledování pitného režimu a analýza pohybových aktivit.
- **Analýza rizik:** Statistické vyhodnocování rizik spojených s návykovými látkami a hazardem.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

- **Využití v praxi:** Žák plánuje a organizuje své učení. Využívá odhady k sebekontrolě a samostatně vyhledává informace v tabulkách a digitálních zdrojích.
- **Strategie:** Práce s chybou jako diagnostickým nástrojem pro další posun.

2. Kompetence k řešení problémů

- **Využití v praxi:** Žák řeší problémové situace z reálného života. Učí se rozložit složitý problém na menší kroky a volit optimální nástroje k řešení.
- **Strategie:** Podpora hledání více variant řešení a schopnost obhájit zvolený postup.

3. Kompetence komunikativní

- **Využití v praxi:** Žák přesně používá matematickou terminologii a symboliku. Dokáže srozumitelně vysvětlit své myšlenkové pochody ostatním.
- **Strategie:** Logická a věcná argumentace nad matematickými modely.

4. Kompetence sociální a personální

- **Využití v praxi:** Kooperace v heterogenních skupinách na matematických projektech. Dělbí rolí a přijetí zodpovědnosti za společný výsledek.
- **Strategie:** Respektování odlišných strategií spolužáků a rozvoj empatie skrze spolupráci.

5. Kompetence občanské

- **Využití v praxi:** Využití dat k pochopení společenských jevů (daně, volební systémy, hospodaření státu).
- **Strategie:** Rozhodování na základě objektivních faktů, odolnost vůči manipulaci.

6. Kompetence digitální

- **Využití v praxi:** Používání dynamické geometrie, tabulkových procesorů a simulačních aplikací k modelování reality.
- **Strategie:** Rozvoj algoritmického myšlení a bezpečné využívání technologií k zefektivnění práce.

7. Kompetence pracovní

- **Využití v praxi:** Přesné používání rýsovacích potřeb a měřidel. Dodržování dohodnutých termínů a kvality výstupu.
- **Strategie:** Plánování času a zdrojů při řešení matematických celků.

8. Kompetence k podnikavosti

- **Využití v praxi:** Rozvoj finanční gramotnosti – pochopení hodnoty peněz, práce a principů zodpovědného hospodaření.
- **Strategie:** Plánování rozpočtů u školních projektů a posuzování ekonomických rizik.

PRAKTICKÁ UKÁZKA INTEGRACE DO UČEBNÍCH TÉMAT (1. STUPEŇ)

Tato tabulka ukazuje, jak v rámci matematiky na 1. stupni propojujeme čísla s reálným světem, přírodou a mezilidskými vztahy skrze průřezová témata.

Tematický celek	Integrované PT a gramotnosti	Aktivita / Projekt
Číslo a operace	OSV, Finanční gramotnost	„ Náš školní jarmark “: Žáci plánují nákup surovin na pečení, počítají ceny, vrací drobné a rozdělují zisk na charitativní účely. Rozvoj spolupráce a hodnoty peněz.
Závislosti a data	MeV, EV, Digitální gramotnost	„ Počasí v grafu “: Měření teploty. Žáci vynášejí data do grafů, porovnávají je a učí se v nich číst (např. v aplikaci nebo na nástěnce).
Geometrie v rovině a prostoru	MkV, OSV	„ Stavitelé světa “: Práce s Montessori tělesy a stavebnicemi. Skládání mozaiky inspirované lidovými tradicemi nebo architekturou různých zemí.
Měření veličin	EV Kosmická výchova	„ Svačina bez odpadu “: Odhadování a vážení hmotnosti odpadu z našich svačin za týden. Výpočet objemu vody, kterou spotřebujeme při mytí rukou – vedeme k šetření zdroji.
Algoritmické myšlení	Digitální kompetence, OSV	„ Robot v bludišti “: Žáci tvoří instrukce (algoritmy) pro pohyb spolužáka nebo jednoduchého robota (Beebot) v prostoru. Návik trpělivosti a logického následnictví.

Tematický celek	Integrované PT a gramotnosti	Aktivita / Projekt
Prostorová orientace	OSV, Dopravní výchova	„Bezpečná cesta do školy“: Modelování okolí školy, určování směru a vzdálenosti. Žáci vyhodnocují bezpečná a nebezpečná místa pomocí plánu a mapy.

Výchovné a vzdělávací strategie (VVS) – Matematika a její aplikace

Naším cílem je vybavit žáka 1. stupně matematickou gramotností, která mu umožní řešit problémy v každodenním životě. Strategie stavíme na Montessori principech, badatelském učení a formativním přístupu.

1. Kompetence k řešení problémů (Badatelské a heuristické strategie)

- **Heuristická metoda a kognitivní konflikt:** Žáci nejsou pasivními příjemci algoritmů. Předkládáme úlohy, které žáka provokují k hledání vlastních cest (např. objevování zákonitostí násobiky skrze manipulaci s korálkovým materiálem).
- **Dekompozice a algoritmizace:** Vedeme žáky k rozkladu složitých problémů na menší kroky. Tato schopnost je základem nejen matematického, ale i algoritmického myšlení (příprava na digitální budoucnost).
- **Sdílení strategií:** Oceňujeme různorodost postupů. V diskusních kruzích žáci vysvětlují své cesty k výsledku, čímž rozvíjejí kritické myšlení a schopnost nahlédnout problém z více stran.

2. Kompetence k učení (Autonomie a formativní proces)

- **Od konkrétní k abstrakci (Montessori princip):** Žák používá specifický vývojový materiál (zlatý materiál, známková hra, geometrické komody), dokud nedojde k vnitřnímu pochopení principu. Abstraktní zápis (vzorec) je výsledkem, nikoliv začátkem procesu.
- **Kultura práce s chybou:** Chybu vnímáme jako klíčový diagnostický nástroj. Materiály s vestavěnou kontrolou chyby umožňují žákovi okamžitou sebekorekci, což buduje jeho autonomii a snižuje strach z neúspěchu.
- **Sebehodnocení a růstové nastavení:** Skrze týdenní plány a portfolia žák reflektuje svůj pokrok („Co už umím? Co je pro mě výzva?“). Tím posilujeme vnitřní motivaci k učení.

3. Kompetence komunikativní (Matematický dialog a jazyk)

- **Argumentace a logické zdůvodňování:** Klademe důraz na formulaci myšlenkových pochodů. Otázka „Jak víš, že to tak je?“ vede žáka k přesnému vyjadřování a obhajobě vlastních úsudků.
- **Terminologie v kontextu:** Odborné názvosloví zavádíme až po praktickém prožitku. Žák nejprve jev chápe a používá, poté jej správně pojmenuje.
- **Vizualizace informací:** Žáci se učí překládat realitu do schémat, tabulek a grafů a naopak – číst informace z vizuálních dat (základ datové gramotnosti).

4. Kompetence digitální (Technologie jako nástroj myšlení)

- **Dynamické modelování a simulace:** Využíváme digitální nástroje (dynamická geometrie, simulace fyzikálních veličin) k experimentování s tvary a prostorem, které by v analogové formě nebylo možné.
- **Informatické myšlení a robotika:** Matematiku propojujeme s programováním jednoduchých robotů (např. navigace v souřadnicové síti, cyklení kroků), čímž upevňujeme prostorovou orientaci a logiku.
- **Kritické využívání technologií:** Kalkulátory a tabulkové procesory používáme pro práci s reálnými daty. Učíme žáky ověřovat logičnost výstupu počítače pomocí odhadu a selského rozumu.

5. Kompetence sociální a personální (Kooperace a etika)

- **Vrstevnické učení a podpora:** V heterogenním prostředí podporujeme situace, kdy žáci sdílejí své objevy. Vysvětlování postupu druhému vede k nejhlubšímu upevnění znalostí.
- **Společná zodpovědnost v projektech:** Komplexní úlohy (např. rozpočet na společnou svačinu, plánování školní zahrady) vyžadují dělbu rolí a schopnost dojít ke společnému řešení.
- **Emoční seberegulace:** Při řešení náročných úloh pracujeme s vytrvalostí a odolností vůči frustraci. Budujeme bezpečné prostředí, kde je proces hledání důležitější než rychlost výpočtu.

6. Kompetence občanské a k podnikavosti (Matematika pro život)

- **Praktická finanční gramotnost:** Žáci simulují reálné finanční operace (hospodaření s třídním fondem, nákupy, porozumění slevám). Vedeme je k pochopení hodnoty práce a zodpovědnému nakládání se zdroji.
- **Udržitelnost a data:** Práce s reálnými daty o spotřebě (vody, energie, produkce odpadů) vede k environmentálnímu uvědomění a snaze o úsporu.

- **Obrana proti manipulaci:** Rozvíjíme schopnost rozpoznat, jak mohou být čísla a grafy v médiích zneužity k manipulaci (vazba na mediální výchovu a kritické myšlení).

Rozpis učiva a výstupů (Vzdělávací obsah)

Ročník	Tematický okruh	Konkrétní učivo (Obsah)	Očekávaný výstup (Žák...)	Klíčové kompetence
1.	Čísla a operace	Počítání do 20, sčítání a odčítání, porovnávání, orientace na číselné ose, manipulace s objekty.	Čte a píše číslice; provádí z paměti jednoduché operace; řeší slovní úlohy z reálného prostředí (peníze).	K učení, k řešení problémů
2.	Obory do 100	Sčítání a odčítání do 100, úvod do násobení a dělení, jednotky délky (cm, m), algoritmus sčítání.	Sčítá a odčítá dvojčíferná čísla; rozumí podstatě násobení jako opakovaného sčítání; změří délku předmětu.	K řešení problémů, pracovní
3.	Rozšíření oboru	Počítání do 1 000, malá násobilka, algoritmy písemného počítání, jednotky času a hmotnosti.	Ovládá malou násobilku; provádí odhady výsledků; řeší složené slovní úlohy; orientuje se v čase.	K učení, k řešení problémů
4.	Aritmetika a data	Čísla do milionu, písemné násobení a dělení, zlomky (úvod), práce s tabulkami a grafy, algoritmizace.	Orientuje se ve velkých číslech; vypočítá písemné algoritmy; znázorní část celku zlomkem; vyčte data z diagramu.	K řešení problémů, digitální
5.	Geometrie a aplikace	Obvod a obsah, osová souměrnost, tělesa, desetinná čísla, finanční gramotnost, práce s daty.	Vypočítá obvod a obsah rovinných útvarů; modeluje prostorová tělesa; používá kalkulačtor a digitální měřidla.	K řešení problémů, digitální, pracovní

Očekávané výstupy na konci 5. ročníku (2. období)

Oblast	Očekávaný výstup (Žák na konci 5. ročníku...)
Čísla a operace	Provádí z paměti i písemně operace v oboru přirozených čísel; rozumí principu desetinných čísel a zlomků v reálných situacích; provádí odhady a zaokrouhlování.
Geometrie a měření	Narýsuje a popíše základní rovinné útvary; určí vzájemnou polohu přímek; vypočítá obvod a obsah obdélníku/čtverce; provádí převody jednotek.
Data a statistika	Interpretuje data z tabulek, jízdních řádů a grafů; dokáže sestavit jednoduchý diagram na základě vlastního měření; kriticky hodnotí prezentovaná data.
Finanční gramotnost	Orientuje se v běžných cenách; sestaví jednoduchý rozpočet projektu; rozumí pojmům příjem, výdaj, úspora; dokáže vypočítat cenu nákupu včetně slevy.
Algoritmizace a problémy	Navrhne různé postupy řešení slovních úloh; dokáže zdůvodnit zvolený postup a ověřit správnost výsledku; rozkládá složitý problém na jednodušší kroky.

Výchovně vzdělávací strategie (Metody a hodnocení)**Práce s chybou a hodnocení**

- **Formativní přístup:** Hodnotíme porozumění postupu a strategii řešení, nikoliv pouze konečnou správnost výsledku. Žák analyzuje svou "cestu k výsledku".
- **Kritéria úspěchu:** U komplexních úloh jsou žákům předem známa kritéria (např. "náčrt, zápis, logický výpočet, ověření").
- **Sebehodnocení:** Žáci si po práci sami ověřují výsledky podle klíče (princip Montessori kontroly chyby) a zaznamenávají svůj pokrok do týdenních plánů.

Specifikace pro žáky se SVP a Montessori principy

- **Dyscalculia:** Trvalé využití vizuálních a manipulačních pomůcek (i ve vyšších ročnících). Povolení kalkulačtoru pro kontrolu tam, kde porucha brání mechanickému výpočtu.
- **Individuální tempo:** Žáci s nadáním řeší "bohaté úlohy" (prohloubení a aplikace), žáci s potřebou podpory pracují na upevnění základních spojů s využitím didaktického materiálu.
- **Montessori materiály:**
 - **Zlatý perlový materiál:** Vizualizace desítkové soustavy.
 - **Znamková hra:** Abstraktnější procvičování základních operací (+, -, *, :).
 - **Zlomkové vkládačky:** Fyzické chápání částí celku.
 - **Geometrická komoda a tělesa:** Poznávání tvarů a prostorových vztahů skrze hmat a pohyb.

Digitální kompetence v Matematice

- **Dynamická geometrie:** Využití programů pro vizualizaci změn tvarů a úhlů.
- **Tabulkové procesory:** Základy vkládání dat do tabulek a automatická tvorba grafů (výchova k datové gramotnosti).
- **Algoritmizace:** Práce s jednoduchými programovatelnými prvky (Bee-Bot, simulace) pro rozvoj logického postupu.

CLIL (Metodická podpora cizím jazykem)

- Počítání v AJ v rámci rozcvíček, názvosloví tvarů (Circle, Square, Triangle).
- Anglické názvy pro matematické operace (Plus, Minus, Times).
- Logické hádanky a zadání v jednoduché angličtině, propojování terminologie.

HODNOCENÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Hodnocení v předmětu Matematika je v ZŠ Rokytnice pojímáno jako **formativní proces**, který mapuje rozvoj matematického myšlení, schopnost modelování a řešení problémů. Klademe důraz na pochopení konceptů („proč to tak je“) před mechanickým drillem („jak se to počítá“).

1. Kritéria dosahování výstupů

Namísto sčítání chyb v testech sledujeme hloubku porozumění a schopnost žáka argumentovat své postupy.

Kvalitativní stupeň	Charakteristika výkonu (Slovní ekvivalent)
Vynikající	Žák bezpečně vládne matematickým aparátem. Samostatně objevuje zákonitosti, tvoří vlastní matematické modely a dokáže své postupy logicky zdůvodnit. Chybu vnímá jako impuls k opravě a dalšímu zkoumání.
Velmi dobrý	Žák spolehlivě řeší standardní i mírně nestandardní úlohy. Využívá matematickou symboliku správně, chyby v součtech nebo zápisu dokáže po upozornění sám identifikovat a opravit.
Dobrý	Žák naplňuje základní výstupy s využitím Montessori pomůcek (např. korálkový materiál, zlatý materiál). Postupy zvládá s občasnou dopomocí, matematické operace aplikuje s kolísavou jistotou.
Základní	Žák dosahuje minimální úrovně očekávaných výstupů. Vyžaduje častou názornou podporu, modifikaci zadání (zjednodušení textu slovních úloh) a více času. Matematické myšlení je silně vázáno na konkrétní pomůcku.
Nedostatečný	Žák ani s maximální podporou učitele a využitím názorných pomůcek nenaplňuje minimální standardy výstupů. Nejeví zájem o pochopení principu operací a nevyužívá nabízené strategie.

2. Formy dokládání výsledků učení

Matematické portfolio žáka v Rokytnici slouží jako „archiv objevů“ a obsahuje:

- **Záznamy o bádání:** Dokumentace procesu, jak žák dospěl k pochopení určitého jevu (např. vyvození vzorce pro obsah obdélníku).
- **Práce s chybou:** Opravené kontrolní práce, kde žák doložil, že porozuměl své původní chybě.
- **Projekty a modely:** Geometrické konstrukce, sítě těles, statistická šetření (např. měření srážek v Rokytnici a jejich grafické zpracování).
- **Logické výzvy:** Úspěšně vyřešené gradované úlohy nebo matematické rébusy.

3. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- **Tolerance specifických chyb:** U žáků s dyskalkulií nehodnotíme chyby plynoucí z poruchy (záměna číslic, zrcadlové psaní), pokud je logický postup řešení správný.
- **Pomůcka jako partner:** Používání kalkulaček, tabulek násobků nebo názorných schémat je vnímáno jako legitimní podpora, nikoliv jako podvádění.
- **Důraz na verbální logiku:** Pokud žák selhává v grafickém zápisu, je mu umožněno doložit své znalosti ústním vysvětlením postupu řešení.

4. Sebehodnocení a vrstevnické hodnocení

Matematika je v naší škole o diskuzi. Žák pravidelně reflektuje:

- **Strategie:** „Jakou cestu jsem zvolil k vyřešení této úlohy?“
- **Efektivita:** „Byla tato cesta nejrychlejší? Existuje jiný způsob?“
- **Spolupráce:** Žáci si navzájem kontrolují postupy (tzv. *peer-review*), čímž se učí kriticky myslet a argumentovat.

5. Hodnocení digitální kompetence v matematice

V rámci RVP 2026 hodnotíme také to, jak žák využívá technologie:

- Dokáže využít digitální nástroje pro geometrickou vizualizaci.
- Umí v tabulkovém procesoru zpracovat data z vlastního měření.
- Chápe, že počítač je nástroj pro výpočet, ale kontrolu správnosti a logiky provádí člověk.

17.3 ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. V ZŠ Rokytnice chápeme cizí jazyk jako bránu do světa a přirozený komunikační nástroj. Jazyk není vnímán jako izolovaný předmět, ale jako prostředek k poznávání světa, jiných kultur a k seberealizaci žáka v digitální éře. Díky výuce od 1. ročníku odbouráváme u dětí bariéry a budujeme pozitivní vztah k vícejazyčnosti.

Hlavní cíle vzdělávání:

- Rozvoj komunikační kompetence v běžných každodenních situacích.
- Rozvoj schopnosti porozumět mluvenému slovu a autentickému projevu rodilých mluvčích.
- Budování odvahy mluvit a vyjadřovat své potřeby a názory v cizím jazyce bez strachu z chyby.
- Využití digitálních technologií pro individuální rozvoj jazyka a autonomní učení.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá od 1. ročníku, což umožňuje dlouhodobé a pozvolné ukotvení jazykových struktur. Raný začátek využívá přirozené schopnosti dětí napodobovat zvukovou stránku jazyka.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Týdenní dotace	2	2	3	3	3

Metodické pilíře:

- **Metodika WOW! English:** Výuka založená na interakci s rodilým mluvčím (Steve Watts) prostřednictvím videí, která propojují sluchový, zrakový a emotivní vjem.
- **Princip imerze (jazyková sprcha):** Učitel v hodinách maximálně využívá angličtinu pro organizační pokyny a běžnou komunikaci, čímž vytváří přirozené prostředí.
- **Blended Learning:** Propojení výuky ve škole s domácím poslechem videí a interaktivních materiálů, které žákům umožňují individuální tempo.

CLIL (Content and Language Integrated Learning): Angličtina je integrována do ostatních předmětů (např. barvy ve VV, čísla v M, zvířata v PRV).

ANGLICKÝ JAZYK – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A KOMPETENCE

Vzdělávání v anglickém jazyce vnímáme jako otevírání brány do světa. Angličtina pro nás není jen „předmět“, ale, který žákům umožňuje komunikovat, tvořit a chápat globální souvislosti.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A GRAMOTNOSTI

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Osobní rozvoj a autonomie:** Skrze Montessori principy a týdenní plány v AJ vedeme žáky k sebeorganizaci. Projekty jako „*My Superpower*“ podporují kreativitu a sebevědomí při vyjadřování vlastních zájmů v cizím jazyce.
- **Sociální rozvoj a well-being:** Jazyk využíváme jako nástroj spolupráce v heterogenní třídě. Metoda **TPR (Total Physical Response)**, písně a pohyb pomáhají odbourávat stres z mluvení a budují pozitivní vztah k učení.

2. Mediální výchova (MeV) a digitální gramotnost

- **Kritické vnímání obsahu:** Žáci rozpoznávají, že angličtina je dominantním jazykem internetu. Na příkladech (reklamy, YouTube tutoriály) se učí rozpoznat záměr sdělení (pobavit, prodat, informovat).
- **Tvorba a bezpečnost:** Žáci vytvářejí jednoduchá digitální sdělení (video, pozvánky), čímž si osvojují roli tvůrce. Zároveň klademe důraz na **netiketu** a pravidla bezpečné komunikace v globálním online prostoru.

3. Multikulturní a globální výchova (MkV + EGS)

- **Kulturní identita a diverzita:** Porovnáváme svátky a tradice (Halloween vs. Dušičky) i každodenní život dětí v anglicky mluvících zemích. Žáci zjišťují, že angličtina patří lidem různých kultur a etnik po celém světě (Indie, Karibik, Afrika).
- **CLIL a kosmická výchova:** Propojujeme angličtinu s tématy vesmíru, kontinentů a oceánů. Žáci vnímají jazyk jako klíč k poznávání planety a řešení globálních výzev (např. ochrana ohrožených druhů).

4. Environmentální výchova (EV)

- **Zodpovědnost k planetě:** Slovní zásobu a gramatiku procvičujeme na tématech udržitelnosti. Žáci vytvářejí pravidla pro „*Green Classroom*“ a učí se pojmenovat environmentální procesy (recycling, saving water).

5. Výchova ke zdraví (VkZ) a podnikavost

- **Zdravý životní styl:** Angličtinu využíváme k diskusím o jídle, pohybu a denním režimu.
- **Realizace nápadů:** Žáci jsou vedeni k plánování malých projektů (např. příprava receptu v AJ nebo organizace „English Tea Party“), čímž rozvíjejí iniciativu a schopnost dotáhnout nápad do konce.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE (KOMPETENCE)

1. Kompetence komunikativní

- **Funkční komunikace:** Prioritou je schopnost domluvit se a nebát se chyby. Učíme žáky používat funkční fráze pro život a zdvořilostní obraty pro spolupráci.
- **Aktivní naslouchání:** Žáci se učí reagovat na pokyny v angličtině a vyrozumět hlavní smysl sdělení z kontextu, gest a vizuální opory.

2. Kompetence k učení

- **Od prožitku k pravidlu:** V souladu s Montessori pedagogikou pracujeme s materiály, které žákovi umožňují „osahat si“ gramatickou strukturu (např. barevné kódování slovních druhů).
- **Formativní hodnocení:** Žák sleduje svůj pokrok. Chyba je přirozenou součástí procesu osvojování jazyka.

3. Kompetence k řešení problémů

- **Strategie dorozumívání:** Vedeme žáky k tomu, aby si poradili, když neznají přesné slovo (využití synonym, gest, nákresu).
- **Badatelský přístup:** Žáci sami odvozují pravidla jazyka na základě pozorování vzorů a textů (induktivní metoda).

4. Kompetence sociální a personální

- **Peer teaching:** Starší nebo pokročilejší žáci pomáhají mladším (např. při hře s kartičkami), čímž upevňují své znalosti a rozvíjejí empatii.
- **Týmová spolupráce:** Jazykové hry a projekty vyžadují dělbu rolí a společné dosažení cíle.

5. Kompetence digitální

- **Technologie jako zdroj:** Žáci se učí vyhledávat jednoduché informace v AJ pomocí bezpečných vyhledávačů a využívat interaktivní aplikace pro rozvoj slovní zásoby a správné výslovnosti.
- **Digitální tvorba:** Využití tabletů pro nahrávání mluveného projevu, tvorbu fotopříběhů nebo animací v angličtině.

6. Kompetence občanské a k podnikavosti

- **Respekt k odlišnosti:** Angličtina slouží k odbourávání předsudků. Žáci se učí vnímat rozmanitost světa jako příležitost k obohacení.
- **Plánování a akce:** Žáci si sami vybírají témata svých projektů a prezentují je ostatním, čímž trénují odvahu vystupovat před publikem a prezentovat své výsledky.

PRAKTICKÁ UKÁZKA INTEGRACE DO UČEBNÍCH TÉMAT (ANG)

Tematický celek	Integrované PT a gramotnosti	Aktivita / Projekt
Me and My Family	OSV, Mkv	„My Family Tree“: Porovnávání různých typů rodin ve světě a nácvik představování se.
My School / Home	EV, Digitální gramotnost	„The Green School Guide“: Tvorba digitálního plakátu nebo videa v AJ o tom, jak ve škole šetříme energii.
Animals and Nature	EV, Globální souvislosti	„Adopt an Animal“: Badatelský projekt o ohrožených druzích (vyhledávání informací v AJ).
Food and Shopping	Finanční gramotnost, OSV	„At the Market“: Simulace nákupu, práce s měnou (GBP/USD), nácvik zdvořilé komunikace a rozpočtu.
Travelling / Holidays	Mkv, EGS	„Virtual Trip to London“: Plánování cesty, práce s mapou a poznávání památek jako symbolů evropské kultury.

Výchovně vzdělávací strategie (VVS) – Anglický jazyk

1. Kompetence komunikativní (Jádru předmětu)

- **Princip „Maximum Target Language“:** Učitel v hodinách důsledně využívá angličtinu pro organizační pokyny a běžnou komunikaci. Žáci jsou povzbuzováni k používání „funkčních frází“ (*Can I go to the bathroom? I don't understand.*) místo izolovaných slov.
- **Metoda TPR (Total Physical Response):** Zejména v 1.–3. ročníku propojujeme slova s pohybem. Žáci fyzicky reagují na pokyny, čímž dochází k hlubšímu ukotvení významu bez nutnosti překladu.
- **Inscenační metody a Role-play:** Simulujeme reálné situace (v obchodě, u lékaře, na letišti). Žáci si zkoušejí různé sociální role, čímž odbourávají bariéry v komunikaci.

2. Kompetence k učení (Autonomie a proces)

- **Práce s chybou jako s kompasem:** V mluveném projevu chybu neopravujeme okamžitě, abychom nebrzdili plynulost. K opravě dochází zpětně nebo skrze modely správné výslovnosti.
- **Montessori materiál a autonomie:** Žáci využívají pomůcky pro samostudium (flashcards s kontrolou vzadu, párovací karty, gramatické krabice se symboly). Žák si volí tempo a náročnost úkolu v rámci týdenního plánu.
- **Formativní hodnocení:** Žáci si vedou **jazykové portfolio** (ukázky prací, nahrávky vlastního mluvení). Pravidelně reflektují svůj pokrok: „Co už dokážu v angličtině vyřídit?“

3. Kompetence k řešení problémů

- **Induktivní vyvozování gramatiky:** Žáci nedostávají hotová pravidla. Na základě ukázek textu sami „objevují“, jak se tvoří např. množné číslo nebo přítomný čas (heuristická metoda).
- **Informační bádání:** Žáci řeší úkoly vyžadující dohledání informací v anglických zdrojích.

4. Kompetence digitální

- **Digitální storytelling:** Žáci tvoří jednoduché prezentace nebo krátká videa, kde v angličtině představují své záliby nebo školu.
- **Práce s online zdroji:** Učíme žáky používat online obrázkové slovníky a nahrávky rodilých mluvčích pro korekci vlastní výslovnosti.
- **Bezpečná komunikace:** Diskutujeme o pravidlech chování v anglickojazyčném digitálním prostředí.

5. Kompetence sociální a personální (Spolupráce)

- **Kooperativní učení:** Využíváme práci ve dvojicích a skupinách (např. *Information Gap* aktivity – každý má část informace a musí se anglicky domluvit, aby složili celek).
- **Vrstevnické učení (Peer teaching):** Starší nebo pokročilejší žáci pomáhají začátečníkům (typické pro Montessori heterogenní skupiny), čímž si sami upevňují své znalosti.

6. Kompetence občanské (Globální rozměr)

- **Interkulturní projekty:** Skrze dopisování nebo simulované projekty poznávají žáci život dětí v jiných zemích a učí se respektu k jinakosti.
- **CLIL (Content and Language Integrated Learning):** Integrujeme angličtinu do jiných předmětů (např. v Kosmické výchově pojmenováváme planety nebo části rostlin v AJ), čímž ukazujeme praktickou využitelnost jazyka pro poznávání světa.

Rozpis učiva a výstupů (Vzdělávací obsah)

Ročník	Tematický okruh	Konkrétní učivo (Obsah)	Očekávaný výstup (Žák...)	Klíčové kompetence
1.	Seznámení s jazykem	Pozdravy, barvy, čísla 1–10, pokyny ve třídě, zvířata, hravé písničky a videa.	Rozumí základním pokynům učitele; pozná a pojmenuje základní předměty a barvy; zapojí se do rytmických her.	Komunikativní, k učení
2.	Můj svět	Rodina, hračky, části těla, ovoce a zelenina, čísla do 20, pocity.	Odpoví na jednoduché otázky o sobě a rodině; rozumí smyslu krátkého animovaného příběhu (video).	Komunikativní, sociální a personální
3.	Komunikace	Dům a vybavení, volný čas, oblečení, základní slovesa (can, like, be), předložky místa.	Rozumí jednoduchému poslechu a krátkému textu; dokáže tvořit jednoduché věty o svých zálibách; čte a píše základní slova.	Komunikativní, k učení
4.	Rozvoj řeči	Škola a předměty, čas, jídlo a restaurace, přítomný čas průběhový, otázky a záporny.	Popíše svůj denní režim; dokáže si objednat jídlo; rozumí delším poslechovým blokům rodilého mluvčího.	Komunikativní, digitální, k řešení problémů
5.	Samostatnost	Cestování, příroda, budoucí čas (going to), popis cesty, reálie anglicky mluvících zemí.	Plynule reaguje v běžných situacích; napíše krátký osobní vzkaz či e-mail; vyhledá informaci v digitálním zdroji.	Komunikativní, digitální, občanské

Očekávané výstupy na konci 5. ročníku (2. období)

Oblast	Očekávaný výstup (Žák na konci 5. ročníku...)
Poslech s porozuměním	Rozumí obsahu a smyslu autentického mluveného projevu rodilého mluvčího (videa WOW!) v rozsahu probraných témat; zachytí klíčové informace v dialogu.
Mluvený projev	Aktivně se zapojuje do jednoduchých rozhovorů; srozumitelně sděluje informace o sobě, rodině, škole a zájmech; používá správnou výslovnost a intonaci.
Čtení a psaní	Čte s porozuměním krátké souvislé texty; vyhledá v textu konkrétní informaci; sestaví krátký písemný text (pozdvánka, dopis, e-mail) s využitím naučené slovní zásoby.
Interkulturní kompetence	Zná vybrané tradice a reálie anglicky mluvících zemí (Vánoce, Halloween); porovnává je s tradicemi v ČR a v regionu Valašska; respektuje kulturní odlišnosti.

Výchovně vzdělávací strategie (Metody a hodnocení)**Práce s chybou a hodnocení**

- **Práce s chybou:** Chyba je vnímána jako přirozený a nezbytný projev učení jazyka. V mluveném projevu chybu neopravujeme ihned, aby nebyla narušena plynulost a odvaha žáka. V písemném projevu slouží jako podnět k dalšímu procvičování.
- **Portfolio:** Žáci si ukládají své písemné práce, nahrávky či certifikáty z interaktivních programů, čímž sledují svůj vlastní progres.
- **Formativní hodnocení:** Oceňujeme pokrok v porozumění a schopnost dorozumět se. Hodnocení se zaměřuje na to, co žák již zvládne, nikoliv pouze na mechanickou znalost gramatiky.

Specifikace pro žáky se SVP a Montessori principy

- **Multisenzorický přístup:** Zapojení zraku (videa), sluchu (poslech), hmatu (flashcards, Montessori karty) a pohybu (metoda **TPR – Total Physical Response**).
- **Individuální tempo:** Žáci využívají přístupy do aplikace WOW! English k domácímu poslechu, čímž si sami určují počet opakování potřebný k zapamatování.
- **Montessori propojení:**
 - **Třídění slov:** Používání barevných karet pro rozlišení slovních druhů (podle Montessori schématu).
 - **Příprava prostředí:** Ve třídě jsou dostupné anglické obrázkové slovníky a knihy (tzv. "English corner").
 - **Svoboda volby:** Žáci si mohou vybrat formu prezentace probraného tématu (plakát, dialog, video nahrávka).
 -

Digitální kompetence v Anglickém jazyce

- **Využití ICT:** Práce s interaktivními videi a online aplikacemi pro procvičování slovní zásoby a výslovnosti.
- **Vyhledávání informací:** Žáci se učí vyhledávat jednoduché informace na dětských anglických webových stránkách, čímž propojují jazyk s praktickým využitím technologií.
- **Autonomie:** Využívání digitálních platforem pro domácí přípravu.

HODNOCENÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK

Hodnocení v předmětu Anglický jazyk je v ZŠ Rokytnice koncipováno jako **formativní**. Klade důraz na proces osvojování cizího jazyka, odbourávání komunikačních bariér a rozvoj radosti z porozumění. V souladu s RVP 2026 využíváme **výhradně slovní hodnocení**, které mapuje úroveň dosažení řečových dovedností vzhledem k evropskému rámci (úroveň A1).

1. Kritéria dosahování výstupů

Slovní hodnocení popisuje pokrok žáka ve čtyřech základních dovednostech: poslech, mluvení, čtení a psaní. Namísto procentuálního průměru sledujeme kvalitu komunikační schopnosti:

Kvalitativní stupeň	Charakteristika výkonu (Slovní ekvivalent)
Vynikající	Žák plynule a s jistotou reaguje v běžných situacích. Rozumí mluvenému slovu i textu bez opory. Aktivně vyhledává příležitosti k použití angličtiny. Sebehodnocení využívá k cílenému rozvoji své výslovnosti a slovní zásoby.
Velmi dobrý	Žák spolehlivě rozumí pokynům a jednoduchým textům. V mluveném projevu je srozumitelný, chyby v gramatice nebrání porozumění. Po upozornění dokáže svůj projev korigovat podle vzoru.
Dobrý	Žák naplňuje výstupy s částečnou dopomocí (vizuální opora, gesto). Rozumí klíčovým slovům v poslechu. V mluvení využívá naučené fráze. Sebehodnocení provádí s podporou učitele.
Základní	Žák dosahuje minimální úrovně výstupů s výraznou podporou. Reaguje na základní pokyny. Slovní zásobu si osvojuje pomaleji a vyžaduje časté opakování skrze konkrétní Montessori materiál.
Nedostatečný	Žák ani s maximální podporou a individuálním přístupem nereaguje na cizojazyčné podněty. Nejeví zájem o komunikaci a nevyužívá nabízené strategie k osvojení jazyka.

2. Formy dokládání výsledků učení (Language Portfolio)

V souladu s Montessori systémem je základem hodnocení žákovské **portfolio**, které slouží jako důkaz o dosaženém pokroku:

- **Audio/Video nahrávky:** Záznamy mluveného projevu, písni nebo básní zachycující vývoj výslovnosti a plynulosti.
- **Kreativní projekty:** Digitální i analogové práce (např. *"My Family"*, *"Travel Brochure"*), které propojují jazyk s jinými oblastmi (CLIL).
- **Pracovní listy a texty:** Ukázky psaného projevu, od jednoduchých popisků po krátké dopisy/e-maily.
- **Sebehodnocení:** Pravidelné záznamy žáka o tom, co už v angličtině dokáže vyřídit (vazba na evropské portfolio jazyků).

3. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Inkluzivní hodnocení v AJ se zaměřuje na funkčnost komunikace:

- **Priorita srozumitelnosti:** U žáků s SPU (např. dysortografie) nehodnotíme specifické chyby v psaném textu, pokud je zachován význam. Prioritou je schopnost domluvit se.
- **Multisenzorické hodnocení:** Žák může prokázat znalosti různými způsoby (akcí, obrázkem, digitálním přiřazováním), nejen psaným testem.
- **Individuální pokrok:** Úspěchem je každý krok v překonání jazykového ostychu a nárůst pasivní i aktivní slovní zásoby vzhledem k možnostem žáka.

4. Sebehodnocení a práce s chybou

Práce s chybou je v anglickém jazyce klíčová pro budování **jazykového sebevědomí**:

1. **Fluency vs. Accuracy:** V mluveném projevu chybu neopravujeme okamžitě, abychom nebrzdili plynulost. Žák je veden k tomu, aby se nebál chybovat při snaze sdělit myšlenku.
2. **Kontrola chyby v materiálu:** Žák využívá Montessori pomůcky (např. párovací karty se zvukem nebo kontrolní listy), které mu umožňují samostatně korigovat gramatické jevy a slovíčka.
3. **Reflexe:** Žák si po každém bloku uvědomuje: *"Co nového jsem dnes porozuměl? Které slovo mi dělalo potíže a jak jsem si ho zapamatoval?"*

5. Postup při nehodnocení

Pokud žák z objektivních důvodů (např. dlouhá absence) nemůže doložit dostatečný počet důkazů o učení (nahrávky, projekty), je mu umožněno portfolio doplnit v náhradním termínu. Hodnocení je odloženo do doby, než žák prokáže osvojení minimálního standardu dovedností pro dané období.

17.4 KOSMICKÁ VÝCHOVA (KV)

Integrace oborů: Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Kosmická výchova integruje vzdělávací obsah oborů Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda v rámci vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. V souladu s Montessori pedagogikou nepředkládá učivo jako soubor izolovaných faktů, ale jako ucelený systém vztahů. Svět je žákům prezentován jako fascinující celek, kde vše souvisí se vším – od vzniku hvězd až po historii naší obce.

Hlavní cíle vzdělávání:

- Pochopení světa v souvislostech prostřednictvím „Velkých příběhů“ (Vznik vesmíru, Příchod života, Příběh člověka).
- Rozvoj badatelských dovedností a kritického myšlení při zkoumání přírodních a společenských jevů.
- Budování hlubokého vztahu k regionu Valašska a obci Rokytnice v kontextu globální odpovědnosti.
- Využívání digitálních technologií pro sběr dat, geoinformatiku a vizualizaci vědeckých poznatků.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Kosmická výchova tvoří jádro mezioborového učení. Obsah je transformován do logických celků, které respektují senzitivní období dítěte a jeho potřebu objevovat řád světa.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Týdenní dotace	2	2	2	4	4

Organizační vymezení:

- **Integrované bloky:** Výuka probíhá v blocích (90–135 min), které umožňují hluboké soustředění, experimenty a projektovou práci.
- **Outdoor Education:** Pravidelná terénní výuka v okolí Rokytnice, pozorování v lese, u potoka a praktická péče o školní zahradu.
- **Laboratorní práce:** Využití specifických Montessori materiálů a mikroskopické techniky pro zkoumání mikro i makrosvěta.

Integrace průřezových témat (PT) do **Kosmické výchovy** je naprosto přirozená. Kosmická výchova (podle Montessori principů) je sama o sobě integračním rámcem, který propojuje přírodovědu, vlastivědu a etiku.

KOSMICKÁ VÝCHOVA – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A KOMPETENCE

Kosmická výchova představuje integrovaný rámec pro přírodovědné a společenskovedné vzdělávání. Jejím cílem je ukázat dítěti svět v souvislostech – od vzniku vesmíru až po život v naší obci. V souladu s RVP 2026 vedeme žáky k pochopení, že vše v přírodě i společnosti je propojeno a každý jednotlivec má v tomto celku svou nezastupitelnou roli.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A GRAMOTNOSTI

1. Environmentální výchova (EV) – Klíčový pilíř

Kosmická výchova vnímá svět jako jeden provázaný ekosystém.

- **Biodiverzita a úcta k životu:** Skrze „Příběh o vzniku života“ žáci získávají hluboký respekt ke všem formám bytí. Prakticky zkoumají faunu a flóru Valašska a podílejí se na jejich ochraně.
- **Udržitelný rozvoj:** Žáci provádějí pokusy s vodou, půdou a energií, čímž chápou jejich konečnost. Navrhují a realizují opatření pro šetření zdroji přímo ve škole (péče o zahradu, kompostování, snižování uhlíkové stopy).

2. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Role jedince v celku:** Při studiu „Příběhu o příchodu člověka“ žáci reflektují své specifické dary a talenty, kterými mohou přispět komunitě.
- **Sociální rozvoj a spolupráce:** Práce na velkých projektech (např. časová osa lidstva) ve věkově smíšených skupinách vyžaduje empatii, rozdělení rolí a zodpovědnost za společný výsledek.

3. Multikulturní výchova (MkV) a Globální souvislosti (VMEGS)

- **Kulturní diverzita:** Studium různých civilizací a náboženství v rámci „Příběhu o písmu a číslech“ bourá stereotypy. Žáci objevují rovnost všech lidí skrze porovnávání základních lidských potřeb.
- **Globální propojenost:** Žáci zkoumají kauzalitu – jak lokální událost v Rokytnici (např. nakládání s odpady) ovlivňuje globální ekosystém a naopak.

4. Mediální výchova (MeV) a digitální gramotnost

- **Kritické badatelství:** Žáci využívají média jako primární zdroj informací. Porovnávají vědecká data z digitálních simulací vesmíru s informacemi v encyklopediích. Učí se rozlišovat vědecky podložená fakta od mýtů a dezinformací.
- **Digitální tvorba:** Výstupy bádání žáci zpracovávají moderními formami, čímž si osvojují roli zodpovědného tvůrce obsahu.

5. Výchova ke zdraví (VkZ) a podnikavost

- **Péče o sebe i prostředí:** Studium lidského těla a jeho potřeb propojujeme s preventivním chováním a psychohygienou.
- **Iniciativa:** Podporujeme žáky v realizaci vlastních projektů (např. uspořádání výstavy o minerálech pro rodiče), čímž rozvíjí podnikavost a schopnost plánování.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE (KOMPETENCE)

1. Kompetence k řešení problémů (Badatelský přístup)

- **Vědecká metoda:** Žáci formulují hypotézy, provádějí experimenty a vyvozují závěry.
- **Dekompozice celku:** Vedeme žáky k tomu, aby složité přírodní procesy rozkládali na dílčí kroky a chápali vztahy mezi příčinou a následkem.

2. Kompetence k učení

- **Představitelný materiál:** Využíváme Montessori pomůcky (např. černý pás pro vznik vesmíru, hodiny éru), které umožňují žákovi pochopit abstraktní pojmy (čas, prostor) skrze smyslový prožitek.
- **Autonomie:** Žák si sám volí hloubku a formu zpracování badatelského tématu, čímž přebírá zodpovědnost za své vzdělávání.

3. Kompetence digitální

- **Digitální simulace a mapy:** Žáci pracují s interaktivními mapami, simulátory noční oblohy a digitálními mikroskopy.
- **Algoritmizace přírody:** Hledání pravidelností a vzorců v přírodě (fraktály, cykly) propojujeme s principy logického a algoritmického uvažování.

TABULKA PROPOJENÍ S „VELKÝMI PŘÍBĚHY“ (INTEGRACE)

Velký příběh (Montessori)	Hlavní integrovaná PT	Konkrétní aktivita v ZŠ Rokytnice
Vznik Vesmíru	EV, VMEGS, MeV	„Experimentální laboratoř“: Pokusy s látkami a skupenstvími. Práce s digitálními simulacemi pohybu planet a kritické hodnocení zdrojů o dobývání vesmíru.
Vznik života	EV, OSV	„Badatelé v terénu“: Mapování biodiverzity v okolí školy. Studium evoluce jako symbolu propojenosti všech forem života a rozvoj úcty k přírodě.
Příchod člověka	OSV, MkV, VkJ	„Lidské potřeby v čase“: Projekt o tom, jak lidé v historii naplňovali své potřeby (jídlo, bezpečí, spiritualita) v různých koutech světa.
Příběh písma	MeV, MkV	„Od jeskyně k cloudu“: Historický vývoj komunikace. Tvorba vlastních vzkazů v různých písmech a diskuse o bezpečnosti sdělení v digitální éře.
Příběh čísel	VMEGS, MeV	„Geometrie světa“: Jak lidé měřili zemi a čas. Praktické měření v terénu, práce s daty a pochopení matematiky jako univerzálního jazyka lidstva.

Výchovně vzdělávací strategie (VVS) – Kosmická výchova**1. Kompetence k učení (Celostní pohled na svět)**

- **Velké příběhy (Vizuální a narativní strategie):** Využíváme pět „Velkých příběhů“ o vzniku vesmíru, života a lidstva. Tyto příběhy slouží jako rámec, který žákovi pomáhá zasadit izolované informace do širšího kontextu a pochopit řád světa.
- **Práce s časovými osami a mapami:** Žáci pracují s rozměrnými vizuálními pomůckami (např. Časová osa života), které jim umožňují vnímat historii v proporcích a souvislostech.
- **Samostatné bádání:** Vedeme žáky k vyhledávání informací v odborné literatuře a encyklopediích. Žák si vede **sešit** do kterého zaznamenává své objevy, náčrtky a schémata.

2. Kompetence k řešení problémů (Badatelsky orientovaná výuka)

- **Vědecký experiment:** Pravidelně zařazujeme pokusy (např. koloběh vody, vlastnosti magnetů, eroze půdy). Žáci se učí formulovat hypotézy, pozorovat jev a vyvozovat závěry.
- **Projektové vyučování:** Realizujeme komplexní projekty založené na otázce (např. „Jak ovlivňuje řeka život v naší obci?“). Žáci řeší praktické problémy spojené s místní krajinou a historií Rokytnice.
- **Analýza příčin a následků:** Pomocí „kartiček s pokusy“ a kauzálních řetězců učíme žáky chápat, že každá změna v ekosystému nebo společnosti má své důsledky.

3. Kompetence komunikativní (Prezentace poznání)

- **Sdílení objevů:** Žáci po dokončení svého výzkumu prezentují výsledky ostatním v komunitním kruhu. Učí se mluvit o odborných tématech srozumitelně a s využitím názorných pomůcek.
- **Tvorba vlastních pomůcek:** Žáci vytvářejí plakáty, modely (např. model Sluneční soustavy) nebo digitální prezentace, kterými interpretují své znalosti.
- **Diskuze nad globálními tématy:** Vedeme žáky k diskuzi o etických a sociálních otázkách (např. lidská práva, ochrana ohrožených druhů).

4. Kompetence digitální (Technologie jako okno do vesmíru)

- **Virtuální expedice:** Využíváme digitální simulace a mapové portály k pozorování jevů, které nejsou přímo dostupné (vzdálené země, hvězdná obloha).
- **Práce s daty a senzory:** Při pokusech využíváme digitální mikroskopy. Výsledky žáci zpracovávají.
- **Ověřování informací:** Učíme žáky kriticky posuzovat zdroje informací na internetu a rozlišovat mezi vědecky podloženými fakty a mýty.

5. Kompetence sociální a personální (Zodpovědnost za celek)

- **Role jedince v celku:** Zdůrazňujeme Montessori koncept „výchovy pro mír“. Žáci poznávají, jak jsou všechny formy života propojeny a jaký význam má spolupráce mezi lidmi.
- **Péče o prostředí:** V rámci „praktického života“ se žáci starají o květiny ve třídě, školní zahradu a třídí odpad. Tím pěstujeme vnitřní potřebu chránit životní prostředí.
- **Týmová kooperace:** Práce na projektech v heterogenních skupinách vyžaduje dělbu rolí (badatel, zapisovatel, grafik), což posiluje sociální inteligenci.

6. Kompetence občanské (Lokální a globální identita)

- **Regionální identita:** Studujeme historii a tradice Valašska a Rokytnice. Návštěvami místních památek a muzeí budujeme vztah k domovu.
- **Globální občanství:** Žáci se seznamují s odlišnými kulturami a náboženstvími světa. Vedeme je k toleranci a pochopení základních demokratických principů a lidských práv.
- **Udržitelnost:** Matematické a přírodovědné znalosti propojujeme s tématy jako klimatická změna, šetření energiemi a udržitelný rozvoj.

Rozpis učiva a výstupů (Vzdělávací obsah)

Ročník	Tematický okruh	Konkrétní učivo (Obsah)	Očekávaný výstup (Žák...)	Klíčové kompetence
1.	Můj svět a jeho řád	Škola, rodina, obec Rokytnice. Režim dne, bezpečnost. Roční období.	Orientuje se v blízkém okolí; zná zásady bezpečné cesty do školy; chápe časové cykly přírody.	Občanské, sociální
2.	Rozmanitost přírody	Rostliny, živočichové (stavba těla, třídění). Domácí vs. plané. Regionální fauna.	Pozoruje a popíše proměny přírody; rozliší běžné druhy flóry a fauny v regionu Valašska.	K učení, pracovní
3.	Látky a bádání	Voda, vzduch, půda. Skupenství. Světové strany a kompas. Vesmír (úvod).	Provádí jednoduché experimenty; zaznamenává výsledky; orientuje se v krajině podle mapy.	K řešení problémů, k učení
4.	Naše vlast a Evropa	Mapy ČR, povrch, vodstvo, EU. Ekosystémy (les, pole). Historie jako tok času.	Vyhledá na mapě body ČR; vysvětlí vztahy v potravním řetězci; čte v plánech měst a mapách.	Digitální, komunikativní
5.	Člověk, dějiny a tělo	Lidské tělo, historie ČR, demokracie. Vesmír a Země. Ochrana přírody.	Modeluje pohyby Země; popíše funkce orgánů; vysvětlí milníky českých dějin a principy svobody.	Občanské, digitální, k řešení problémů

Očekávané výstupy na konci 5. ročníku (2. období)

Oblast	Očekávaný výstup (Žák na konci 5. ročníku...)
Společenskovední	Seřadí na časové ose hlavní události českých dějin; objasní principy demokracie; pojmenuje symboly státu a roli prezidenta/vlády.
Přírodovědná	Popíše funkci hlavních orgánových soustav; prakticky předvede základy první pomoci; modeluje sluneční soustavu a pohyby těles.
Ekologie a rovnováha	Vysvětlí vztahy v potravním řetězci; posoudí vliv lidské činnosti na krajinu a navrhne způsoby šetření energií a ochrany přírody.
Regionální a občanská	Prezentuje historii a tradice Valašska; provede návštěvníka po významných lokalitách Rokytnice; chápe svá práva a povinnosti.
Badatelská a digitální	Navrhne a provede experiment; pracuje s digitálními mapami; kriticky hodnotí informace z internetu.

Výchovně vzdělávací strategie (Metody a hodnocení)**Práce s chybou a hodnocení**

- **Badatelský deník:** Hlavní nástroj hodnocení, kam žák zaznamenává hypotézy, nákresy a reflexe pokusů.
- **Formativní hodnocení:** Zaměřuje se na proces objevování. Oceňujeme schopnost klást otázky a hledat důkazy.
- **Prezentace projektů:** Žáci pravidelně prezentují své badatelské výsledky před skupinou, čímž rozvíjejí komunikační dovednosti.
- **Kritéria úspěchu:** Žák má předem jasně definováno, co je cílem bádání.

Specifikace pro žáky se SVP a Montessori principy

- **Velké příběhy:** Motivační vyprávění, která dávají učivu hluboký smysl (příběh Vesmíru, Písma, Čísel).
- **Názornost a abstrakce:** Použití pomůcek jako jsou:
 - **Časová osa historie Země:** Vizualizace miliard let vývoje planety.
 - **Mapy-vkládačky:** Fyzická manipulace s tvary světadílů a států.
 - **Tříslůžkové karty:** Rozvoj odborné terminologie skrze obraz a slovo.
- **Individuální tempo:** Žáci si volí hloubku bádání u témat, která je zajímají, při zachování povinných výstupů.

Digitální kompetence v Kosmické výchově

- **Geoinformatika:** Práce s vrstvami map, měření vzdáleností a plánování tras v digitálním prostředí.
- **Sběr dat:** Používání digitálních senzorů (teploměry, vlhkoměry) a digitálních mikroskopů k dokumentaci mikrosvěta.
- **Prezentace:** Využití digitálních nástrojů k tvorbě myšlenkových map a závěrečných zpráv z bádání.

CLIL a mezipředmětové vztahy

- **Terminologie v AJ:** Klíčové pojmy jsou uváděny paralelně v angličtině.
- **Matematika v přírodě:** Výpočty měřítek map, statistika měření při pokusech, geometrické tvary v architektuře obce.
- **Český jazyk:** Rozvoj odborného stylu, psaní reportáží z terénních výjezdů a práce s odbornou literaturou.

HODNOCENÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU KOSMICKÁ VÝCHOVA

Hodnocení Kosmické výchovy vnímáme jako mapování cesty žáka k pochopení jeho místa ve vesmíru a společnosti. Hodnotíme nejen získané poznatky, ale především **badatelské dovednosti**, kritické myšlení a environmentální zodpovědnost.

1. Kritéria dosahování výstupů

Slovní hodnocení se odvíjí od míry hloubky porozumění „Velkým příběhům“ a schopnosti aplikovat tyto poznatky na lokální úroveň (Rokytnice a okolí).

Kvalitativní stupeň	Charakteristika výkonu (Slovní ekvivalent)
Vynikající	Žák samostatně propojuje poznatky z různých oborů (např. vliv geologie na historii osídlení). Klade si hluboké výzkumné otázky, navrhuje experimenty a kriticky vyhodnocuje zdroje informací. Projevuje vysokou míru úcty k přírodě a lidské práci.
Velmi dobrý	Žák spolehlivě chápe kauzální vztahy (příčina–následek). Aktivně se účastní bádání, pracuje s mapami a časovými osami. Dokáže srozumitelně prezentovat výsledky svého bádání ostatním.
Dobrý	Žák si osvojil základní faktografii s pomocí názorných pomůcek (kartičky, modely). S dopomocí učitele dokáže najít souvislost mezi příběhem a realitou. Účastní se společných projektů a plní zadané úkoly.
Základní	Žák se orientuje v základních pojmech pouze na konkrétní úrovni. Vyžaduje časté vedení při práci s informacemi a zjednodušené výstupy. Porozumění širším souvislostem (celostnímu pohledu) je zatím omezené.
Nedostatečný	Žák ani s maximální podporou, modifikací pomůcek a individuálním vedením neproказuje porozumění základním tématům. Postrádá zájem o zkoumání okolního světa a nerespektuje nastavená pravidla bádání.

2. Formy dokládání výsledků učení (Badatelské portfolio)

Kosmická výchova se nezkouší, ona se **dokumentuje**. Žák předkládá:

- **Badatelský deník:** Záznamy z pozorování, náčrtky z terénu v okolí Rokytnice, zápisy z pokusů (hypotéza – průběh – závěr).
- **Velké projekty:** Výstupy z dlouhodobých témat (např. model Sluneční soustavy, herbář valašských bylin, rodokmen).
- **Digitální stopy bádání:** Fotodokumentace, digitální mapy nebo prezentace o vybraném ekosystému.
- **Reflexe „Velkých příběhů“:** Písemné nebo výtvarné vyjádření pocitů a myšlenek, které v žákovi zanechalo vyprávění o vzniku světa.

3. Hodnocení postojů a hodnot (Environmentální a sociální pilíř)

- **Péče o okolí:** Jak se žák stará o třídní prostředí, zahradu a jak přistupuje k třídění odpadu.
- **Respekt k jinakosti:** Jak žák vnímá odlišné kultury a náboženství (v rámci multikulturní výchovy).
- **Zodpovědnost:** Schopnost pracovat v týmu a převzít roli za společný výsledek projektu.

4. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- **Alternativní výstupy:** Žák s potížemi v psaném projevu může výstup doložit modelem, myšlenkovou mapou nebo ústní obhajobou svého portfolia.
- **Názornost:** Hodnocení se opírá o práci s konkrétním materiálem, nikoliv o abstraktní definice.
- **Individuální tempo:** Žák má právo na delší časový úsek k prozkoumání tématu a dokončení badatelského úkolu.

5. Sebehodnocení (Klíč k autonomii)

Na konci každého cyklu (týden/měsíc) žák odpovídá na otázky:

- „Který z Velkých příběhů mě nejvíce zaujal a proč?“
- „Jaký objev jsem tento měsíc učinil?“
- „Jak moje bádání pomohlo týmu/třídě?“

17.5 INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět vychází ze vzdělávací oblasti Informatika. Cílem není pouze ovládnutí softwaru, ale porozumění principům, jak fungují digitální systémy. Informatika učí žáky řešit problémy, hledat postupy a bezpečně se orientovat v informačním světě. Předmět klade důraz na aktivní tvorbu a modelování spíše než na pouhou konzumaci digitálního obsahu.

Hlavní cíle vzdělávání:

- Rozvoj informatického myšlení (rozklad problému na podproblémy, hledání vzorů a abstrakce).
- Porozumění algoritmizaci a základům programování prostřednictvím vizuálních blokových jazyků.
- Práce s daty a informacemi (jejich kódování, modelování, ukládání a interpretace).
- Bezpečné, odpovědné a etické využívání digitálních technologií (digitální well-being a prevence rizik).

Obsahové, časové a organizační vymezení

Informatika je vyučována jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku, nicméně její výstupy jsou integrovány napříč všemi předměty v rámci rozvoje digitálních kompetencí. V nižších ročnících probíhá příprava formou logických a orientačních her.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Týdenní dotace	-	-	-	1	1

Organizační poznámka:

V 1.–3. ročníku probíhá příprava formou **"unplugged" aktivit** (informatika bez počítače) v rámci Matematiky a Kosmické výchovy (logické hry, orientace v mřížce, posloupnosti).

Metodické pilíře:

- **Unplugged Informatika:** Rozvoj logiky pomocí her, kartiček, korálků a pohybu bez použití digitálních zařízení.
- **Blokové programování:** Využití vizuálních programovacích jazyků, které eliminují chyby v syntaxi a zaměřují se na logiku.
- **Robotika:** Práce s programovatelnými roboty, která poskytuje okamžitou fyzickou zpětnou vazbu na vytvořený kód.
- **Konstruktivismus:** Žák si své znalosti buduje skrze tvorbu vlastních projektů a objevování principů.

INFORMATIKA – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A KOMPETENCE

Informatika v naší škole rozvíjí schopnost žáků analyzovat problémy, hledat logická řešení a zodpovědně se pohybovat v informační společnosti. Klademe důraz na vyváženost mezi digitálním a reálným světem a na etický rozměr využívání technologií.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A GRAMOTNOSTI

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Digitální wellbeing a seberegulace:** Žáci se učí vědomě řídit svůj čas u technologií. Diskutujeme o dopadech modrého světla a o důležitosti „offline“ aktivit pro duševní zdraví. Práce s chybou v kódu (debugging) posiluje trpělivost a odolnost vůči frustraci.
- **Kooperace skrze Pair Programming:** Programování ve dvojicích vede žáky k respektování názoru druhého, ke společnému hledání optimální cesty a k rozvoji srozumitelné komunikace při vysvětlování logických postupů.

2. Mediální výchova (MeV) a datová gramotnost

- **Kritická analýza:** V éře umělé inteligence učíme žáky ověřovat zdroje informací a rozpoznávat manipulativní techniky. Žáci chápou, jak algoritmy vytvářejí informační bubliny.
- **Etika a autorská práva:** Při tvorbě digitálního obsahu žáci respektují pravidla sdílení a učí se chránit soukromí své i ostatních (netiketa).

3. Environmentální výchova (EV)

- **Materiální stopa technologií:** Rozkrýváme životní cyklus hardwaru – od těžby surovin až po problematiku elektroodpadu. Podporujeme myšlenku udržitelnosti a opravitelnosti zařízení.
- **Energetika datového světa:** Žáci si uvědomují, že každé vyhledávání a uložení dat v cloudu spotřebovává energii. Hledáme cesty, jak technologie využít k ochraně přírody.

4. Multikulturní výchova (MkV) a globální souvislosti

- **Technologie bez bariér:** Zkoumáme asistivní technologie, které pomáhají lidem s handicapem nebo odstraňují jazykové bariéry (automatické překlady).
- **Standardy jako univerzální jazyk:** Informatika ukazuje, že kód a data jsou globálním prostředkem komunikace, který umožňuje spolupráci lidí z celého světa bez ohledu na jejich původ.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE (KOMPETENCE)

1. Kompetence k řešení problémů (Informatické myšlení)

- **Dekompozice a abstrakce:** Žáci se učí rozkládat komplexní úlohy na menší, řešitelné kroky. Odstraňují nepodstatné detaily, aby našli obecné řešení použitelné pro podobné problémy.
- **Algoritmizace:** Vytváření a testování postupů, rozvíjí logické a strukturované myšlení.

2. Kompetence digitální

- **Ovládání digitálních zařízení:** Žák si vybírá vhodný nástroj pro konkrétní činnost (tablet, robot, senzor) a rozumí jeho funkci.
- **Bezpečnost:** Automatické uplatňování pravidel bezpečné komunikace, tvorba silných hesel a ochrana identity v digitálním prostoru.

3. Kompetence k učení a autonomie

- **Sebeřízené učení:** Žáci využívají digitální zdroje a tutoriály k osvojení nových dovedností. V rámci týdenních plánů si volí obtížnost úkolů v programovacích prostředích.

TABULKA PROPOJENÍ INFORMATIKY

Téma informatiky	Integrované PT / Gramotnost	Konkrétní aktivita (1. stupeň)
Algoritmizace a programování	OSV, Matematická gramotnost	„Živý robot“: Žák tvoří instrukce pro spolužáka, který prochází bludištěm. Nácvik přesnosti vyjadřování a konstruktivní zpětné vazby.
Data, informace a modelování	MeV, EV	„Školní odpad v číslech“: Sběr dat o tříděném odpadu, jejich vložení do tabulky a tvorba grafu. Interpretace toho, co data říkají o naší ekologii.
Informační systémy a sítě	VMEGS, MeV	„Cesta e-mailu“: Simulace toho, jak se zpráva dostane z Rokytnice na druhý konec světa. Pochopení principu globální propojenosti.
Digitální technologie	EV, MkV	„Příběh mého tabletu“: Kreslení časové osy od těžby lithia po recyklační dvůr. Diskuze o etice výroby a dopadu na životní prostředí.
Digitální identita a bezpečnost	OSV, Mediální gramotnost	„Moje digitální stopa“: Reflexe toho, co o mně internet ví. Tvorba avatarů místo reálných fotek pro ochranu soukromí.

Výchovně vzdělávací strategie (VVS) – Informatika

Informatiku vnímáme jako "nové čtení a psaní". Nejde nám o ovládání konkrétních programů, ale o rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení jako nástroje pro život.

1. Kompetence k učení (Algoritmizace jako cesta k řádu)

- **Od konkrétního k abstraktnímu:** Žáci se učí principy programování nejprve skrze vlastní pohyb (hry na roboty) a manipulativní pomůcky, až poté přecházejí k obrazovce.
- **Práce s chybou (Debugging):** Chybu v kódu či postupu vnímáme jako klíčový učební moment. Žáci se učí systematicky hledat příčinu nefunkčnosti, čímž si budují odolnost a logické postupy při učení.
- **Sebeřízené učení:** Žáci využívají interaktivní tutoriály, které jim umožňují postupovat vlastním tempem a volit si úroveň náročnosti úkolů.

2. Kompetence k řešení problémů (Dekompozice a design)

- **Dekompozice složitosti:** Učíme žáky rozkládat velké problémy na malé, zvládnutelné kroky. Tento princip aplikujeme i na běžné životní situace.
- **Vzory a abstrakce:** Žáci hledají v problémech podobnosti. Pokud už umí naprogramovat čtverec, učí se, jak tento princip (vzor) využít pro kresbu osmiúhelníku nebo vločky.
- **Inovace v Rokytnici:** Žáci navrhnou technologická řešení pro zlepšení života ve škole či obci (např. návrh 3D modelu informační tabule pro místní naučnou stezku).

3. Kompetence komunikativní (Digitální stopa a srozumitelnost)

- **Předávání instrukcí:** Žáci se učí formulovat přesné a jednoznačné pokyny. Chápu rozdíl mezi lidskou řečí, která je plná kontextu, a strohým jazykem počítačových příkazů.
- **Tvorba digitálního obsahu:** Žáci se neučí jen „konzumovat“, ale tvořit. Vytvářejí multimodální výstupy (spojení textu, obrázku a zvuku) pro prezentaci svých objevů z Kosmické výchovy.
- **Zodpovědná komunikace:** Prakticky si zkusíme pravidla slušné komunikace v online prostředí.

4. Kompetence digitální (Pochopení principů technologií)

- **Struktura dat a informací:** Žáci zkoumají, jak lze digitalizovat svět.
- **Kybernetická hygiena:** Aktivně pracujeme s pojmy jako silné heslo, soukromí na síti a digitální wellness (rovnováha mezi časem u obrazovky a venku v přírodě Rokytnice).
- **Umělá inteligence jako pomocník:** Seznamujeme žáky s principy AI na jednoduchých příkladech a vedeme je ke kritickému zamyšlení, v čem je člověk nenahraditelný.

5. Kompetence sociální a personální (Týmový vývoj a bezpečnost)

- **Párové programování:** Žáci pracují ve dvojicích u jednoho zařízení (role „řidiče“ a „navigátora“). Tato strategie rozvíjí empatii, trpělivost a schopnost vysvětlit svůj myšlenkový proces.
- **Sdílená zodpovědnost:** Při tvorbě třídního projektu (např. digitální mapa historie Rokytnice) má každý žák svou roli (sběratel dat, grafik, programátor), což učí odpovědnosti za společný výsledek.
- **Prevence rizik:** Budujeme bezpečné prostředí, kde se žáci nebojí svěřit s negativní zkušeností z internetu (kyberšikana, nevhodný obsah).

6. Kompetence občanské (Etika a udržitelnost technologií)

- **Ekologický aspekt technologií:** Diskutujeme o životním cyklu elektroniky a o energetické náročnosti datových center.
- **Inkluzivní design:** Vedeme žáky k zamyšlení, jak technologie pomáhají lidem se znevýhodněním a jak vytvářet digitální obsah přístupný všem.
- **Digitální občanství:** Žáci chápou, že digitální prostor je veřejným místem, kde platí stejná práva a povinnosti jako na náměstí v Rokytnici.

Rozpis učiva a výstupů (Vzdělávací obsah)

Ročník	Tematický okruh	Konkrétní učivo (Obsah)	Očekávaný výstup (Žák...)	Klíčové kompetence
1.–3.	Algoritmizace	Orientace v mřížce, posloupnost kroků, hledání chyb, binární kódování hrou.	Sestaví jednoduchý návod; najde a opraví chybu v postupu; zakóduje obrázek do mřížky.	K řešení problémů, k učení
4.	Data a systémy	Soubor a složka, vyhledávání informací, digitální identita, základy grafiky.	Uspořádá data do složek; najde informaci na internetu; ovládá periferie zařízení.	Digitální, komunikativní
5.	Modelování a robotika	Blokové programování, cykly, ovládání robota, kyberbezpečnost.	Naprogramuje pohyb robota; chápe princip opakování (cyklus); chrání své soukromí na síti.	K řešení problémů, digitální

Očekávané výstupy na konci 5. ročníku (2. období)

Oblast	Očekávaný výstup (Žák na konci 5. ročníku...)
Data a modelování	Kóduje a dekóduje data (např. binární soustava hrou); vyjádří informaci pomocí schématu či tabulky; chápe rozdíl mezi daty a informací.
Algoritmizace	Sestaví a otestuje algoritmus pro řešení úkolu; v blokovém editoru vytvoří program obsahující sekvenci a cyklus; ovládá jednoduchého robota.
Technologie a systémy	Samostatně ovládá digitální zařízení a periferie; efektivně spravuje soubory; kriticky posuzuje věrohodnost informací na internetu.
Bezpečnost a etika	Chrání osobní data a hesla; rozpozná kyberšikanu a ví, jak se bránit; dodržuje netiketu; chápe dopad technologií na zdraví.

Výchovně vzdělávací strategie (Metody a hodnocení)**Metody hodnocení v Informatice**

- **Projektové hodnocení:** Žák je hodnocen za funkčnost výsledného produktu.
- **Analýza chyby (Debugging):** Oceňujeme schopnost žáka najít a opravit chybu v postupu, což je klíčová informatická dovednost.
- **Digitální portfolio:** Archivace projektů, která dokumentuje růst digitálních dovedností.

Specifikace pro žáky se SVP a Montessori principy

- **Hmatová podpora:** Využití fyzických tlačítek na robotech pro žáky, kteří potřebují konkrétní oporu pro pochopení abstraktních příkazů.
- **Asistenční technologie:** Individuální nastavení prostředí (zvětšení písma, čtecí nástroje) pro zajištění rovného přístupu k technologiím.
- **Montessori propojení:**
 - **Izolace vlastnosti:** Při učení programování se zaměřujeme na jeden prvek (např. pouze cyklus), dokud není plně integrován.
 - **Materiály:** Karty s šipkami pro tvorbu algoritmů na koberci, binární korálky pro kódování jména.
 - **Svoboda volby:** Výběr softwarového nástroje pro splnění cíle.

Digitální kompetence a CLIL

Informatika je v roce 2026 hlavním nosičem anglické terminologie v praxi:

- **Programovací příkazy:** Start, Run, Repeat, If-Then, Loop, Wait.
- **Technické pojmy:** File, Folder, Save, Upload, Hardware, Software.
- **Bezpečnostní termíny:** Spam, Phishing, Virus, Firewall, Password.

Mezipředmětové vztahy

- **Matematika:** Logika, souřadnicová síť, proměnné, statistika v tabulkách.
- **Kosmická výchova:** Modelování přírodních procesů, práce s digitální mapou, prezentace výsledků bádání.
- **Umění:** Digitální tvorba, estetika uživatelského rozhraní, střih zvuku a videa.

HODNOCENÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU INFORMATIKA

V rámci nového pojetí informatiky nehodnotíme "rychlost psaní na klávesnici", ale proces, jakým žák dospěje k řešení. Formativní hodnocení poskytuje žákovi zpětnou vazbu o jeho schopnosti analyzovat data, navrhovat algoritmy a kriticky přistupovat k digitálnímu obsahu.

1. Kritéria dosahování výstupů

Slovní hodnocení reflektuje rozvoj klíčových informatických kompetencí: algoritmizace, kódování, modelování a bezpečnost.

Kvalitativní stupeň	Charakteristika výkonu (Slovní ekvivalent)
Vynikající	Žák samostatně rozkládá složité problémy na podproblémy (dekompozice). Tvořivě navrhuje efektivní algoritmy, v kódu (blokovém) se orientuje a dokáže v něm opravovat chyby. Kriticky hodnotí rizika online světa a aktivně chrání svou digitální identitu.
Velmi dobrý	Žák úspěšně řeší zadané algoritmické úlohy. Dokáže pracovat s daty (třídění, grafy) a využívá digitální nástroje k tvorbě smysluplného obsahu. Chápe základy bezpečného chování na internetu a aplikuje je v praxi.
Dobrý	Žák naplňuje základní výstupy s občasnou dopomocí nebo s využitím návodných schémat. V programování postupuje metodou pokus-omyl, základní pojmy aplikuje s jistou mírou kolísavosti. Potřebuje vedení při práci s digitální bezpečností.
Základní	Žák dosahuje minimální úrovně očekávaných výstupů. Technické a logické operace provádí pouze podle podrobného postupu. Porozumění principům digitálního světa je na povrchové úrovni, vyžaduje individuální asistenci a modifikaci úkolů.
Nedostatečný	Žák ani s podporou učitele a zjednodušeným zadáním neprojevuje schopnost logického postupu. Nerespektuje pravidla bezpečnosti v digitálním prostředí a nevyužívá nabízené strategie k vyřešení úkolu.

2. Formy dokládání výsledků učení (Digitální portfolio)

Důkazem o učení v informatice je funkční výsledek a popsání procesu jeho vzniku:

- **Programátorské projekty:** Odkazy na vytvořené animace, hry nebo příběhy.
- **Důkazy ladění:** Krátké záznamy o tom, "proč mi kód nefungoval a jak jsem to opravil".
- **Datové výstupy:** Tabulky, grafy nebo digitální mapy vytvořené v rámci projektů Kosmické výchovy.
- **Screen-casting:** Krátká videa, kde žák komentuje svůj postup při řešení logického problému na obrazovce.

3. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- **Unplugged activity:** Žák s potížemi v jemné motorice nebo s poruchou pozornosti může doložit své informatické myšlení pomocí analogových her.
- **Asistivní technologie:** Používání předčítání textu, vizuálních ikon místo textových příkazů nebo upravených ovladačů je hodnoceno jako legitimní cesta k cíli.
- **Důraz na logiku, ne na syntaxi:** Nehodnotíme překlepy, ale správnost myšlenkového postupu.

4. Sebehodnocení a digitální wellbeing

Součástí hodnocení je schopnost žáka reflektovat svůj vztah k technologiím:

- „Dokážu poznat, kdy už u počítače sedím příliš dlouho?“
- „Vím, komu říct, když na mě na internetu někdo mluví ošklivě?“
- „Jak jsem se cítil, když se mi podařilo 'rozchodit' složitý kód?“

5. Vrstevnické hodnocení

V informatice využíváme metodu testování: Žáci si navzájem zkoušejí své programy a poskytují si zpětnou vazbu formou "Sendviče" (Co funguje – Co by šlo zlepšit – Co se mi na tom líbí).

17.6 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Hudební výchova (HV) směřuje k rozvoji estetického vnímání, muzikálnosti a vyjadřování emocí skrze zvuk. Klademe důraz na prožitkové učení a aktivní zapojení žáka do hudebních procesů. Hudba není vnímána jen jako předmět k učení, ale jako nástroj osobního rozvoje, relaxace a budování kulturní identity.

Hlavní cíle vzdělávání:

- Rozvoj pěveckých, instrumentálních, pohybových a poslechových dovedností.
- Využití hudby jako prostředku pro psychohygienu, relaxaci a sociální soudržnost.
- Poznávání kulturního dědictví se zvláštním zřetelem na regionální specifika **Valaška**.
- Využití digitálních technologií pro kreativní hudební tvorbu, záznam a experimentování se zvukem.

Obsahové, časové a organizační vymezení

HV probíhá v heterogenních skupinách, což přirozeně podporuje sborový zpěv, společnou rytmizaci a vzájemné učení (starší pomáhají mladším při hře na nástroje).

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Týdenní dotace	1	1	1	1	1

Metodické pilíře:

- **Orffův instrumentář:** Aktivní hra na rytmické a melodické nástroje dostupná každému dítěti bez ohledu na stupeň technické dovednosti.
- **Prožitkový poslech:** Využití dramatických a výtvarných prvků k vyjádření emocí z poslouchané hudby.
- **Lidové tradice:** Integrace valašského folklóru (písňe, tance, zvykosloví) do běžných hodin.
- **Hudební technologie:** Práce se zvukovými editory a aplikacemi pro skládání hudby v rámci digitální transformace vzdělávání.

HUDEBNÍ VÝCHOVA – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A KOMPETENCE

Hudební výchova slouží jako most mezi emocemi, komunitou a kulturou. Využíváme ji jako nástroj pro budování **wellbeingu**, rozvoj kreativity a propojování s „Velkými příběhy“ kosmické výchovy.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A GRAMOTNOSTI

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Emoční inteligence a seberegulace:** Žáci se učí identifikovat emoce v hudbě i v sobě samých. Hudbu využíváme k vědomé relaxaci, ventilaci napětí i k navození hlubokého soustředění při práci (tzv. "muzika k práci").
- **Sociální dovednosti:** Společné muzicírování v kruhu vyžaduje disciplínu, aktivní naslouchání ostatním a schopnost podřídit své individuální vyjádření zájmu celku. Veřejná vystoupení pomáhají žákům překonávat trému a budovat zdravou sebedůvěru.

2. Multikulturní výchova (MkV) a Globální souvislosti (VMEGS)

- **Hudba jako univerzální jazyk:** Sledujeme, jak se hudební styly vyvinuly z prolnutí vlivů různých kontinentů. Zpěvem písní v cizích jazycích a hrou na nástroje jiných kultur, bouráme bariéry a pěstujeme úctu k odlišnosti.
- **Evropské dědictví:** Žáci poznávají díla velkých evropských skladatelů jako společný kulturní základ a učí se vnímat hudbu jako historické svědectví o proměnách společnosti.

3. Environmentální výchova (EV)

- **Akustická ekologie:** V rámci kosmické výchovy žáci analyzují zvukovou krajinu Rokytnice (zvuky vody, větru, ptáků). Rozvíjejí citlivost k hlukovému znečištění a chápou ticho a přirozený zvuk jako hodnotu, kterou je třeba chránit.
- **Upcycling a kreativita:** Výroba vlastních nástrojů z přírodnin nebo recyklovaných materiálů propojuje hudbu s manuální zručností a ekologickým myšlením (princip "vdechnout odpadu nový život").

4. Mediální výchova (MeV) a digitální kompetence

- **Kritický poslech:** Diskutujeme o roli hudby v médiích (reklama, film) a o tom, jak zvuk ovlivňuje naše nákupní chování a náladu. Žáci se učí odhalovat "citové programování" skrze hudební podkres.
- **Digitální tvorba a etika:** Při práci s hudebními aplikacemi žáci řeší autorská práva a licenci. Učí se, jak zodpovědně tvořit a sdílet svůj zvukový obraz v digitálním prostoru.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE (KOMPETENCE)

1. Kompetence komunikativní

- **Nonverbální komunikace:** Žáci se učí vyjadřovat myšlenky a pocity beze slov – skrze rytmus, melodii a pohyb. Rozvíjejí schopnost "číst" hudební sdělení ostatních a adekvátně na ně reagovat (např. při hudební improvizaci).

2. Kompetence sociální a personální

- **Demokracie v orchestru:** Při společné hře má každý hlas svou důležitost. Žáci se učí zodpovědnosti za svůj díl práce a prožívají synergii, kdy celek je víc než součet jeho částí.

3. Kompetence k učení

- **Smyslový prožitek:** V souladu s Montessori pedagogikou využíváme propojování tónů s barvami, tvary či pohybem. Žáci si "osahávají" hudební teorii skrze konkrétní zkušenost (např. chůze po lince při vnímání rytmu).

4. Kompetence digitální

- **Technologie jako nástroj tvorby:** Žáci využívají tablety a jednoduchý software pro nahrávání, editaci a komponování vlastních skladeb. Chápu rozdíl mezi živým zvukem a jeho digitální reprezentací.

TABULKA PROPOJENÍ HV S OBLASTMI ROZVOJE

Hudební aktivita	Průřezové téma	Cíl aktivity
Lidová píseň Valašska	VMEGS, OSV	Budování regionální identity a uvědomění si vlastních kulturních kořenů.
Bubnování v kruhu (Drum Circle)	OSV, MkV	Rozvoj nonverbální komunikace, tolerance k rytmu druhých a skupinové synchronizace.
Hudební ilustrace k „Velkým příběhům“	EV, OSV	Vyjádření vztahu k vesmíru, vzniku života a přírodě pomocí zvukových ploch a nástrojů.
Digitální kompozice (aplikace)	MeV, OSV	Seznámení se s principy digitálního šíření hudby, autorskými právy a kreativním sebevyjádřením.
Výroba nástrojů z odpadu	EV, Pracovní činnosti	Praktické pochopení recyklace a zkoumání fyzikálních vlastností zvuků různých materiálů.

Výchovně vzdělávací strategie (VVS) – Hudební výchova

Hudbu vnímáme jako univerzální jazyk lidstva a přirozený projev řádu světa. Naším cílem není jen technické zvládnutí zpěvu, ale rozvoj vnímavosti, harmonie a schopnosti vyjádřit své vnitřní prožitky.

1. Kompetence k učení (Hudba jako řád a matematika)

- **Objevování zákonitostí:** Žáci zkoumají vztah mezi matematikou a hudbou (rytmus jako dělení celku, výška tónu jako fyzikální jev). Využíváme vizuální zápis rytmu (např. rytmické karty, délka předmětů), který předchází klasické notaci.
- **Sluchová analýza:** Vedeme žáky k aktivnímu naslouchání zvukům okolí i ticha (ticho jako základ hudby). Žáci se učí rozlišovat barvu zvuku, dynamiku a tempo jako základní stavební kameny díla.
- **Práce s tónovými zvonky:** (V souladu s Montessori) Žáci skrze manipulaci s materiálem (zvonky, ladičky) samostatně objevují hudební stupnici a trénují sluchovou paměť.

2. Kompetence k řešení problémů (Improvizace a experiment)

- **Instrumentální experiment:** Žáci řeší úkoly typu „Jak vyjádřit zvukem bouři nebo růst květiny?“. Hledají vhodné nástroje a techniky hry (Orffův instrumentář), aby dosáhli zamýšleného efektu.
- **Vlastní partitura:** Žáci vytvářejí grafické partitury (obrázkové zápisy hudby), které následně interpretují. Řeší tak problém, jak přenést zvukovou představu do vizuální podoby a naopak.
- **Hudební hádanky:** Využíváme sluchové pexeso a doplňování rytmických řad, což stimuluje logické myšlení a pozornost.

3. Kompetence komunikativní (Emoce a společný hlas)

- **Neverbální vyjádření:** Vedeme žáky k tomu, aby skrze hudbu a pohyb vyjadřovali nálady a emoce, které neumí pojmenovat slovy.
- **Sborový zpěv a souhra:** Společným zpěvem a hrou v orchestru se žáci učí vzájemnému naslouchání. Komunikace zde probíhá skrze rytmus a dynamiku – žák musí reagovat na signály ostatních.
- **Interpretace příběhu:** Hudbu propojujeme s „Velkými příběhy“. Žáci hudebně ilustrují vyprávění o vzniku vesmíru či historii lidstva, čímž propojují slovo se zvukem.

4. Kompetence digitální (Hudební laboratoř)

- **Digitální kompozice:** Využíváme jednoduché aplikace k experimentování s vrstvením zvuků a tvorbě vlastních smyček.
- **Záznam a analýza:** Žáci si nahrávají vlastní hudební pokusy na digitální zařízení a následně je kriticky hodnotí (co se povedlo, co lze zlepšit).
- **Virtuální koncertní síně:** Digitální technologie využíváme k návštěvě světových operních domů nebo k pozorování vizualizace zvuku (jak vypadá zvuková vlna v digitálním prostředí).

5. Kompetence sociální a personální (Harmonie v týmu)

- **Respekt k projevu druhých:** V komunitním kruhu vytváříme bezpečné prostředí pro individuální projev (sólový zpěv, tanec). Žáci se učí oceňovat odvahu a originalitu spolužáků.
- **Dělbba rolí v souboru:** Při nácviu skladeb si žáci rozdělují role (rytmičtí hráči, melodická sekce, dirigent). Uvědomují si, že každý hlas je důležitý pro celkovou harmonii díla.
- **Relaxace a duševní zdraví:** Využíváme hudbu jako nástroj pro uklidnění, relaxaci a hygienu mysli po náročných intelektuálních aktivitách.

6. Kompetence občanské (Písně domova i světa)

- **Regionální kořeny:** Aktivně pěstujeme vztah k lidové písni Valašska a tradicím Rokytnice (např. koledování, lidové tance). Žáci poznávají místní kulturní dědictví jako součást své identity.
- **Multikulturní dialog:** Seznamujeme se s hudbou různých kultur a etnik. Skrze rytmy Afriky nebo lidové písně jiných národů budujeme toleranci a pochopení pro odlišnost.
- **Kultura jako hodnota:** Vedeme žáky k úctě k uměleckým hodnotám a k pravidlům společenského chování při návštěvě kulturních akcí v obci i mimo ni.

Rozpis učiva a výstupů (Vzdělávací obsah)

Ročník	Tematický okruh	Konkrétní učivo (Obsah)	Očekávaný výstup (Žák...)	Klíčové kompetence
1.–2.	Hlas a rytmus	Dechová cvičení, hygiena hlasu, lidové písně, rytmizace říkadel, Orffovy nástroje.	Zpívá v souladu s ostatními; udrží rytmus při hře na tělo; rozliší zvuk a ticho.	Sociální a personální, komunikativní
3.	Příběhy v hudbě	Orientace v notovém zápisu (základy), dynamika a tempo, hudební hádanky.	Interpretuje náladu skladby; pozná vybrané hudební nástroje; přečte jednoduchý rytmičtý zápis.	K učení, kulturní
4.	Hudební formy	Píseň, kánon, hymna ČR, stavba orchestru, digitální zvukové stopy.	Zpívá kánon; pozná hymnu a rozumí jejímu významu; experimentuje se zvukovými efekty.	Digitální, občanské
5.	Kulturní kontext	Významní skladatelé, regionální folklór, tvorba jednoduchého hudebního projektu.	Prezentuje regionální píseň; vytvoří krátkou digitální skladbu; vyjádří hudbu pohybem.	Kulturní, digitální, pracovní

Očekávané výstupy na konci 5. ročníku (2. období)

Oblast	Očekávaný výstup (Žák na konci 5. ročníku...)
Vokální činnosti	Zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně v jednozpěvu i kánonu; ovládá základy dechové techniky a hlasové hygieny.
Instrumentální činnosti	Doprovází zpěv hrou na rytmické a jednoduché melodické nástroje (např. flétna, zvonkohra); tvoří jednoduché instrumentální doprovody.
Hudebně pohybové	Vyjádří metrum, rytmus a náladu skladby tancem či pohybem; ovládá základní kroky vybraných lidových tanců Valaška.
Poslech a reflexe	Pozná nástroje symfonického orchestru; rozliší základní hudební žánry; slovně popíše pocity, které v něm hudba vyvolává.
Digitální tvorba	Využívá jednoduchý digitální nástroj (aplikaci) pro tvorbu, úpravu a sdílení vlastní zvukové stopy nebo doprovodu.

Výchovně vzdělávací strategie (Metody a hodnocení)**Práce s chybou a hodnocení**

- **Absence strachu:** V HV je chyba v intonaci vnímána jako fáze vývoje sluchu. Hlavním kritériem je snaha a zapojení.
- **Portfólio nahrávek:** Žáci si mohou ukládat své digitální skladby nebo nahrávky třídního sboru pro sledování pokroku v čase.
- **Zpětná vazba:** Hodnocení je zaměřeno na radost z hudebního projevu a schopnost spolupracovat v souboru (ladění s ostatními).

Specifikace pro žáky se SVP a Montessori principy

- **Multisenzorika:** Propojení sluchu s hmatem (vibrace nástrojů) a zrakem (barevný notopis – např. Boomwhackers).
- **Montessori hudební zvonky:** Jedinečný materiál pro rozvoj sluchového rozlišování výšky tónů (od konkrétního ke konceptu noty).
- **Svoboda volby:** Žák si může vybrat nástroj pro doprovod písně nebo téma pro vlastní poslechový referát.

Digitální kompetence a CLIL

- **Digitální tvorba:** Používání tabletů k tvorbě smyček a digitálních partitur.
- **Informatika v hudbě:** Pochopení zvukové vlny jako digitálního data (propojení s Informatikou).
- **CLIL:** Anglická terminologie v hudební teorii (Piano, Forte, Tempo, Rhythm) a poslech cizojazyčných písní pro rozvoj výslovnosti.

Psychohygiena a well-being

- Zařazování relaxačních poslechů na začátku nebo konci bloku.
- Využití hudby jako nástroje pro uvolnění napětí a vyjádření emocí, které jsou slovy těžko uchopitelné.

HODNOCENÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA

V rámci nového pojetí HV nehodnotíme "talent" nebo "dokonalý pěvecký hlas", ale proces, jakým žák hudbu vnímá, interpretuje a tvoří. Formativní hodnocení poskytuje žákovi zpětnou vazbu o jeho schopnosti pracovat s rytmem, melodií, barvou zvuku a kriticky reflektovat hudební produkci v moderním světě.

1. Kritéria dosahování výstupů

Slovní hodnocení reflektuje rozvoj klíčových hudebních kompetencí: **interpretace, tvorba, reflexe a práce s technologiemi.**

Kvalitativní stupeň	Charakteristika výkonu (Slovní ekvivalent)
Vynikající	Žák tvořivě pracuje s hudebním materiálem, samostatně improvizuje a komponuje jednoduché celky. Využívá hudbu k vyjádření emocí. Dokáže analyzovat skladbu a navrhnout vlastní úpravu. Suverénně ovládá hudební technologie a chápe autorská práva v hudbě.
Velmi dobrý	Žák se aktivně zapojuje do vokálních i instrumentálních činností. Úspěšně realizuje rytmický doprovod a zapojuje se do společné tvorby. Rozpozná základní hudební žánry a principy. Dokáže efektivně využít digitální nástroje k záznamu nebo úpravě zvuku.
Dobrý	Žák naplňuje výstupy s občasnou dopomocí (např. udržení rytmu s metronomem). V interpretaci je méně jistý, ale projevuje snahu o porozumění hudebnímu sdělení. Digitální nástroje používá podle návodu k základním úkonům.
Základní	Žák dosahuje minimální úrovně výstupů. Zapojuje se do kolektivních aktivit převážně pasivně nebo na základě přesného vedení. Hudební pojmy chápe povrchně a vyžaduje individuální asistenci při práci se zvukem i nástrojem.
Nedostatečný	Žák ani s podporou neprojevuje zájem o hudební aktivity. Nerespektuje pravidla společné tvorby (naslouchání druhým) a odmítá využívat nabízené strategie pro rozvoj vnímání rytmu a melodie.

HODNOCENÍ V HUDEBNÍ VÝCHOVĚ

V předmětu Hudební výchova uplatňujeme **formativní hodnocení** s důrazem na:

- **Individuální pokrok:** Nehodnotíme míru talentu, ale míru odvahy se zapojit, zkoušet nové věci a rozvíjet své dovednosti.
- **Reflexi zážitku:** Žák dokáže popsat, co v něm hudba vyvolává a jakou strategii zvolil při tvorbě nebo nácviku.
- **Přínos pro skupinu:** Sledujeme, jak žák přispívá k harmonii společného muzicírování (aktivní naslouchání, podpora spolužáků).

2. Formy dokládání výsledků učení (Audio/Video portfolio)

Důkazem o učení v HV je zvukový/vizuální artefakt a reflexe jeho vzniku:

- **Autorské projekty:** Odkazy na vytvořené smyčky, jednoduché skladby v digitálních programech nebo vlastní texty písní.
- **Záznamy zkoušek (Rehearsal logs):** Video/audio nahrávka nácviku skladby, kde žák popíše: „Tady mi rytmus nešel, tak jsem ho zkusil vytleskat zpomaleně.“
- **Grafické partitury:** Výtvarné zpracování poslechu skladby nebo vlastní notace nehudebních zvuků.
- **Kurátorství:** Tvorba tematických playlistů s odůvodněním výběru skladeb vzhledem ke zvolené emoci či historickému kontextu.

3. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- **Multisenzorický přístup:** Žák s poruchou sluchu nebo motoriky může doložit vnímání rytmu skrze pohyb (tanec), vibrace nebo vizualizaci zvuku.
- **Zjednodušená notace:** Využívání barevných symbolů (např. Boomwhackers) nebo obrázkových schémat místo klasické notace.
- **Asistivní software:** Používání aplikací, které převádějí pohyb nebo klikání na harmonický zvuk, je považováno za legitimní formu zapojení.

4. Sebehodnocení a hudební wellbeing

Součástí hodnocení je reflexe vlivu hudby na psychiku žáka:

- „Jakou hudbu si pustím, když se potřebuji soustředit na učení?“
- „Cítil jsem se v bezpečí při společném bubnování v kruhu?“
- „Dokážu poznat, kdy je hlasitost hudby v mých sluchátkách už nebezpečná pro můj sluch?“

5. Vrstevnické hodnocení (Koncertní zpětná vazba)

Při prezentaci skupinových projektů využíváme metodu „Respektující recenze“: Žáci si navzájem poskytují zpětnou vazbu k výkonu pomocí systému:

- **Ocenění:** Co mě na vašem výkonu zaujalo/překvapilo?
- **Podnět:** Který prvek (dynamika, tempo) by šel vylepšit pro větší účinek?
- **Otázka:** Proč jste si vybrali právě tento nástroj/zvuk?

17.7 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Výtvarná výchova (VV) směřuje k rozvoji vizuální gramotnosti, estetického cítění a schopnosti sebevyjádření skrze různorodé materiály a techniky. Klademe důraz na propojování klasických výtvarných postupů s moderními digitálními technologiemi a na schopnost kriticky vnímat vizuální svět kolem nás. Výtvarná tvorba je chápána jako cesta k objevování vlastní identity i kulturního dědictví.

Hlavní cíle vzdělávání:

- Rozvoj tvořivosti, fantazie a schopnosti experimentovat s materiálem.
- Osvojení si výtvarných technik (kresba, malba, grafika, prostorová tvorba).
- Rozvoj schopnosti interpretovat umělecká díla a vizuální sdělení v médiích.
- Využití digitálních nástrojů pro tvorbu, úpravu obrazu a multimediální vyjádření.

Obsahové, časové a organizační vymezení

VV probíhá v integrovaných blocích, které umožňují plynulý proces od přípravy materiálu přes vlastní tvorbu až po závěrečnou reflexi a úklid prostředí.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Týdenní dotace	1	1	1	1	1

Metodické pilíře:

- **Prožitková tvorba:** Důraz je kladen na proces tvorby, nikoliv pouze na výsledný produkt.
- **Arteterapie (prvky):** Využití výtvarného vyjádření pro uvolnění napětí a posílení duševního zdraví (**well-being**).
- **Lidová řemesla:** Seznamování s tradicemi Valašska (práce s dřevem, textilem, modrotisk, lidová ornamentika).
- **Intermedia:** Propojování výtvarného umění s digitální fotografií, videem a animací.

Integrace průřezových témat do **Výtvarné výchovy** (VV) klade důraz na to, aby žák nebyl jen pasivním pozorovatelem krásy, ale aktivním tvůrcem, který rozumí vizuálním kódům dnešního světa a dokáže jimi komunikovat své postoje k celku světa.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A KOMPETENCE

Výtvarná tvorba je chápána jako cesta k sebevyjádření, bádání a propojování vnitřního světa žáka s vnější realitou. Skrze barvu, tvar a linii žáci reflektují poznatky z Kosmické výchovy a učí se kriticky nahlížet na vizuální svět kolem sebe.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A GRAMOTNOSTI

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Sebepoznání a vědomá přítomnost:** Výtvarná tvorba rozvíjí citlivost a trpělivost. Cvičení zaměřená na pozorování detailů v přírodě (např. struktura kůry stromů v okolí školy) slouží jako forma mindfulness – vedou k vnitřnímu klidu a soustředění.
- **Kreativní odvaha a práce s chybou:** V souladu s Montessori pedagogikou vnímáme chybu jako tvůrčí podnět. Žáci jsou povzbuzováni k experimentování s materiálem bez strachu z neúspěchu, což posiluje jejich flexibilitu a sebedůvěru.
- **Spolupráce na společném díle:** Velkoformátové instalace či společné mozaiky vyžadují schopnost domluvy, sdílení prostoru a respekt k rukopisu druhého.

2. Environmentální výchova (EV)

- **Land-art a etika materiálu:** Tvorba v krajině Rokytnice učí žáky pracovat s přírodními materiály s úctou k místu. Upcycling (tvorba z odpadových materiálů) prakticky ukazuje, jak lze dát starým věcem nový význam a estetickou hodnotu.
- **Vizuální ekologie:** Diskutujeme o vizuálním smogu v našem okolí a o tom, jak estetika prostředí (veřejný prostor, architektura) ovlivňuje naši psychiku a kvalitu života.

3. Mediální výchova (MeV) a vizuální gramotnost

- **Dekódování obrazu:** V éře digitálního obsahu učíme žáky dešifrovat sílu barev, kompozice a světla v reklamě a na sociálních sítích. Žáci se učí rozlišovat mezi skutečností a digitálně upravenou nebo AI generovanou realitou.
- **Autorská etika:** Při práci s fotografií a grafikou žáci řeší problematiku autorských práv a respektu k duševnímu vlastnictví v digitálním prostředí.

4. Multikulturní výchova (MkV) a Globální souvislosti (VMEGS)

- **Umění jako univerzální most:** Seznamujeme se s estetickými kánony různých etnik (např. japonská kaligrafie, aboriginské umění). Žáci objevují podobnost lidských potřeb vyjadřovat krásu napříč kontinenty.
- **Regionální identita:** Propojujeme tradiční lidové umění Valašska (např. modrotisk, lidová architektura) s globálními trendy v designu, čímž žáci nacházejí své kořeny v moderním světě.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE (KOMPETENCE)

Kompetence k řešení problémů

- **Konstrukční myšlení:** Při tvorbě 3D objektů žáci hledají cesty, jak zajistit stabilitu a funkčnost díla, čímž propojují výtvarné vidění s technickým uvažováním.
- **Experimentální bádání:** Žáci sami míchají barvy a zkoumají reakce materiálů, čímž rozvíjejí badatelský přístup k tvorbě.

Kompetence k učení

- **Smyslový rozvoj:** Výtvarná výchova je v Montessori škole postavena na rozvoji hmatu, zraku a jemné motoriky. Žáci se učí ovládat nástroje (štetce, rydla, grafické tablety) s narůstající precizností.

Kompetence digitální

- **Digitální tvorba:** Žáci využívají tablety k tvorbě animací, fotostory nebo digitálních kreseb. Chápou počítač jako jeden z mnoha nástrojů výtvarníka (vedle tužky či hlíny).
- **Kritický odstup od AI:** Žáci experimentují s generováním obrazů pomocí AI, aby pochopili technologii, ale zároveň reflektovali hodnotu autentického lidského prožitku.

TABULKA PROPOJENÍ VV S OBLASTMI ROZVOJE

Výtvarná oblast / Aktivita	Průřezové téma	Cíl aktivity v ZŠ Rokytnice
Kresba přírodních struktur	EV, OSV	Rozvoj soustředěného pozorování a úcty k mikrostrukturám přírody.
Recyklovaný objekt (Upcycling)	EV, OSV	Pochopení hodnoty zdroje a transformace odpadu v umělecký artefakt.
Digitální koláž a AI experiment	MeV	Zkoumání hranic mezi lidskou tvorbou a algoritmem, nácvik kritického myšlení.
Projekt „Maska a rituál“	Mkv	Porozumění významu masky v různých kulturách a její role v sebevyjádření.
Land-art v údolí Rokytnice	EV, OSV	Prožitek sounáležitosti s krajinou a tvorba pomíjivého díla v souladu s přírodou.

Výchovně vzdělávací strategie (VVS) – Výtvarná výchova

Výtvarnou výchovu chápeme jako způsob zkoumání světa skrze zrak a hmat. Navazujeme na „Velké příběhy“ Kosmické výchovy, které vizualizujeme, a využíváme přírodní i digitální materiály k vyjádření souvislostí mezi člověkem, přírodou a technikou.

1. Kompetence k učení (Vizuální bádání a řád)

- **Pozorování jako metoda:** Učíme žáky pozorně sledovat detaily v přírodě (struktura listu, tvary krystalů, barvy oblohy v Rokytnici). Tyto vjemy žáci zpracovávají do svých badatelských deníků formou skic a studií.
- **Práce s barvou a světlem:** Žáci experimentují s mícháním barev a vlivem světla na objekt. Využíváme Montessori barevné destičky k rozvoji jemného barvocitu a následně tyto znalosti aplikujeme v malbě.
- **Propojování poznatků:** Výtvarná tvorba slouží k ukotvení učiva z jiných předmětů (např. modelování buňky, kresba mapy hvězdné oblohy).

2. Kompetence k řešení problémů (Materiál a prostor)

- **Konstrukční výzvy:** Žáci řeší prostorové úlohy (např. „Postav model historické stavby Rokytnice z recyklovaných materiálů“). Musí zvažovat stabilitu, proporce a vlastnosti zvoleného materiálu.
- **Transformace myšlenky:** Vedeme žáky k tomu, aby hledali netradiční řešení – jak vyjádřit abstraktní pojem (např. „čas“ nebo „přátelství“) pomocí čáry, barvy či objektu.
- **Recyklace a Upcycling:** Při tvorbě dáváme přednost přírodninám a odpadovým materiálům, čímž učíme žáky vidět v „nepotřebném“ věci nový potenciál.

3. Kompetence komunikativní (Jazyk obrazu)

- **Vizuální interpretace:** Žáci se učí „číst“ umělecká díla i reklamy. Diskutujeme o tom, jak na nás působí barvy a kompozice a jakou zprávu nám autor sděluje.
- **Prezentace a obhajoba:** Každá práce je zakončena krátkou reflexí. Žák v komunitním kruhu vysvětluje svůj záměr, volbu techniky a co pro něj proces tvorby znamenal.
- **Společná výzdoba školy:** Žáci se podílejí na vizuální podobě školního prostředí, čímž komunikují hodnoty školy (např. společná tvorba velkoformátové „Časové osy lidstva“).

4. Kompetence digitální (Digitální ateliér)

- **Digitální kresba a fotografie:** Využíváme tablety k zachycení detailů v přírodě a jejich následné umělecké úpravě. Žáci se učí základy kompozice fotografie a úpravy obrazu.
- **Grafický design:** Žáci vytvářejí jednoduché grafické návrhy (např. logo své fiktivní expedice nebo plakát na školní jarmark v Rokytnici) s ohledem na čitelnost a estetiku.
- **Etika digitálního obrazu:** Diskutujeme o autorských právech a o tom, že digitální obraz může být snadno manipulovatelný (AI generování obrazů).

5. Kompetence sociální a personální (Spolupráce a sebevyjádření)

- **Týmová instalace (Land-art):** Realizujeme společné projekty v přírodě v okolí Rokytnice. Práce v terénu vyžaduje domluvu, dělbu práce a respekt k nápadům ostatních.
- **Relaxace tvorbou:** Výtvarný proces využíváme jako nástroj pro zklidnění, soustředění (flow) a bezpečné uvolnění vnitřního napětí.
- **Kritika s respektem:** Učíme se poskytovat a přijímat zpětnou vazbu k dílům tak, aby nebyla zraňující, ale podnětná pro další tvorbu.

6. Kompetence občanské (Kulturní dědictví a ekologie)

- **Regionální umění a řemesla:** Seznamujeme se s lidovým uměním Valašska (např. modrotisk, práce se dřevem). Navštěvujeme místní tvůrce, čímž budujeme hrdost na regionální kulturu.
- **Ekologická stopa umění:** Přemýšlíme o dopadu výtvarných materiálů na životní prostředí. Upřednostňujeme ekologicky šetrné barvy a přírodní pigmenty (hlinky, šťávy z rostlin).
- **Galerijní animace:** Pravidelně navštěvujeme galerie a výstavy, čímž pěstujeme návyk ke kultivovanému využívání volného času a úctě ke kulturním hodnotám.

Rozpis učiva a výstupů (Vzdělávací obsah)

Ročník	Tematický okruh	Konkrétní učivo (Obsah)	Očekávaný výstup (Žák...)	Klíčové kompetence
1.–2.	Hra s materiálem	Základní barvy, tvary, linie. Modelování z hlíny, práce s přírodninami.	Experimentuje s barvou a stopou nástroje; pojmenuje základní tvary; tvoří jednoduchý prostorový objekt.	K učení, pracovní
3.	Vizuální vyprávění	Kombinované techniky, ilustrace příběhu, základy kompozice, lidové motivy.	Vyjádří vlastní zážitek či představu; rozliší popředí a pozadí v obraze; pracuje s regionálními vzory.	Komunikativní, kulturní
4.	Techniky a média	Grafika (tisk), základy fotografie, perspektiva, světlo a stín.	Používá techniku tisku z plochy či výšky; zachytí digitálním zařízením kompozici; vysvětlí náladu díla.	Digitální, k řešení problémů
5.	Interpretace a design	Dějiny umění (příběhy), architektura obce, digitální koláž, animace.	Porovná umělecká díla různých slohů; vytvoří digitální grafiku; vnímá estetiku veřejného prostoru Rokytnice.	Kulturní, digitální, občanské

Očekávané výstupy na konci 5. ročníku (2. období)

Oblast	Očekávaný výstup (Žák na konci 5. ročníku...)
Rozvíjení smyslové citlivosti	Rozlišuje a pojmenovává jemné odstíny barev, různé textury a struktury materiálů; vnímá rytmus a rovnováhu v obraze i v prostoru.
Uplatňování subjektivity	Vyjádřuje své pocity, nálady a postoje prostřednictvím výtvarných prostředků; volí vhodné nástroje pro realizaci svého záměru.
Interpretace vizuálního světa	Kriticky posuzuje vizuální sdělení v médiích (reklama, fotografie); dokáže najít souvislost mezi uměleckým dílem a dobou jeho vzniku.
Digitální a multimediální tvorba	Využívá digitální nástroje pro pořízení a úpravu fotografie, tvorbu jednoduché animace (stop-motion) nebo digitální kresby.
Vztah k tradici a kultuře	Pozná významné památky v regionu a České republice; zná základní postupy lidové tvorby Valašska a dokáže je využít v moderním kontextu.

Výchovně vzdělávací strategie (Metody a hodnocení)**Práce s chybou a hodnocení**

- **Chyba jako záměr:** Ve výtvarné výchově není chyba vnímána negativně, ale jako příležitost k nové inspiraci nebo ke změně výtvarného záměru (tzv. "šťastná náhoda").
- **Formativní zpětná vazba:** Hodnocení probíhá formou rozhovoru nad dílem. Oceňujeme originalitu, odvahu k experimentu a technický pokrok.
- **Výstavní činnost:** Žáci jsou vedeni k prezentaci své tvorby v prostorách školy i obce, čímž získávají zpětnou vazbu od veřejnosti.

Specifikace pro žáky se SVP a Montessori principy

- **Smyslová výchova:** Práce s materiály různé teploty, tíhy a povrchu (písek, vosk, textil) – přímá návaznost na Montessori smyslový materiál.
- **Příprava prostředí:** Ateliér je uspořádán tak, aby si žák mohl samostatně vybrat a připravit pomůcky i pracoviště.
- **Svoboda volby:** Žák si může zvolit formát, barevnost nebo konkrétní techniku pro zpracování zadaného tématu.

Digitální kompetence a CLIL

- **Digitální ateliér:** Práce s tablety (aplikace pro malování, úprava fotek) jako přirozený doplněk ke klasickému stojanu.
- **Informatika v umění:** Pochopení principu pixelu.
- **CLIL:** Anglická terminologie pro barvy, tvary a materiály (Primary colors, Texture, Sketch, Shape).

Propojení s regionem (Valašsko)

- Spolupráce s místními řemeslníky a návštěvy galerií v okolí (Vsetín, Zlín).
- Využití motivů valašské krajiny a architektury jako přirozeného inspiračního zdroje pro krajinomalbu a skicování v plenéru.

HODNOCENÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Hodnocení ve výtvarné výchově se opírá o dokumentaci cesty od prvotního nápadu k výslednému artefaktu. Formativní zpětná vazba pomáhá žákovi pochopit, jak barva, tvar a kompozice ovlivňují emoce a sdělení, a jak se orientovat v záplavě obrazových informací (od reklamy po umění).

1. Kritéria dosahování výstupů

Slovní hodnocení reflektuje rozvoj klíčových kompetencí: **vizuální vyjádření, experimentace, interpretace a digitální tvorba.**

Kvalitativní stupeň	Charakteristika výkonu (Slovní ekvivalent)
Vynikající	Žák tvořivě pracuje s vizuální metaforou a hledá originální řešení úkolu. Nebojí se chyb a využívá je k dalšímu rozvoji díla. Dokáže kriticky interpretovat umělecká díla i vizuální manipulaci v médiích. Suverénně propojuje klasické techniky s digitálními nástroji.
Velmi dobrý	Žák aktivně experimentuje s výtvarnými prostředky a barvami. Jeho práce má jasné sdělení a strukturu. Dokáže popsat své postupy a najít souvislosti mezi svou tvorbou a okolním světem. Bezpečně a účelně využívá dostupné nástroje a technologie.
Dobrý	Žák naplňuje výstupy s občasnou dopomocí při hledání námětu nebo technického postupu. Ve své tvorbě se drží spíše osvědčených vzorů, ale projevuje snahu o vlastní vyjádření. Reflexe jeho tvorby vyžaduje návodné dotazy učitele.
Základní	Žák dosahuje minimální úrovně očekávaných výstupů. Práce s výtvarným jazykem je povrchní a soustředí se spíše na splnění technického zadání než na obsah. Vyžaduje individuální asistenci a modifikaci náročnosti úkolů.
Nedostatečný	Žák ani s podporou učitele nevykazuje snahu o vizuální vyjádření. Záměrně poškozují výsledky práce (své i ostatních) a nerespektuje bezpečnostní pravidla při práci s materiálem a digitální etiketu.

HODNOCENÍ VE VÝTVARNÉ VÝCHOVĚ

V souladu s **formativním přístupem** hodnotíme:

- **Míru zaujetí a experimentu:** Oceňujeme odvahu žáka zkoušet nové postupy a jeho schopnost dovést proces od nápadu k realizaci.
- **Individuální vklad:** Nehodnotíme "líbivost", ale autenticitu a hloubku osobního vyjádření.
- **Prezentaci a reflexi:** Žák dokáže popsat svůj tvůrčí záměr, vysvětlit volbu materiálů a ocenit silné stránky v pracích svých spolužáků.

- **Pracovní návyky:** Sledujeme zodpovědný přístup k pomůckám, materiálu a úklidu pracovního prostoru (princip Montessori "péče o prostředí").

2. Formy dokládání výsledků učení (Výtvarný deník/Portfolio)

Důkazem o učení v VV není jen „hotový obrázek na nástěnce“, ale soubor stop o přemýšlení:

- **Procesní skicář:** Záznamy prvotních nápadů, pokusů s mícháním barev a nepovedených variant (chyba jako příležitost).
- **Kurátorský výběr:** Žák na konci období vybere 3 své nejvýznamnější práce a zdůvodní, v čem udělal největší pokrok.
- **Digitální manipulace:** Fotografie fyzického díla upravená v grafickém editoru (např. Canva, Photopea) s cílem změnit jeho význam či náladu.
- **Vizuální analýza:** Krátká úvaha (video nebo text) nad tím, jak na žáka působí konkrétní veřejný prostor nebo reklama v jeho okolí.

3. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- **Alternativní techniky:** Žák s potížemi v jemné motorice může využívat velkoformátovou malbu, digitální nástroje s asistencí (AI generování jako podklad pro koláž) nebo prostorové modelování.
- **Senzorické hodnocení:** Důraz je kladen na haptický prožitek a práci s texturou, nikoliv na přesnost linky.
- **Prodloužený čas na proces:** Hodnotíme hloubku ponoru do jedné techniky místo počtu odevzdaných prací.

4. Sebehodnocení a vizuální wellbeing

Součástí hodnocení je schopnost žáka vnímat estetiku a vliv vizuálu na svou pohodu:

- „Jak na mě působí barvy v mém pokoji?“
- „Který moment při tvoření mě nejvíce uklidnil a proč?“
- „Dokážu poznat, kdy je obrázek na sociálních sítích upravený tak, aby mě oklamal?“

5. Vrstevnické hodnocení (Vernisážová metoda)

Při prezentaci prací využíváme metodu „Kritického přítele“: Žáci nehodnotí „hezké/ošklivé“, ale odpovídají na otázky:

- „Co na tomto obraze vidím jako první a proč mě to zaujalo?“
- „Jakou emoci ve mně toto dílo vyvolává?“
- „Jakou jinou techniku by mohl autor zkusit, aby zvýraznil své sdělení?“

17.8 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova (TV) tvoří základ pro zdravý fyzický, psychický i sociální rozvoj žáka. V ZŠ Rokytnice vnímáme pohyb jako přirozenou potřebu dítěte. Cílem není pouze výkon, ale především prožitek, sebepoznání a budování pozitivního vztahu k aktivnímu životnímu stylu. Program je koncipován tak, aby podporoval fyzickou zdatnost i duševní rovnováhu (**well-being**).

Hlavní cíle vzdělávání:

- Rozvoj základních pohybových dovedností (lokomoce, manipulace, stabilita).
- Podpora týmové spolupráce, respektu k pravidlům a fair-play.
- Pochopení významu pohybu pro zdraví a prevenci civilizačních chorob.
- Využití digitálních technologií pro sledování tělesných funkcí a analýzu pohybu.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá v koedukovaných skupinách, což umožňuje rozvoj sociální citlivosti a vzájemné pomoci. Důraz je kladen na pobyt venku v členitém terénu Valašska.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Týdenní dotace	2	2	2	2	2

Metodické pilíře:

- **Všestrannost:** Střídání atletiky, gymnastiky, úpolů a sportovních her bez předčasné specializace.
- **Přírodní tělocvična:** Maximální využití okolí školy (les, kopce, hřiště) pro přirozený pohyb (běh v terénu, orientace).
- **Zdravotní aspekty:** Pravidelné zařazování kompenzačních, dechových a relaxačních cvičení.
- **Zážitková pedagogika:** Hry zaměřené na spolupráci a řešení společných výzev.

TĚLESNÁ VÝCHOVA – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A KOMPETENCE

Tělesná výchova v naší škole vychází z principu, že zdravý pohyb je základem celkového wellbeingu žáka. Využíváme specifické horské prostředí Rokytnice a klademe důraz na radost z pohybu, spolupráci místo jednostranné rivality a celoživotní návyk k aktivnímu životnímu stylu.

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV) – Jádru pohybu

- **Vnímání těla a seberegulace:** Žáci se učí naslouchat signálům svého těla (tep, dýchání, únava). Skrze prvky jógy a dechová cvičení si osvojují techniky psychohygieny, které jim pomáhají zvládat stres i v jiných oblastech učení.
- **Charakter a fair-play:** Tělocvik je laboratoří sociálních vztahů. Žáci trénují čestné jednání, schopnost přijmout prohru s důstojností a vítězství s pokorou. V týmových hrách se střídají v rolích lídra i podporujícího člena týmu.

2. Environmentální výchova (EV) a globální souvislosti

- **Pohyb v krajině:** Maximálně využíváme terén Valašska pro outdoorové aktivity (turistika, orientační běh, lyžování). Žáci se učí principům „*Leave No Trace*“ (nezanechávat stopy) a chápou pohyb v přírodě jako formu sounáležitosti s ekosystémem.
- **Udržitelnost ve sportu:** Diskutujeme o ekologických dopadech sportovního vybavení a velkých sportovních akcí. Podporujeme přirozený pohyb jako neekologičtější způsob dopravy i relaxace.

3. Multikulturní výchova (MkV) a VMEGS

- **Univerzální jazyk hry:** Žáci si zkoušejí tradiční pohybové hry různých národů, čímž objevují kulturní rozmanitost. Seznamují se s myšlenkou **olympismu** jako nástroje světového míru a tolerance.
- **Inkluze v praxi:** Sport učí žáky respektu k individuálním odlišnostem (tělesná konstituce, handicap). Pravidla upravujeme tak, aby se mohl zapojit každý, čímž budujeme inkluzivní prostředí.

4. Mediální výchova (MeV) a digitální zdraví

- **Kritický pohled na vzory:** Rozebíráme mediální obraz profesionálních sportovců a vliv reklamy na ideál krásy a výkonu. Učíme žáky odlišovat zdravý rozvoj těla od extrémního přetěžování pro zisk.
- **Bezpečné technologie:** Při využívání sportovních aplikací (krokoměry, GPS) klademe důraz na ochranu soukromí a kyberbezpečnost (sdílení polohy).

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE (KOMPETENCE)**1. Kompetence sociální a personální**

- **Týmová synergie:** Žáci společně hledají strategie pro dosažení cíle v kooperativních hrách. Učí se konstruktivně řešit konflikty, které vznikají v emočním vypětí během hry.

2. Kompetence k řešení problémů

- **Strategické myšlení:** Žák analyzuje herní situaci, předvídá tahy soupeře a operativně mění své chování tak, aby pomohl týmu uspět.
- **Orientace v neznámém:** Při orientačních aktivitách v terénu žáci propojují znalost mapy (matematika/kosmika) s fyzickou akcí.

3. Kompetence k učení a wellbeing

- **Vědomý pohyb:** Žáci neprovádějí cviky mechanicky, ale chápou jejich smysl pro zdraví (např. které svaly zpevňujeme pro správné sezení u stolu). Rozvíjejí návyk pravidelné sebereflexe svého fyzického stavu.

4. Kompetence digitální

- **Monitoring zdraví:** Žáci využívají jednoduché digitální nástroje k analýze svého pohybu (např. porovnání tepové frekvence v klidu a po zátěži), čímž propojují informatiku s biologií člověka.

TABULKA PROPOJENÍ TV S OBLASTMI ROZVOJE

Pohybová oblast / Aktivita	Průřezové téma	Cíl aktivity v ZŠ Rokytnice
Kooperativní a fair-play hry	OSV, MkV	Přijetí zodpovědnosti za tým a respektování etických hranic v zápalu hry.
Turistika a orientace v lese	EV, VMEGS	Rozvoj orientačních smyslů a budování vztahu k regionu skrze prožitek v krajině.
Jóga a relaxační techniky	OSV, VkJ	Získání nástrojů pro seberegulaci, zklidnění a kompenzaci sedavého zaměstnání.
Práce s fitness aplikacemi	MeV, INF	Kritické využívání technologií pro zdravý životní styl a ochrana osobních dat.
Hry národů a etnický tanec	MkV, VMEGS	Prožitek sounáležitosti s globální kulturou a vyjádření emocí pohybem.

Výchovně vzdělávací strategie (VVS) – Tělesná výchova

Tělesnou výchovu vnímáme jako rozvoj „biologického stroje“, který nám umožňuje zkoumat svět. Klademe důraz na radost z pohybu, férovost a propojení fyzické aktivity s duševním klidem (wellbeing).

1. Kompetence k učení (Vnímání těla a pohybu)

- **Kinestetické učení:** Žáci se učí skrze prožitek. Pochopení fyzikálních principů (těžiště, setrvačnost, síla) probíhá přímo při pohybu.
- **Sebehodnocení pokroku:** Namísto porovnávání se s tabulkami vedeme žáky k sledování vlastního zlepšení. Žák si uvědomuje, jak pravidelný trénink posouvá jeho schopnosti.
- **Automatizace procesů:** Stejně jako v informatice algoritmus, i v TV si žáci osvojují pohybové vzorce (např. techniku běhu či skoku), které se postupně stávají přirozenými.

2. Kompetence k řešení problémů (Strategie a orientace)

- **Pohybové strategie:** Při týmových hrách žáci řeší taktické úkoly – jak nejefektivněji dosáhnout cíle, jak spolupracovat v obraně.
- **Orientace v terénu:** Využíváme okolí Rokytnice pro základy orientačního běhu. Žáci pracují s mapou a kompasem (v analogové i digitální podobě), čímž řeší problém nalezení cesty v neznámém prostředí.
- **Překonávání překážek:** Formou opičích drah simulujeme přírodní překážky. Žáci musí vymyslet, jak bezpečně a efektivně překonat bariéru s ohledem na své fyzické možnosti.

3. Kompetence komunikativní (Týmová souhra a gesta)

- **Neverbální komunikace:** Žáci se učí spolupracovat v týmu pomocí gest a domluvených signálů, což je klíčové pro rychlou hru i bezpečnost.
- **Respekt k rozhodčímu a pravidlům:** Budujeme kulturu fair-play. Žáci se učí přijímat rozhodnutí (i ta nepříjemná) a kultivovaně diskutovat o sporných momentech.
- **Sdílení instrukcí:** Žáci se střídají v roli „kouče“ – učí se srozumitelně vysvětlit spolužákům pravidla hry nebo techniku cviku.

4. Kompetence digitální (Moderní monitoring pohybu)

- **Analýza výkonu:** Využíváme krokoměry nebo mobilní aplikace k monitoringu srdečního tepu a fyzické aktivity. Žáci se učí interpretovat tato data v souvislosti se svým zdravím.
- **Video-zpětná vazba:** Používáme tablety k nahrání složitějších pohybů. Žáci pak při zpomaleném záběru sami odhalují chyby v technice (vizuální učení).
- **Digitální wellbeing:** Diskutujeme o rovnováze mezi digitálním světem a pohybem. Žáci si sami nastavují limity pro čas strávený u obrazovek ve prospěch aktivního pohybu.

5. Kompetence sociální a personální (Empatie a limity)

- **Inkluze a podpora:** Žáci pracují v heterogenních skupinách. Silnější pomáhají slabším, učíme se respektovat odlišné fyzické dispozice každého jedince.
- **Zvládání emocí:** Sport přirozeně přináší výhry i prohry. Vedeme žáky k tomu, aby uměli vítězit s pokorou a prohrávat bez hněvu.
- **Péče o bezpečí:** Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti nejen za sebe, ale i za spolužáky (např. správná dopomoc při gymnastice, kontrola vybavení).

6. Kompetence občanské (Zdraví a příroda)

- **Vztah k regionu (Outdoor activity):** Využíváme specifika Rokytnice – turistika, lyžování, jízda na kole v terénu. Budujeme celoživotní vztah k aktivnímu pohybu v přírodě.
- **Zdravý životní styl:** Propojujeme TV s tématy zdravé výživy, první pomoci a prevence úrazů. Žák chápe pohyb jako základní podmínku udržitelného zdraví.
- **Udržitelnost v pohybu:** Učíme žáky etickému chování v přírodě (pohyb na značených cestách, respekt k lesu a zvěři při venkovních aktivitách).

Rozpis učiva a výstupů (Vzdělávací obsah)

Ročník	Tematický okruh	Konkrétní učivo (Obsah)	Očekávaný výstup (Žák...)	Klíčové kompetence
1.–2.	Základy pohybu	Přirozená cvičení (běh, skok), lezení, akrobacie, pohybové hry s pravidly.	Zvládá základní lokomoci; bezpečně se pohybuje v prostoru; reaguje na signály a pokyny.	Sociální a personální, pracovní
3.	Pohybová gramotnost	Manipulace s míčem, základy rytmiky, plavecký výcvik, hygiena pohybu.	Udrží stabilitu v různých polohách; zvládá základy plaveckých stylů; spolupracuje v týmu.	K učení, sociální
4.	Sportovní dovednosti	Základy týmových her, atletické disciplíny, gymnastické sestavy, první pomoc.	Dodržuje pravidla fair-play; zvládá techniku hodu a skoku; dokáže se správně protáhnout.	Občanské, k řešení problémů
5.	Kondice a strategie	Orientace v terénu, měření zdatnosti, taktika hry, digitální krokoměry a senzory.	Navrhne strategii pro hru; sleduje svou tepovou frekvenci; orientuje se v neznámém terénu.	Digitální, k řešení problémů

Očekávané výstupy na konci 5. ročníku (2. období)

Oblast	Očekávaný výstup (Žák na konci 5. ročníku...)
Pohybové dovednosti	Propojuje základní pohybové prvky do složitějších celků; zvládá základy vybraných sportovních her a atletických disciplín.
Zdraví a bezpečnost	Vysvětlí význam rozvičení a kompenzace; dodržuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí; poskytne první pomoc při drobném úrazu.
Spolupráce a etiketa	Jedná v duchu fair-play; dokáže přijmout výhru i prohru; spolupracuje při týmových aktivitách bez ohledu na úroveň dovedností ostatních.
Pohyb v přírodě	Zvládá přesun v terénu s využitím mapy nebo digitální navigace; adaptuje se na různé klimatické podmínky při venkovních aktivitách.
Digitální technologie	Používá jednoduché digitální nástroje (sportestery, aplikace v tabletu) pro analýzu svého pohybu a sledování osobního pokroku.

Výchovně vzdělávací strategie (Metody a hodnocení)**Práce s chybou a hodnocení**

- **Hodnocení úsilí:** Klíčovým kritériem není absolutní výkon, ale individuální pokrok žáka a jeho aktivní přístup k činnostem.
- **Sebehodnocení:** Žák se učí reflektovat své pocity po fyzické zátěži a odhadnout své aktuální síly.
- **Formativní zpětná vazba:** Učitel poskytuje okamžitou radu pro zlepšení techniky pohybu tak, aby byl bezpečný a efektivní.

Specifikace pro žáky se SVP a Montessori principy

- **Individuální výzvy:** Každý žák si může nastavit vlastní cíl (např. počet přeskoků přes švihadlo), který odpovídá jeho možnostem.
- **Izolace dovedností:** Složitý pohyb (např. smeč) rozkládáme na dílčí, snadno zvládnutelné kroky s využitím názorných pomůcek.
- **Připravené prostředí:** Tělocvična i venkovní areál jsou uspořádány tak, aby podněcovaly k různorodému pohybu a samostatné aktivitě.

Digitální kompetence v Tělesné výchově

- **Analýza pohybu:** Natáčení techniky pohybu (např. skok daleký) na tablet a následný rozbor zpomaleného záběru.
- **Data o zdraví:** Práce s krokoměry a měřiči tepové frekvence pro pochopení intenzity zátěže (propojení s Přírodovědou/Lidským tělem).
- **Digitální orientace:** Využití GPS a mapových aplikací při orientačních hrách v okolí Rokytnice.

Well-being a psychohygiena

- Zařazování relaxačních technik po intenzivním výkonu (mindfulness, řízená relaxace).
- Podpora radosti z pohybu jako prevence stresu a únavy z učení.
- Vytváření bezpečného prostředí, kde se nikdo nemusí bát neúspěchu při sportu.

HODNOCENÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA

V nové TV nehodnotíme, zda žák přeskochí kozu nebo uběhne patnáctistovku v daném čase. Formativní hodnocení se soustředí na progres, překonávání vlastních limitů a pochopení významu pohybu pro fyzické i duševní zdraví. Hodnotíme žáka v kontextu jeho vlastních dispozic.

1. Kritéria dosahování výstupů

Slovní hodnocení reflektuje rozvoj klíčových kompetencí: **pohybová gramotnost, strategie hry, spolupráce a bezpečí.**

Kvalitativní stupeň	Charakteristika výkonu (Slovní ekvivalent)
Vynikající	Žák aktivně vyhledává pohybové výzvy a projevuje radost z pohybu. Samostatně navrhuje strategie pro týmové hry, respektuje pravidla fair play i v emočně vypjatých situacích. Rozumí principům tréninku a dokáže efektivně korigovat své držení těla.
Velmi dobrý	Žák se spolehlivě zapojuje do všech činností a projevuje viditelný posun ve svých dovednostech. Dokáže spolupracovat v týmu, přijímá roli lídra i řadového hráče. Chápe souvislost mezi rozvíčkou a prevencí zranění.
Dobrý	Žák se účastní pohybových aktivit s občasným váháním nebo potřebou motivace. Základní herní a gymnastické dovednosti zvládá s dopomocí nebo podle zjednodušených instrukcí. Pravidla fair play dodržuje s občasným připomenutím.
Základní	Žák dosahuje minimální úrovně výstupů. Pohybové úkoly plní pasivně, vyžaduje individuální úpravu zátěže nebo zjednodušení pravidel. Má potíže s orientací v herním prostoru, ale projevuje snahu o zapojení do kolektivu.
Nedostatečný	Žák odmítá účast na pohybových aktivitách i přes nabízené alternativy. Záměrně narušuje bezpečnost svou nebo ostatních, nerespektuje principy fair play a nevyužívá nabízené strategie pro zlepšení své kondice.

2. Formy dokládání výsledků učení (Pohybové portfolio)

Důkazem o učení v TV je záznam o aktivitě a schopnost sebereflexe:

- **Osobní výzvodové deníky:** Záznam o plnění vlastního cíle (např. „Chci se naučit stojku“ nebo „Chci uběhnout v kuse 10 minut“) a popis cesty k jeho dosažení.
- **Videoanalýza pohybu:** Žák natočí svůj pohybový prvek (např. hod míčem) a následně jej porovná s instruktážním videem: „Tady jsem měl ruku příliš nízko, proto míč nedoletěl.“
- **Návrh vlastní hry:** Žák nebo skupina vytvoří novou hru, sepíše pravidla a metodicky ji vede pro zbytek třídy.
- **Průkazka wellbeing:** Evidence mimoškolních pohybových aktivit (procházky, kroužky, tanec), které žák integruje do svého životního stylu.

3. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- **Modifikované výzvy:** Žák s handicapem nebo oslabením je hodnocen za zvládnutí úkolu upraveného na míru jeho možnostem (např. využití lehčího míče, pomocných madel).
- **Důraz na teorii a organizaci:** Pokud žák nemůže cvičit fyzicky, může být hodnocen za roli rozhodčího, pomocného kouče nebo za vypracování taktického plánu pro tým.
- **Zdravotní tělesná výchova:** Hodnocení je zaměřeno na správné provádění kompenzačních a rehabilitačních cviků.

4. Sebehodnocení a tělesný wellbeing

Součástí hodnocení je schopnost vnímat signály vlastního těla:

- „Jak se cítím po běhu? Dokážu rozpoznat rozdíl mezi únavou a bolestí?“
- „Co udělám, když vidím, že je spoluhráč v týmu smutný, protože se mu nedaří?“
- „Jaký vliv má ranní protažení na moji soustředěnost v dalších hodinách?“

5. Vrstevnické hodnocení (Role kouče)

V TV využíváme metodu vzájemného pozorování: Žáci pracují ve dvojicích, kde jeden cvičí a druhý poskytuje zpětnou vazbu:

- „Viděl jsem, že jsi při dopadu krásně pokrčil kolena, bylo to bezpečné.“
- „Zkus příště při přihrávce víc sledovat, kde stojí spoluhráči.“
- „Líbilo se mi, že jsi mě povzbudil, i když mi to napoprvé nešlo.“

HODNOCENÍ V TĚLESNÉ VÝCHOVĚ

V souladu s **formativním přístupem** a Montessori pedagogikou:

- **Nehodnotíme výkony v tabulkách:** Zaměřujeme se na **individuální posun** každého žáka vzhledem k jeho vlastním možnostem.
- **Hodnotíme postoj:** Oceňujeme snahu, zapojení do týmu, dodržování fair-play a ochotu zkoušet nové pohybové aktivity.

Sebehodnocení: Žák reflektuje, jak se po hodině cítí, co se naučil o svých limitech a jak se mu dařilo spolupracovat s ostatními.

17.9 PRACOVNÍ ČINNOSTI (PČ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Pracovní činnosti (PČ) integruje manuální dovednosti, technické myšlení a kreativitu. Vedeme žáky k pochopení vlastností materiálů, osvojení pracovních postupů a k zodpovědnému vztahu k životnímu prostředí skrze principy udržitelnosti a recyklace. Předmět propojuje tradiční řemeslnou zručnost s moderními technologiemi a základy designu.

Hlavní cíle vzdělávání:

- Rozvoj jemné motoriky a bezpečné manipulace s nástroji a materiály.
- Pochopení celého cyklu vzniku výrobku (návrh – realizace – zhodnocení).
- Výchova k udržitelnému životnímu stylu (upcycling, pěstování, opravitelnost).
- Využití digitálních nástrojů pro plánování, modelování a základy robotiky/automatizace.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá v dílně, na školní zahradě, v kuchyňce a v digitálním prostředí. Žáci pracují individuálně i v týmech na reálných projektech, které mají praktické využití pro školu či obec.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Týdenní dotace	1	1	1	1	1

Metodické pilíře:

- **Design thinking:** Žáci nejdříve definují potřebu, navrhnu řešení a následně vytvářejí prototyp.
- **Učíci se zahrada:** Praktické činnosti spojené s koloběhem roku v regionu Valašska (pěstování, kompostování).
- **Bezpečnost jako priorita:** Postupné a metodické osvojování práce s nástroji (nůžky, kladivo, pilka, tavná pistole).
- **Kultura stolování:** Příprava pokrmů s důrazem na lokální suroviny a zdravý životní styl.

Integrace průřezových témat do **Pracovních činností** (PČ) staví na principu „ruka jako nástroj ducha“. V Rokytnici klademe důraz na to, aby manuální práce byla propojena s technologickým pokrokem, ekologickou etikou a úctou k lokálním tradicím.

PRACOVNÍ ČINNOSTI – PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A KOMPETENCE

Pracovní činnosti v Montessori pojetí chápeme jako „praktický život“. Žáci si osvojují dovednosti, které jim umožňují aktivně a zodpovědně utvářet své okolí. Předmět propojuje fyzickou práci s intelektuálním bádáním, etikou spotřeby a ekologickým vědomím.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA A GRAMOTNOSTI

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- **Hodnota práce a vnitřní disciplína:** Dokončení započatého výrobku (např. ručně broušené vařečky nebo utkaného pásu) buduje vytrvalost a schopnost odložit okamžité uspokojení ve prospěch kvalitního výsledku.
- **Bezpečnost jako projev respektu:** Manipulace s ostrými nástroji nebo horkými surovinami v kuchyni vyžaduje vysokou míru seberegulace a pozornosti vůči bezpečnosti své i ostatních.
- **Kooperativní dílna:** Velké projekty (stavba hmyzího hotelu, údržba školního sadu) učí žáky dělbě rolí, vzájemné pomoci a sdílení radosti ze společného díla.

2. Environmentální výchova (EV) – Klíčový pilíř

- **Cirkulární ekonomika a Upcycling:** Namísto pouhé spotřeby nových materiálů učíme žáky opravovat rozbité věci a kreativně využívat odpad (např. výroba ptačích krmítek z PET lahví nebo nábytku z palet).
- **Pěstitelství a biodiverzita:** Práce na zahradě je praktickou aplikací Kosmické výchovy. Žáci experimentují s kompostováním a chápou význam půdy jako živého organismu, který vyžaduje péči bez chemických zásahů.
- **Lokální spotřeba:** Při vaření pracujeme se sezónními surovinami z okolí Rokytnice, čímž snižujeme uhlíkovou stopu a podporujeme regionální farmáře.

3. Multikulturní výchova (MkV) a Globální souvislosti (VMEGS)

- **Cesta výrobku:** Kriticky sledujeme původ materiálů (např. bavlna z Indie, exotické dřevo). Žáci zkoumají pracovní podmínky v různých částech světa a význam certifikací.
- **Kulinářská antropologie:** Příprava pokrmů světových kuchyní slouží jako brána k pochopení tradic jiných národů a k toleranci vůči odlišným chutím a zvykům.

4. Mediální výchova (MeV) a digitální gramotnost

- **Práce s digitálním návodem:** Žáci se učí kriticky hodnotit technologické postupy na internetu (např. YouTube tutoriály) – porovnávají teorii s reálnou vlastností materiálu.
- **Digitální dokumentace:** Žáci si vytvářejí digitální portfolio (fotografie a popis postupu), čímž propojují manuální práci s dovedností prezentovat své výsledky v online prostředí.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE (KOMPETENCE)**1. Kompetence k podnikavosti a iniciativě**

- **Od nápadu k realizaci:** Žák si navrhne výrobek, zvolí vhodný materiál, odhadne náklady a časovou náročnost a projekt zrealizuje. Tato strategie rozvíjí akčnost a schopnost dotahovat věci do konce.

2. Kompetence k řešení problémů

- **Technické myšlení:** Při konstrukci a montáži žáci narážejí na chyby v postupu, které musí samostatně analyzovat a „vyladit“ (debugging v praxi).
- **Kreativní improvizace:** Hledání náhradních řešení, když chybí konkrétní nástroj nebo materiál.

3. Kompetence digitální

- **Technika a design:** Využití digitálních nástrojů pro návrh výrobku (jednoduché 3D modelování nebo grafický návrh etiket pro vlastní produkty ze zahrady).

TABULKA PROPOJENÍ PČ S OBLASTMI ROZVOJE

Pracovní oblast / Aktivita	Průřezové téma	Cíl aktivity v ZŠ Rokytnice
Práce se dřevem a vlnou	VMEGS, OSV	Navázání na tradice Valašska, rozvoj jemné motoriky a trpělivosti.
Péče o zahradu a včely	EV, Kosmika	Praktické pochopení ekosystémových služeb a zodpovědnost za živé tvory.
Příprava mezinárodních pokrmů	MkV, VMEGS	Rozvoj multikulturní tolerance a pochopení globálních řetězců potravin.
Oprava a renovace (Repair Café)	EV, OSV	Boj proti „kulturě vyhazování“, rozvoj technické gramotnosti a logiky.
Digitální deník řemeslníka	MeV, INF	Srozumitelná a estetická prezentace vlastní práce v digitálním světě.

Výchovně vzdělávací strategie (VVS) – Pracovní činnosti

Pracovní činnosti chápeme jako kultivaci rukou, které jsou podle Marie Montessori „nástrojem lidské inteligence“. Žáci se učí transformovat hmotu, rozumět technologiím a přebírat zodpovědnost za své okolí.

1. Kompetence k učení (Plánování a proces)

- **Od záměru k výsledku:** Žáci se učí pracovat podle technologických postupů a návodů (textových, obrázkových i digitálních). Před zahájením práce si žák připraví pracoviště a rozmyslí kroky.
- **Zkoumání vlastností hmoty:** Formou experimentu žáci zjišťují limity materiálů (dřevo, textil, plast, kov, hlína). Učí se, který nástroj je pro daný materiál neefektivnější.
- **Práce s chybou v materiálu:** Pokud se výrobek nepovede, žáci hledají příčinu (špatné měření, nevhodná volba lepidla) a navrhnou opravu.

2. Kompetence k řešení problémů (Kutilství a design)

- **Konstrukční úlohy:** Žáci řeší praktické výzvy (např. „Jak sestavit funkční krmítko pro ptáky v Rokytnici?“). Musí skloubit estetiku, funkčnost a trvanlivost.
- **Opravářské minimum:** Vedeme žáky k tomu, aby věci nevyhazovali, ale zkoušeli je opravit (zašití knoflíku, dotažení šroubku), čímž rozvíjíme technickou gramotnost.
- **Práce s prostorem:** Při pěstitelských pracích na školní zahradě žáci řeší, kam rostliny umístit vzhledem ke slunci a vodě, čímž propojují znalosti z Kosmické výchovy s praxí.

3. Kompetence komunikativní (Technický dialog)

- **Sdílení know-how:** Žáci se učí vysvětlit pracovní postup spolužákovi. Používají správné pojmenování nástrojů a technických úkonů.
- **Dokumentace postupu:** Žáci si vytvářejí jednoduché „receptáře“ nebo fotonávody svých projektů, které slouží jako inspirace pro ostatní.
- **Spolupráce na díle:** Velké projekty (např. stavba hmyzího hotelu) vyžadují jasnou domluvu na dělbě práce a koordinaci pohybů v týmu.

4. Kompetence digitální (Moderní řemeslo)

- **Digitální příprava:** Před samotnou výrobou žáci využívají jednoduché aplikace pro návrh (např. Tinkercad pro 3D modelování) nebo hledají inspiraci a postupy v ověřených online databázích.
- **Technologie v zahradě a domácnosti:** Seznamujeme se s chytrou domácností (např. senzory vlhkosti půdy v květináči) a učíme se, jak technologie usnadňují lidskou práci.
- **Bezpečnost v digitálním světě práce:** Žáci se učí rozlišovat mezi kvalitními zdroji informací pro kutily a neobornými návody.

5. Kompetence sociální a personální (Zodpovědnost a sebepéče)

- **Kultura práce a bezpečnost:** Dodržování pravidel bezpečnosti vnímáme jako projev úcty k sobě i ostatním. Žáci dbají na pořádek na svém pracovním místě.
- **Praktický život:** Rozvíjíme dovednosti potřebné pro samostatnost – příprava zdravého jídla, péče o oděv, údržba rostlin. Žáci se učí vážit si hodnoty lidské práce.
- **Vytrvalost:** Dokončení dlouhodobého projektu (např. tkaní nebo pěstování rostliny od semínka) pěstuje trpělivost a schopnost odložit okamžité uspokojení.

6. Kompetence občanské (Udržitelnost a tradice)

- **Valašské hospodaření:** Navazujeme na tradice Rokytnice a okolí (práce s ovčí vlnou, zpracování dřeva, bylinkářství). Žáci poznávají, jak žili a pracovali jejich předkové.
- **Cirkulární ekonomika:** Upřednostňujeme princip „R“ (Reduce, Reuse, Recycle). Žáci tvoří z recyklovaných materiálů a učí se minimalizovat odpad.
- **Etika spotřeby:** Diskutujeme o původu věcí (kde se vzalo tričko, odkud pochází banán) a vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování při nákupu a spotřebě.

Rozpis učiva a výstupů (Vzdělávací obsah)

Ročník	Tematický okruh	Konkrétní učivo (Obsah)	Očekávaný výstup (Žák...)	Klíčové kompetence
1.–2.	Práce s materiálem	Papír, textil, modelovací hmoty, přírodniny. Drobná údržba věcí.	Zvolí vhodný materiál pro jednoduchý výrobek; bezpečně stříhá, lepí a spojuje.	Pracovní, k učení
3.	Pěstitelství a svět práce	Základy pěstování, péče o pokojové rostliny, úklidové práce.	Vyseje semena a pečuje o rostlinu; udržuje pořádek na svém pracovišti.	Pracovní, občanské
4.	Technika a design	Dřevo, plasty, základy technického kreslení, stavba z konstrukčních stavebnic.	Pracuje podle jednoduchého nákresu; opracuje dřevěný polotovár; sestaví funkční model.	K řešení problémů, digitální
5.	Příprava pokrmů a technologie	Studená a teplá kuchyně, digitální váhy, bezpečnost elektrospotřebičů.	Připraví jednoduchý pokrm; dodržuje hygienu; využívá digitální receptář a návody.	Sociální a personální, pracovní

Očekávané výstupy na konci 5. ročníku (2. období)

Oblast	Očekávaný výstup (Žák na konci 5. ročníku...)
Práce s technickými materiály	Vybírá vhodné nástroje a materiály pro realizaci projektu; provádí základní opracování dřeva a plasty; dbá na bezpečnost a ochranu zdraví.
Design a plánování	Navrhne jednoduchý výrobek, vytvoří si jeho náčrt nebo digitální model; zhodnotí estetickou a funkční stránku výsledku.
Pěstitelství a ekologie	Realizuje základní pěstitelské práce; vysvětlí význam recyklace a znovupoužití materiálů; zná cyklus kompostování.
Příprava pokrmů	Orientuje se v kuchyni; bezpečně používá kuchyňské stroje; sestaví nutričně vyvážený svačtinový lístek; rozumí pojmu "plýtvání potravinami".
Digitální konstrukce	Využívá digitální prostředí pro tvorbu návodů nebo simulaci konstrukčních prvků (např. digitální stavebnice, 3D modelování).

Výchovně vzdělávací strategie (Metody a hodnocení)**Práce s chybou a hodnocení**

- **Procesní hodnocení:** Sledujeme organizaci práce a dodržování technologického postupu, nikoliv pouze krásu výrobku.
- **Sebehodnocení:** Žák po dokončení práce zhodnotí, co se mu povedlo, co bylo náročné a co by příště udělal jinak.
- **Opravitelnost:** Pokud výrobek nefunguje, žák je veden k analýze příčiny a pokusu o opravu (rozvoj vytrvalosti).

Specifikace pro žáky se SVP a Montessori principy

- **Praktický život:** Přímá vazba na Montessori oblast "Practical Life" – péče o sebe a péče o prostředí.
- **Izolace obtížnosti:** Učitel demonstruje konkrétní úkon v tichosti a pomalu, aby žák mohl analyzovat pohyb.
- **Reálné nástroje:** Používání skutečných, funkčních nástrojů přiměřené velikosti, což buduje u žáků zodpovědnost.

Digitální kompetence v Pracovních činnostech

- **Digitální dokumentace:** Fotografování fází vzniku výrobku a tvorba jednoduchého digitálního deníku/portfolia.
- **Technologie v domácnosti:** Pochopení principů fungování moderních domácích spotřebičů (automatizace).
- **Návody:** Práce s interaktivními video-návody a QR kódy s technologickými postupy.

Udržitelnost a region (Valašsko)

- Zpracování vlny, lnu nebo práce s dřevem s odkazem na místní řemesla.
- Šetrné hospodaření s vodou na školní zahradě.
- Projektová výuka: "Od semínka k jídlu" – propojení pěstitelství a přípravy pokrmů.

HODNOCENÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU PRACOVNÍ ČINNOSTI

V rámci moderního pojetí PČ nehodnotíme pouze hotový produkt, ale celý životní cyklus projektu: od nápadu a nákresu přes volbu materiálu až po finální realizaci a úklid pracoviště. Formativní hodnocení reflektuje žákovu zručnost, trpělivost a odpovědnost za svěřené zdroje.

1. Kritéria dosahování výstupů

Slovní hodnocení reflektuje rozvoj klíčových kompetencí: **technická gramotnost, pracovní hygiena, ekologie a projektové myšlení.**

Kvalitativní stupeň	Charakteristika výkonu (Slovní ekvivalent)
Vynikající	Žák samostatně plánuje pracovní postup a volí nejvhodnější nástroje i materiály. Pracuje precizně, kreativně řeší technické problémy a dokáže opravit chyby v konstrukci. Aktivně uplatňuje principy udržitelnosti (upcycling) a dbá na maximální bezpečnost.
Velmi dobrý	Žák úspěšně realizuje zadaný výrobek či činnost podle plánu. Bezpečně ovládá běžné nářadí a kuchyňské či zahradní náčiní. Dokáže pracovat v týmu na společném projektu a dodržuje stanovený časový harmonogram.
Dobrý	Žák naplňuje výstupy s občasnou dopomocí při náročnějších úkonech (např. měření, řezání). Pracovní postup dodržuje s občasnými chybami, které ale nebrání funkčnosti výsledku. Potřebuje dohled nad udržováním pořádku na pracovišti.
Základní	Žák dosahuje minimální úrovně výstupů pouze pod přímým vedením. Technické úkony provádí mechanicky bez širšího porozumění vlastnostem materiálu. Často vyžaduje modifikaci zadání na jednodušší dílčí kroky.
Nedostatečný	Žák ani s podporou neprojevuje snahu o dokončení úkolu. Opakovaně porušuje pravidla bezpečnosti práce, nerespektuje návody a nedbá na ochranu zdraví svého ani spolužáků.

2. Formy dokládání výsledků učení (Projektová dokumentace)

Důkazem o učení v PČ je funkční výsledek podložený záznamem o jeho vzniku:

- **Technický list/Skica:** Prvotní nákres výrobku s kótami, seznamem potřebného materiálu a odhadem nákladů.
- **Fotodokumentace postupu:** Série fotek „Krok za krokem“, která ukazuje transformaci suroviny v hotový produkt (např. od semínka k salátu, od prkna k ptačí budce).
- **Deník opraváře/pěstitele:** Záznamy o tom, co se v průběhu práce nepovedlo a jak byla sjednána náprava (např. „Při šití se mi přetrhla nit, musel jsem znovu navléknout stroj“).
- **Video-návod:** Krátké video, kde žák vysvětluje spolužákům, jak bezpečně použít konkrétní nástroj nebo techniku.

3. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

- **Ergonomické úpravy:** Používání speciálně upravených nástrojů (nůžky pro leváky, protiskluzové podložky) je bráno jako standard, nikoliv handicap.
- **Důraz na proces, ne na jemnou motoriku:** Pokud má žák potíže s drobnou motorikou, hodnotíme logiku postupu a výběr materiálů u maket nebo větších objektů.
- **Asistovaná tvorba:** Žák může pracovat v tandemu, kde plní roli „architekta/plánovače“, zatímco asistent nebo spolužák pomáhá s fyzicky náročnými úkony.

4. Sebehodnocení a udržitelný wellbeing

Součástí hodnocení je reflexe vlastní pracovní síly a ekologické stopy:

- „Dokážu odhadnout své síly, abych práci dokončil včas a nebyl ve stresu?“
- „Jak jsem využil zbytkový materiál, aby nevznikl zbytečný odpad?“
- „Jakou radost mi přineslo, že jsem dokázal vlastníma rukama vytvořit něco užitečného?“

5. Vrstevnické hodnocení (Zátěžový test)

V PČ využíváme metodu uživatelského testování: Žáci si navzájem vymění výrobky (nebo ochutnají pokrmy) a hodnotí:

- **Funkčnost:** „Funguje to tak, jak autor zamýšlel?“
- **Ergonomie:** „Dobře se to drží/používá?“
- **Estetika a čistota:** „Je spoj pevný a začištěný?“
- **Zpětná vazba:** „Ocenil jsem tvůj nápad s použitím starého trička na zpevnění vazby.“

HODNOCENÍ V PRACOVNÍCH ČINNOSTECH

V rámci **formativního hodnocení** se soustředíme na:

- **Pracovní integritu:** Zda žák dodržuje technologické postupy a dbá na bezpečnost.
- **Kvalitu provedení vzhledem k individuálním možnostem:** Nehodnotíme jen dokonalost výrobku, ale především pokrok v manuální zručnosti.
- **Péči o prostředí:** Jak žák zvládá přípravu pracoviště a následný úklid pomůcek (Montessori princip dokončení cyklu).
- **Sebehodnocení:** Žák dokáže identifikovat, která část postupu mu šla snadno a kde musel překonat překážku.

18 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

18.1 Pravidla a filozofie hodnocení

Motto: „Ten, kdo je schopen poznávat a kontrolovat vlastní chyby, získává větší míru nezávislosti a jistoty.“ – Marie Montessori

V ZŠ Rokytnice chápeme hodnocení jako proces mapování cesty žáka k poznání, nikoliv jako konečný rozsudek. V souladu s **RVP 2026** klademe důraz na **formativní funkci hodnocení**. Naším cílem je poskytnout žákovi i rodičům popisný obraz o tom, co žák dokázal, v čem se zlepšil a jaké jsou jeho další kroky.

Hlavní principy:

- **Individuální pokrok:** Hodnotíme žáka vzhledem k jeho vlastním možnostem a předchozím výkonům (individuální vztahová norma). Nesrovnáváme děti mezi sebou.
- **Slovní popis (Kvalitativní hodnocení):** Upřednostňujeme popis dovedností a postojů před číselným vyjádřením.
- **Kritéria a důkazy o učení:** Hodnocení vychází z jasně stanovených cílů (kritérií), kterým žák rozumí před zahájením práce.

18.2 Sebehodnocení a práce s chybou

Práce s chybou je základním pilířem naší školy. Chyba není důvodem k postihu, ale přirozeným nástrojem učení.

- **Kontrola chyby:** Montessori materiály jsou navrženy tak, aby žákovi umožnily okamžitou sebekontrolu (mechanická, vizuální nebo pomocí klíče). To buduje nezávislost na učiteli.
- **Pochvala vs. Ocenění:** Vedeme žáky k vnitřní motivaci. Místo prázdné pochvaly („Jsi šikovný“) používáme ocenění konkrétního úsilí a strategie („Vidím, že jsi věnoval hodně času nácviku této kličky v textu“).
- **Dovednost sebehodnocení:** Žáci se učí reflektovat svou práci v týdenních plánech a komunitních kruzích. Ptají se: „Z čeho mám dnes radost? Co byla největší výzva? Co mohu příště udělat jinak?“

18.3 Způsoby hodnocení

Využíváme kombinaci **slovního hodnocení** (jako primárního zdroje informací) a **průběžné klasifikace** (pro administrativní přehled v digitálním systému).

1. Slovní hodnocení (Popisné)

Slovní hodnocení je hlavním nástrojem komunikace o prospěchu na vysvědčení i v průběhu roku.

- **Obsah:** Popisuje konkrétní dosažené dovednosti, míru pochopení učiva, úroveň algoritmického myšlení, spolupráci a přístup k digitálním technologiím.
- **Formativní doporučení:** Obsahuje konkrétní rady, jak pracovat na dalším rozvoji.
- **Sociální rozvoj:** Zahrnuje hodnocení „měkkých dovedností“ a práce s Kartami ctností (zodpovědnost, respekt, odvaha).

2. Klasifikace (Známky v EduPage)

Pro potřeby legislativy, přehlednosti pro rodiče a snadnějšího přechodu na školy klasického typu využíváme v systému EduPage doplňkovou klasifikaci.

- **Transparentnost:** Každá známka (1–5) musí být v EduPage doplněna **popisným komentářem**. Zámka bez komentáře je považována za neúplnou.
- **Možnost opravy:** V souladu s růstovým myšlením má žák právo po dodatečném procvičení prokázat zlepšení a známku si opravit. Původní neúspěch je vnímán jako procesní fáze.
- **Váha známek:** Rozlišujeme mezi drobným procvičováním a výstupy z komplexních projektů či prezentací.

18.4 Vysvědčení

Vysvědčení poskytuje komplexní obraz o žákovi. Kombinuje obě formy:

1. **Slovní část:** Podrobný popis zvládnutí očekávaných výstupů v každém předmětu.
2. **Klasifikační část:** Souhrnná známka (1–5) pro administrativní potřeby a přijímací řízení na SŠ.
3. **Hodnocení osobnostního rozvoje:** Reflexe chování, ctností a klíčových kompetencí (komunikace, řešení problémů).

Kritéria pro stanovení úrovně (Převod na klasifikaci)

Tato tabulka slouží jako vodítko pro učitele, jak interpretovat dosaženou úroveň žáka při souhrnném hodnocení.

Úroveň (Známka)	Popis plnění výstupů (Slovní ekvivalent)	Práce s chybou a samostatnost
1 – Výborně	Žák výstupy plní s hlubokým porozuměním. Učivo propojuje s realitou.	Chybu vnímá jako výzvu, dokáže ji sám najít a opravit. Pracuje zcela samostatně.
2 – Chvalitebně	Žák výstupy plní s porozuměním. Většinu úkolů zvládá bez větších potíží.	Po nahlédnutí do kontroly chybu opraví. Potřebuje jen občasné nasměrování.
3 – Dobře	Žák výstupy plní částečně. V porozumění se objevují mezery.	K identifikaci a opravě chyby potřebuje pomoc učitele nebo spolužáka.
4 – Dostatečně	Žák plní výstupy na základní úrovni s výraznou dopomocí.	Porozumění je povrchní. Chyby opravuje pouze pod přímým vedením.
5 – Nedostatečně	Žák neplní výstupy ani s maximální podporou a úpravou prostředí.	Rezignuje na snahu o nápravu. Postrádá základní pracovní návyky.

Portfolio pokroku

Důležitou součástí hodnocení je **žakovské portfolio**. Obsahuje vybrané práce, badatelské deníky z Kosmické výchovy, nahrávky z Anglického jazyka a sebehodnoticí listy. Portfolio je důkazním materiálem, o který se opírá závěrečné slovní hodnocení a slouží jako podklad pro tripartitní schůzky (učitel–žák–rodič).

18.5 HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI (SVP)

V souladu s inkluzivním charakterem školy a RVP 2026 uplatňujeme tyto principy:

- **Individuální vztahová norma:** Hodnotíme výhradně osobní pokrok žáka vzhledem k jeho diagnóze, individuálnímu vzdělávacímu plánu (IVP) a možnostem.
- **Slovní podpora:** Slovní hodnocení u žáků se SVP detailně popisuje dílčí úspěchy, čímž předcházíme pocitům selhání.
- **Úpravy forem:** Využíváme asistenční technologie, modifikované materiály a alternativní způsoby prokazování výstupů (např. místo psaného testu ústní prezentace s digitální oporou).
- **Priorita porozumění:** U specifických poruch učení (dyslexie, dysgrafie) se zaměřujeme na věcnou správnost a logiku úvahy, nikoliv na formální chyby plynoucí z diagnózy.

18.6 FORMY A NÁSTROJE HODNOCENÍ

Naše škola využívá výhradně **slovní hodnocení** ve všech ročnících a předmětech. Tento systém poskytuje hlubší informaci o kvalitě učení než číselná klasifikace.

1. Průběžné slovní hodnocení (EduPage)

- Místo známek vkládají učitelé do systému EduPage **popisnou zpětnou vazbu**.
- Komentář obsahuje: **co žák již ovládá, v čem se zlepšil a konkrétní doporučení**, jak postupovat dál.
- Digitální prostředí slouží jako živé portfolio, kde rodič vidí vývoj dovedností v reálném čase.

2. Badatelské deníky a Portfolia

- Žáci si archivují výsledky svého bádání.
- **Portfolio** je klíčovým podkladem pro hodnocení; obsahuje důkazy o učení.
- Slouží k pololetní reflexi pokroku při tzv. **Triádách** (setkání učitel–žák–rodič).

3. Sebehodnocení

- Pevná součást každého pracovního bloku. Žák v deníku či digitálně reflektuje: *„Dosáhl jsem cíle, který jsem si stanovil? Jakou strategii jsem použil? Co byla největší výzva?“*

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

Cílem opatření není represe, ale obnova narušených vztahů a učení se zodpovědnosti za vlastní činy.

- **Pochvaly:** Udělujeme za mimořádné uplatnění ctností, pomoc komunitě, reprezentaci školy nebo vynikající badatelský přínos. Jsou zaznamenávány do EduPage formou **ocenění konkrétního činu**.
- **Kázeňská opatření:** (Napomenutí, důtka) Jsou ukládána až po vyčerpání možností domluvy a nápravy v komunitním kruhu. Jsou vnímána jako jasná hranice chránící bezpečí a svobodu všech členů školy.

VYSVĚDČENÍ

Vysvědčení v ZŠ Rokytnice je **slovní**.

- Vychází z kritérií stanovených pro jednotlivá období.
- Popisuje míru dosažení očekávaných výstupů a rozvoj klíčových kompetencí.
- Obsahuje vyjádření o pílí žáka a jeho začlenění do kolektivu.
- **Převod na známky:** V případě přestupu žáka na školu s klasifikací známkami nebo pro účely přijímacího řízení na SŠ, škola provede převod slovního hodnocení na body/znamky dle interní převodní tabulky.

18.7 KRITÉRIA PRO SLOVNÍ HODNOCENÍ (Dle období)

Slovní hodnocení v každém období sleduje tři základní roviny:

Kognitivní (co žák ví)

Procesní (jak žák pracuje)

Postojovou (jak se žák chová a spolupracuje)

1. OBDOBÍ (1.–3. ROČNÍK): Orientace a základy

V tomto období se hodnocení zaměřuje na proces adaptace, osvojení základních nástrojů (čtení, psaní, počítání) a rozvoj smyslového vnímání.

- **Míra samostatnosti:** Jak žák zvládá přípravu prostředí a volbu pomůcky bez dopomoci.
- **Technika a porozumění:**
 - *Jazyk:* Plynulost čtení, schopnost reprodukovat text, úroveň grafomotoriky.
 - *Matematika:* Pochopení desítkové soustavy skrze materiál, zvládnutí operací do 100/1000.
- **Práce s chybou:** Schopnost žáka rozpoznat chybu pomocí Montessori kontroly a opravit ji.
- **Sociální dovednosti:** Zapojení do komunitního kruhu, respektování „hranice koberce“ ostatních, schopnost požádat o pomoc.
- **Vztah k přírodě (KV):** Pozorování cyklů (roční období), péče o blízké okolí.

2. OBDOBÍ (4.–5. ROČNÍK): Souvislosti a aplikace

Hodnocení se posouvá od popisu dovedností k popisu schopnosti vyvozovat závěry, pracovat s informacemi a chápat vztahy.

- **Badatelská aktivita:** Schopnost formulovat otázku (hypotézu), navrhnout postup zkoumání a zaznamenat výsledek do deníku.
- **Abstrakce a logika:** Přechod od práce s materiálem k abstraktnímu výpočtu; chápání gramatických struktur v mateřském i cizím jazyce.
- **Digitální stopa:** Úroveň bezpečné práce v digitálním prostředí, schopnost vytvořit digitální dokument (prezentaci, tabulku) a kriticky posoudit zdroj informací.
- **Zodpovědnost a plánování:** Jak žák pracuje s týdenním plánem, jak si rozvrhuje čas mezi povinné výstupy a vlastní zájmy.
- **Interkulturní vnímání:** Chápání tradic v širším kontextu, schopnost komunikovat o základních tématech v AJ.

ŠKÁLA ÚROVNÍ DOSAŽENÍ VÝSTUPŮ

(Pro potřeby slovního popisu na vysvědčení používáme tyto formulace k vyjádření kvality plnění výstupů)

1. **Vynikající úroveň (V):** Žák výstupy plní s hlubokým porozuměním, poznatky tvořivě aplikuje v nových situacích. Je zcela samostatný, chybu využívá k dalšímu růstu.
2. **Velmi dobrá úroveň (VD):** Žák výstupy plní spolehlivě. Rozumí podstatě učiva, s malou dopomocí či kontrolou dokáže identifikovat a napravit chybu.
3. **Dobrá úroveň (D):** Žák výstupy plní s občasnou dopomocí. Základní principy chápe, ale při aplikaci v praxi nebo ve složitějších úlohách potřebuje nasměrování.
4. **Základní úroveň (Z):** Žák plní výstupy na minimální úrovni, často s výraznou podporou učitele a upraveným materiálem. Porozumění je zatím křehké.
5. **Nedostatečná úroveň (N):** Žák výstupy neplní ani s maximální mírou podpory. Postrádá vnitřní motivaci nebo základní dovednosti pro danou oblast (vždy vyžaduje individuální plán a tripartitní jednání).

STRUKTURA ZÁVĚREČNÉHO SLOVNÍHO HODNOCENÍ NA VYSVĚDČENÍ

Učitel sestavuje text pro každý předmět podle schématu **OCENĚNÍ – POPIS – VÝZVA**:

1. **OCENĚNÍ (Silné stránky):** „*Oceňuji Tvůj velký pokrok v oblasti geometrie, kde s velkou přesností modeluješ tělesa...*“
2. **POPIS (Stav dovedností):** „*V českém jazyce bezpečně určuješ mluvnické kategorie a Tvůj písemný projev se stal čitelným a strukturovaným. V angličtině se s odvahou zapojuješ do dialogů...*“
3. **VÝZVA (Cesta k rozvoji):** „*V příštím období se zaměříme na větší samostatnost při plánování Tvých badatelských projektů v Kosmické výchově a na hlubší práci s kontrolou chyby v matematice.*“

TRIÁDY (Trojstranné schůzky)

Slovní hodnocení není jednostranný akt učitele. Dvakrát ročně probíhají **Triády** (učitel–rodič–žák), kde žák prezentuje své **Portfolio**, komentuje své úspěchy a společně s dospělými definuje své cíle pro další období. Tento proces je klíčový v oblasti rozvoje kompetence k učení.

19 PLÁN AUTOEVALUACE ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY

Cílem autoevaluace a hodnocení v Základní škole a Mateřské škole Rokytнице je systematicky, objektivně a na základě důkazů ověřovat a zlepšovat kvalitu veškeré činnosti, vzdělávacího procesu a podmínek vzdělávání. Evaluace slouží jako zpětná vazba pro vedení školy, pedagogy, žáky, děti i zákonné zástupce.

19.1 Systém, termíny a periodicita hodnocení

Hodnocení procesů a výsledků je prováděno na úrovni celé organizace společně, i na úrovni jednotlivých součástí (ZŠ a MŠ) s ohledem na jejich specifika.

Společný evaluační cyklus (ZŠ + MŠ)

- **Pololetní hodnocení (leden):** Vyhodnocení naplňování cílů ŠVP, průběžných výsledků vzdělávání, pedagogické dokumentace a efektivity vzdělávacích strategií. Formou pedagogické rady.
- **Závěrečné hodnocení (červen):** Komplexní analýza uplynulého školního roku, zhodnocení úspěšnosti dosahování očekávaných výstupů/kompetencí, materiálních a personálních podmínek. Podklad pro Výroční zprávu o činnosti školy.

Specifický evaluační cyklus základní školy (ZŠ)

- **Čtvrtletní a tříčtvrtletní hodnocení (listopad, duben):** Analýza prospěchu, docházky, chování žáků a realizace podpůrných opatření na pedagogických radách.
- **Průběžné hodnocení:** Zaznamenáváno pravidelně do informačního systému **EduPage**. Využívá se formativní přístup a **slovní hodnocení**, které žákovi poskytuje popisnou zpětnou vazbu (co se daří, kde jsou nedostatky, jak postupovat dále).
- **Sumativní hodnocení:** Pololetní a závěrečné **vysvědčení** (kombinace klasifikace a slovního hodnocení dle platné legislativy).

Specifický evaluační cyklus mateřské školy (MŠ)

- **Průběžné hodnocení:** Kontinuální sledování a zaznamenávání individuálních pokroků dětí, jejich rozvoje v klíčových oblastech. Výstupy jsou zaznamenávány do záznamů o dítěti (portfolia) a průběžně komunikovány se zákonnými zástupci.

19.2 Oblasti, kritéria a nástroje autoevaluace

OBLAST 1: PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ (Společné pro ZŠ a MŠ)

Evaluated area & Goal	Evaluation criteria	Methods, tools & Frequency	Responsibility
Věcné a materiální podmínky <i>Cíl:</i> Zajistit bezpečné, podnětné, hygienické a funkční prostředí pro rozvoj dětí a žáků.	• Estetika a funkčnost prostor • Vybavenost moderními ICT a pomůckami • Bezpečnostní rizika	Nástroje: • Revize a kontroly budov, obchůzky • Hospitace • Rozpočet školy Termín: Průběžně (ústně), hlavní vyhodnocení v červnu.	• Ředitelka • Učitelky • Školník
Psychosociální podmínky <i>Cíl:</i> Vytvářet pozitivní, bezpečné a respektující klima v celé škole i školce.	• Klima tříd a sborovny • Způsob komunikace (respektující přístup) • Prevence rizikového chování	Nástroje: • Dotazníky (např. Klima školy) • Hospitace • Rozhovory, třídnické hodiny	• Všichni pedagogové • Vedení školy

Evaluaovaná oblast & Cíl	Kritéria evaluace	Metody, nástroje & Frekvence	Odpovědnost
		Termín: Průběžně, pololetně a na konci roku.	
Personální podmínky <i>Cíl:</i> Zajistit stabilní, kvalifikovaný a profesně se rozvíjející pedagogický sbor.	• Odborná kvalifikovanost • Zapojení do DVPP v souladu s revizemi RVP • Týmová spolupráce	Nástroje: • Sledování plánu DVPP • Evaluační pohovory • Kontrola dokumentace Termín: Průběžně, minimálně 2x ročně.	• Ředitelka
Organizace řízení <i>Cíl:</i> Zajistit flexibilní, promyšlenou organizaci chodu školy, vnitřní komunikace a informačních toků.	• Efektivita využívání EduPage • Propojenost ZŠ a MŠ • Jasnost kompetencí	Nástroje: • Analýza zápisů z porad • Dotazníková šetření Termín: Průběžně, vyhodnocení pololetně.	• Ředitelka • Učitelky

OBLAST 2: PRŮBĚH VZDĚLÁVÁNÍ (Specifické cíle)**Základní škola (ZŠ)**

Evaluoaná oblast & Cíl	Kritéria evaluace	Metody, nástroje & Frekvence	Odpovědnost
Kurikulum a výuka (ŠVP ZV) <i>Cíl:</i> Efektivní realizace ŠVP ZV s důrazem na nové klíčové kompetence a gramotnosti.	• Soulad výuky se ŠVP • Uplatňování moderních strategií (badatelská výuka, projektové vyučování)	Nástroje: • Hospitace vedení školy • Vzájemné hospitace • Kontrola třídních knih v EduPage Termín: Průběžně, čtvrtletně vyhodnocováno.	• Ředitelka • Metodické orgány
Formativní hodnocení a EduPage <i>Cíl:</i> Poskytovat žákům konstruktivní zpětnou vazbu podporující jejich učení.	• Kvalita a pravidelnost slovního hodnocení v EduPage • Práce s chybou jako nástrojem učení	Nástroje: • Analýza zápisů v EduPage • Hospitace • Triády (učitel–žák–rodič) Termín: Průběžně (týdně), čtvrtletně / pololetně.	• Učitelky

Mateřská škola (MŠ)

Evaluated area & Goal	Evaluation criteria	Methods, tools & Frequency	Responsibility
Vzdělávací proces (ŠVP PV) <i>Cíl:</i> Zajistit integrované vzdělávání vycházející z prožitkového a kooperativního učení dětí.	• Vyváženost řízených a spontánních aktivit • Respektování individuálních potřeb dětí	Nástroje: • Hospitační činnost • Sledování pedagogických deníků a plánů Termín: Průběžně, pololetně / závěrečně.	• Zástupkyně pro MŠ • Učitelky MŠ
Životospráva a režim dne <i>Cíl:</i> Zajistit dětem zdravé prostředí, dostatek pohybu na čerstvém vzduchu a kvalitní odpočinek.	• Dodržování pitného režimu a kvality stravy • Individualizace odpočinku (nenutit ke spánku)	Nástroje: • Kontrolní činnost • Konzultace s vedoucí ŠJ • Sledování délky pobytu venku Termín: Průběžně.	• Učitelky MŠ • Vedoucí ŠJ

OBLAST 3: VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ A SPOLUPRÁCE (Společné pro ZŠ a MŠ)

Evaluated area & Goal	Evaluation criteria	Methods, tools & Frequency	Responsibility
Výsledky vzdělávání žáků a dětí <i>Cíl:</i> Monitorovat dosahování očekávaných výstupů a rozvoj klíčových kompetencí.	• Úspěšnost žáků při čtvrtletním/pololetním hodnocení • Připravenost dětí na přechod do ZŠ	Nástroje: • Didaktické testy, srovnávací práce • Portfolia dětí a žáků • Pedagogická diagnostika Termín: Průběžně, sledováno na pedagogických radách.	• Učitelky ZŠ • Učitelky MŠ
Spolupráce se zákonnými zástupci <i>Cíl:</i> Budovat otevřené partnerství a efektivní komunikaci s rodiči.	• Informovanost rodičů přes EduPage • Účast na třídních schůzkách/triádách • Spokojenost rodičů	Nástroje: • Ankety a dotazníky • Analýza podnětů od rodičů • Triády / Konzultace Termín: Průběžně, vyhodnocení v pololetí a v červnu.	• Ředitelka • Třídní učitelé

19.3 Mechanismus nakládání s výsledky autoevaluace

Autoevaluace není pouze formálním procesem, ale slouží jako přímý podklad pro strategické plánování rozvoje školy:

1. **Projednání na pedagogické radě:** Výsledky zjištěné během čtvrtletních, pololetních a závěrečných hodnocení jsou projednávány na společných i dílčích pedagogických radách.
2. **Stanovení nápravných a rozvojových opatření:** V případě zjištění nedostatků (např. v oblasti klimatu, výsledků vzdělávání nebo materiálního zajištění) je bezodkladně definován úkol, termín a odpovědná osoba k nápravě.
3. **Korekce ŠVP:** Zjistí-li se v rámci komparačních analýz nesoulad s revidovaným RVP nebo neefektivita nastavených strategií, provádí se aktualizace příslušných kapitol ŠVP ZV či ŠVP PV.
4. **Zveřejnění:** Hlavní výstupy autoevaluace jsou zapracovány do Výroční zprávy o činnosti školy, která je předkládána Školské radě a zřizovateli.